

April 2015

VESTERHAV SYD HAVMØLLEPARK

VVM-redegørelse - baggrundsrapport

Naturinteresser på land

PROJEKT: VESTERHAV SYD HAVMØLLEPARK
VVM-redegørelse - baggrundsrapport
Naturinteresser på land

Projekt nr.: M496

Version 3. (24-10-2014)

Udarbejdet af: Amphi Consult (Rune Sø Neergaard, Morten Larsen, John Frisenvænge, Per Klit Christensen, Lars Chr. Adrados, Erik A Thomsen og Martin Hesselsøe)

Kort og GIS: Jakob Hassingboe

Forside: Blåhals. Arten er fåtallig ynglefugl på lokaliteter der delvis ligger indenfor undersøgelsesområdet (Rune Sø Neergaard, Amphi Consult)

Amphi Consult – biologisk rådgivning og planlægning. Amphi Consult har siden 1993 udført undersøgelser, vurderinger, rådgivning og planlægning indenfor biologi og natur. Vi arbejder i hele Danmark og mange lande i Europa (fx Tyskland, Polen, Sverige og Baltikum) Læs mere om vores arbejde på www.amphi-consult.dk

Indholdsfortegnelse:

1	SAMMENFATNING	5
	1.1 Påvirkninger	5
	1.2 Afværgeforanstaltninger	6
	1.3 Påvirkninger efter implementering af afværgeforanstaltninger.....	6
2	INDLEDNING	7
	2.1 Formål.....	7
3	PROJEKTBEKRIVELSE.....	8
	3.1 Anlæg på land	9
	3.2 Projektaktiviteter der kan påvirke naturinteresser på land	9
	3.3 Beskrivelse af påvirkningsgrader	13
4	BAGGRUND	14
	4.1 Metode	14
	4.2 Regelgrundlag/lovgivning	15
	4.3 Beskrivelse af feltundersøgelser.....	17
	4.4 Worst case – forudsætninger.....	19
	4.5 0-alternativet	20
5	EKSISTERENDE FORHOLD	21
	5.1 Eksisterende viden generelt	21
	5.2 Delstrækning 1	23
	5.3 Delstrækning 2.....	25
	5.4 Delstrækning 3.....	28
	5.5 Delstrækning 4.....	29
	5.6 Delstrækning 5.....	31
	5.7 Delstrækning 6.....	32
	5.8 Delstrækning 7	34
	5.9 Delstrækning 8.....	36
	5.10 Delstrækning 9.....	38
	5.11 Delstrækning 10.....	40
6	VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I ANLÆGSFASEN	43
	6.1 Generelle vurderinger	43
	6.2 Generelle afværgeforanstaltninger	46
	6.3 Delstrækning 1	50
	6.4 Delstrækning 2.....	51
	6.5 Delstrækning 3.....	52
	6.6 Delstrækning 4.....	53
	6.7 Delstrækning 5.....	53
	6.8 Delstrækning 6.....	53
	6.9 Delstrækning 7	53
	6.10 Delstrækning 8.....	54
	6.11 Delstrækning 9.....	54
	6.12 Delstrækning 10.....	55
	6.13 Samlet påvirkning	56
7	VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I DRIFTSFASEN.....	58
8	VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I AFVIKLINGSFASEN.....	58
9	KUMULATIVE EFFEKTER	58
10	AFVÆRGEFORANSTALTNINGER	59
11	SAMLET VURDERING AF INTERNATIONAL NATURBESKYTTELSE	62
	11.1 Natura 2000	62
	11.2 Bilag IV-arter	63
12	OVERVÅGNING	66

12.1	Overvågning under anlæg	66
12.2	Overvågning efter anlæg	66
13	MANGLEDE OPLYSNINGER.....	67
14	KONKLUSION (AF SAMLET PÅVIRKNING)	68
15	REFERENCER	69
BILAG 1.	LOKALITETSNUMMERERING (KORT)	71
BILAG 2.	VURDERING AF PÅVIRKNING (KORT)	72
BILAG 3.	UNDERSØGELSENS OMFANG (TABEL)	73
BILAG 4.	RESULTATER (TABEL).....	77
BILAG 5.	VURDERING AF PÅVIRKNINGER (TABEL).....	83

1 SAMMENFATNING

Naturinteresser er undersøgt og vurderet i forbindelse med kabelanlæg på land, som er tilknyttet etablering af Vesterhav Syd Havmøllepark. Naturinteresser omfatter bl.a. forhold vedrørende beskyttet natur, bilag IV-arter og Natura 2000-områder samt f.eks. forekomst af rødlistede arter eller fåtallige ynglefugle. Yderligere er behovet for afværgeforanstaltninger vurderet for de lokaliteter, hvor det vurderes, at projektet kan medføre en moderat eller væsentlig påvirkning.

Hovedparten af projektets indgreb i naturen er af midlertidig karakter og er tilknyttet aktiviteter i anlægsfasen, hvor kablet skal nedgraves og samles. Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke naturinteresser i driftsfasen.

1.1 Påvirkninger

Undersøgelsesområdet er generelt omkring 300 m bredt eller mere. Kabelanlæggets udstrækning er væsentligt mindre end undersøgelsesområdets bredde. Kabelanlæggets placering inden for undersøgelsesområdet er ukendt. Således kan alle arealer inden for undersøgelsesområdet i princippet blive berørt af anlægget. Omvendt er det helt sikkert, at langt fra alle områder vil blive berørt af anlægget. Påvirkningerne er på den baggrund generelt vurderet ud fra en worst-case betragtning, hvor alle lokaliteter inden for undersøgelsesområdet vil blive påvirket af projektet.

De relevante påvirkninger af naturinteresser er alene knyttet til anlægs- og afviklingsfasen. Påvirkninger sker primært på arealer, som midlertidigt graves op i forbindelse med nedlægning eller fjernelse af kablet. Det vurderes, at der ikke er forskel på påvirkninger i anlægs- og afviklingsfasen.

Påvirkninger kan opdeles i følgende grupper:

- Påvirkninger og ændringer af den eksisterende vegetation og hydrologi de steder, hvor kablet ønskes nedgravet (herunder behov for at fjerne træer).
- Risiko for at smådyr, som f.eks. beskyttede arter, fanges og omkommer i åbentstående udgravninger, eller dyr der omkommer under arbejdskørsel. Såfremt et større antal dyr omkommer, kan dette potentielt påvirke lokale bestande af arterne i negativ grad. Denne påvirkning gælder i de fleste tilfælde også, når kablet blot passerer en lokalitet med beskyttede arter, uden at der sker direkte indgreb i lokaliteten.
- Forstyrrelse af naturinteresser i forbindelse med støj og færdsel under anlægsarbejde.

Som udgangspunkt for miljøvurderingen har undersøgelserne identificeret arealer, hvor de enkelte påvirkninger fra projektet er relevante. De potentielt største påvirkninger på naturinteresser ses især på to konkrete geografisk afgrænsede områder inden for undersøgelsesområdet:

Holmsland Klit

De fleste påvirkninger på Holmsland Klit (delstrækning 1 og 2) begrænser sig til tre forskellige steder på tangen: De store klitheder mellem Vesterhavet og Holmsland Klitvej (lokalitet 001 og 005) samt et større kompleks af lokaliteter med primært eng og strandsump, der flankerer undersøgelsesområdet øst for Søndervig. Disse lokaliteter er alle omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 og vil blive væsentligt påvirket, såfremt kablet graves igennem lokaliteterne. Derudover kan kabelnedgravning gennem de vestlige dele af de to store klitheder (lokalitet 001 og 005) medføre en væsentlig påvirkning i form af ødelæggelse af æglægningssteder for ynglende markfirben, der er omfattet af habitatdirektivets artsbeskyttelse (bilag IV-art).

Området ved Skjern og Tarm

Det aktuelle projekt kan ikke medføre påvirkninger af Natura 2000-området omkring Skjern Å, da det planlægges at underbore hele det beskyttede område. De følgende påvirkninger vedrører arealer, der ligger udenfor Natura 2000-området.

I området både nord og syd for Skjern Å (delstrækning 8-10) er der mange lokaliteter, som kan blive påvirket af projektet. I hele dette område er der mange lokaliteter, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og som vil blive væsentligt påvirket, hvis kablet graves igennem disse. Mange af disse lokaliteter findes på delstrækning 10 i den

sydligste del undersøgelsesområdet og omfatter primært et større sammenhængende kompleks af heder og moser beliggende syd for Vejlevej.

Derudover er der jævnt fordelt over hele området flere registreringer af ynglelokaliteter for spidssnudet frø, der er omfattet af habitatdirektivets artsbeskyttelse (bilag IV-art). Kabelnedgravning i nærheden af ynglelokaliteter for spidssnudet frø vurderes som en moderat påvirkning, da flere individer og dermed en større andel af lokalitetens ynglebestand i nogle tilfælde kan falde ned i den åbentstående kabelgrav under vandring fra og især til ynglelokaliteten. Påvirkningen er dermed kun indirekte knyttet til ynglelokaliteten.

Øvrige områder

Uden for de to ovennævnte områder er påvirkningerne relativt få og spredte. Næsten alle påvirkninger er dog væsentlige og består i, at §3-beskyttede arealer kan blive negativt påvirket, hvis kablet graves igennem dem. Der er blot to lokaliteter, hvor påvirkningen er moderat, nemlig to lokaliteter beliggende nord for Skjern, hvor der er registreret spidssnudet frø. Det område, hvor der er klart flest påvirkninger, er på de lavtliggende arealer langs Ganer Å nord for Skjern, hvor der er flere sammenhængende §3-beskyttede lokaliteter, der kan blive væsentligt påvirket ved kabelnedgravning.

1.2 Afværgeforanstaltninger

For at minimere eller forhindre påvirkningerne beskrevet ovenfor er der for alle lokaliteter, der kan blive væsentligt påvirket af projektet, beskrevet afværgeforanstaltninger. Dette vedrører i alt 46 lokaliteter inden for undersøgelsesområdet, dog er flere af disse lokaliteter overlappende i geografisk udstrækning. Alle 46 lokaliteter er af botanisk interesse, hvor den eneste angivne afværgeforanstaltning er helt at undgå eller underbore lokaliteten, så der ikke foretages kabelnedgravning. Ganske få af disse lokaliteter rummer desuden andre naturinteresser såsom forekomst af bilag IV-arter, f.eks. flagermus, markfirben eller spidssnudet frø. I disse konkrete tilfælde er det vurderet, at der ikke er behov for yderligere afværgeforanstaltninger end at undgå eller underbore lokaliteterne.

For de lokaliteter, der kan blive moderat påvirket af projektet, er det i hvert enkelt tilfælde vurderet nøje, om afværgeforanstaltninger er nødvendige. For i alt 20 lokaliteter er det vurderet, at påvirkningen kan blive moderat. Af disse 20 lokaliteter er der foreslået afværgeforanstaltninger for 12. Disse foranstaltninger omfatter bl.a., at den givne lokalitet underbores eller undgås, at der er tidsmæssige restriktioner på en eventuel kabelnedgravning gennem lokaliteten, eller at det sikres, at vandrende spidssnudede frøer (omfattet af Habitatdirektivets bilag IV), ikke omkommer i den åbentstående kabelgrav i et omfang, der kan påvirke områdets økologiske funktion for den beskyttede art.

Sidstnævnte afværgeforanstaltning for spidssnudet frø kan omfatte, at der på en bestemt strækning enten graves om vinteren, graves med gravekasse eller sættes midlertidigt paddehegn op langs udgravningen. Alternativt at der etableres et nyt ynglevandhul til spidssnudet frø som kompensation for øget risiko for dødelighed. Flere af disse afværgeforanstaltninger vil dog ikke være nødvendige, såfremt kabelføringen undgår specifikke områder.

De 8 lokaliteter med moderat påvirkning, hvor afværgeforanstaltninger er vurderet ikke at være nødvendige, er alle søer med forekomst af spidssnudet frø. I disse konkrete tilfælde vurderes det, at kabelføringen ikke kan medføre risiko for, at større dele af bestanden går til i anlægsfasen. Det skyldes lokalitetens placering i undersøgelsesområdet i forhold til placering af egnede levesteder for padder på land.

1.3 Påvirkninger efter implementering af afværgeforanstaltninger

Ved korrekt implementering af de foreslåede afværgeforanstaltninger vurderes det at påvirkningen blive mindre eller ubetydelig for alle lokaliteter i undersøgelsesområdet. Lokaliteter, der vurderes at blive moderat påvirket, kan dog forsat forekomme de steder, hvor der ikke er behov et konkret behov for afværgeforanstaltninger.

Projektet kan således ved implementering af de beskrevne afværgeforanstaltninger gennemføres uden væsentlige påvirkninger af naturinteresser på land. Denne vurdering gælder i alle projektets faser (anlæg, drift og afvikling).

2 INDLEDNING

Den 22. marts 2012 vedtog et bredt politisk flertal i Folketinget en energipolitisk aftale for perioden 2012 - 2020. Som et led i opfyldelsen af energiaftalen og omstillingen til en grøn energiforsyning skal der inden 2020 opstilles 450 MW kystnære havmølleparker i Danmark. Den 28. november 2012 udpegede regeringen og forligskredsen 6 områder for kystnære havmølleparker, hvor der skal gennemføres undersøgelser og udbud for i alt 450 MW produktionsmøller samt planlægning for ilandføringsanlæg. De seks områder er Bornholm, Smålandsfarvandet, Sejerø Bugt, Sæby, Vesterhav Syd og Vesterhav Nord. Energistyrelsen står for udbuddet af de 450 MW på de seks kystnære havmølleområder.

Med pålæg fra Energistyrelsen den 29. januar 2013 skal Energinet.dk varetage og kontrahere udarbejdelse af baggrundsrapporter, konsekvensvurderinger, VVM-redegørelser, tilhørende plandokumenter samt udkast til miljørapport for de seks udpegede områder. Arbejdet vil omfatte vurderinger af anlæg og installationer såvel på søterritoriet som på land.

Denne rapport omhandler Vesterhav Syd Havmøllepark, og gennemgangen skal belyse projektets påvirkning af naturinteresser på land.

2.1 Formål

Formålet med denne baggrundsrapport er at skabe overblik over naturinteresser på land inden for det definerede undersøgelsesområde. Naturinteresser omfatter bl.a. forhold vedrørende beskyttet natur, bilag IV-arter og Natura 2000-områder samt f.eks. forekomst af rødlistede arter eller fåtallige ynglefugle. På baggrund af dette redegøres der for eventuelle konfliktområder inden for undersøgelsesområdet.

De undersøgelser, som afrapporteres, skal bidrage til at skabe et fagligt tilstrækkeligt grundlag for miljøvurderingen i forhold til emnet "naturinteresser på land". Særligt vigtigt for vurderingerne er påvirkninger af nationalt beskyttet natur, internationalt beskyttede arter og Natura 2000-områder.

3 PROJEKTBEKRIVELSE

Vesterhav Syd Havmøllepark omfatter etablering af en havmøllepark med tilhørende ilandføringsanlæg inklusiv anlæg for nettilslutning på land.

Den samlede anlægsperiode forventes at strække sig over en periode på ca. 3½ år fra medio 2016 til ultimo 2019, og havmølleparken forventes sat i drift i 2020 med en forventet levetid på ca. 30 år.

Det samlede undersøgelsesområde fremgår af Figur 1.

Figur 1. Undersøgelsesområdet for Vesterhav Syd Havmøllepark.

3.1 Anlæg på land

Ilandføring af søkabler vil kunne ske ved hhv. Klegod og Tyvmose. Nær begge ilandføringspunkter skal det være muligt at etablere en ny kabelstation for at samle søkablerne i et mindre antal landkabler. Arealbehovet for den nye kabelstation vil være ca. 125 m x 80 m svarende til ca. 10.000 m². Kabelanlægget føres herfra videre til Station Søndervig eller Station Lem Kær. Afhængig af den endelige havmølleparks specifikationer er det muligt, at der skal føres kabler videre til Station Stoustrup. VVM-redegørelsen behandler derfor kabelanlæg frem til Station Stoustrup.

På landjorden beskrives alle de relevante muligheder for placering af landanlæg inden for et 300 m bredt undersøgelsesområde, fordi land-anlæggene afhænger af valg, der først tages senere i processen afhængig af havmølleparkens størrelse, som først afgøres ved Energistyrelsens udbud for de seks kystnære havmølleparker.

Derfor arbejdes der med beskrivelser af forskellige mulige anlæg i form af kabeltracéer, der afhænger af det endelige valg af havmølleparkens størrelse.

Fakta om projektet på land

Kabler

Hovedforslag, kabelanlæg: ca. 50 km

Stationsanlæg

Omfatter både udvidelse af eksisterende stationer samt etablering af nye stationsanlæg. Følgende stationsanlæg kan blive omfattet af projektet:

- To kabelstationer nær ilandføringspunkterne ved kysten (nye stationer).
- Station Søndervig (udvidelse).
- Station Lem Kær (udbygning inden for det eksisterende stationsområde).
- Station Stoustrup (udbygning inden for det eksisterende stationsområde).

Detailinformationerne om det tekniske projekt fremgår af den tekniske anlægsbeskrivelse (Energinet.dk, 2015).

3.2 Projektaktiviteter der kan påvirke naturinteresser på land

Projektbeskrivelsen af anlægsarbejdet på land findes i anlægsbeskrivelserne fra Energinet.dk (Energinet.dk, 2015). I det følgende gennemgås de aktiviteter i forbindelse med anlægsarbejdet, der kan medføre potentielle påvirkninger af naturinteresser på land.

3.2.1 Støjgener og forstyrrelse i forbindelse med anlægsarbejde

I forbindelse med anlægsarbejdet vil der forekomme støjgener, kørsel med arbejdsmaskiner og andre aktiviteter langs kabeltracéet. På steder, hvor kabeltracéet passerer nær områder med større mængder af rastende fugle eller ynglesteder for mere fåtallige arter, kan dette være et problem, idet anlægsarbejdet vil kunne medføre, at disse forstyrres eller skræmmes bort i en kortvarig periode.

Støj fra anlægsarbejde nær vandløb og vådområder vil potentielt kunne medføre forstyrrelser af dyrelivet, der opholder sig i disse områder.

3.2.2 Sænkning af grundvandsspejlet

I forbindelse med anlægsarbejdet vil grundvandet blive sænket midlertidigt på strækninger med et højt grundvandsspejl. Dette sker enten ved installation af sugespidsanlæg (kun ved sandrige jordbundsforhold) eller ved en forudgående nedpløjning af et plastdræn under kabelgraven (ca. 2,0 m under terræn). Plastdrænet tilsluttes en række pumper placeret langs kabelgraven med passende afstand. Når kablerne er lagt, lukkes plastdrænet, så det ikke længere bliver benyttet. Hvis der er tale om en mere lokal forekomst af vandrige jordlag, foretages oppumpningen eventuelt via et sugespidsanlæg direkte i kabelgraven.

For begge metoder gælder, at det oppumpede vand ikke må ledes direkte til søer eller vandløb, da der kan ske sedimentspredning eller spredning af okker, som skader vandmiljøet. Det oppumpede vand kan ledes ud over det åbne terræn til passiv nedsivning efter aftale med lodsejeren, og efter der er opnået relevante udledningstilladelser fra den ansvarlige miljømyndighed. Hvis der er risiko for okkerudfældning fra oppumpet grundvand, skal dette håndteres som beskrevet i andet fagnotat om "Påvirkning af miljøet i øvrigt" (NIRAS, 2015b).

Langs kabeltracéet er der tale om helt lokale grundvandssænkninger af meget begrænset varighed (1-2 dage). Ved muffesamlinger på kablerne kan der være tale om grundvandssænkninger på op til 10 dages varighed.

Den midlertidige sænkning af grundvandsspejlet beskrevet i det ovenstående medfører en risiko for en temporær dræning af vådområder tæt på udgravningen. Det forudsættes i vurderingerne, at denne påvirkning ikke har et omfang, der kan påvirke §3-beskyttede søer og vandhuller.

3.2.3 *Gennembrydning af vandstandsende jordlag ved udgravning*

I bunden af den ca. 2 m dybe kabelgrav bliver der udlagt et ca. 10 cm komprimeret sandlag, som kablet udtrækkes og udlægges ovenpå. Når kabler og lyslederrør er placeret i kabelgraven, dækkes denne med 20 cm komprimeret sand, hvorefter den opgravede råjord fyldes tilbage og komprimeres for at undgå luftlommer omkring kablet. Til sidst lukkes kabelgraven med muldjord.

Jordlag bestående overvejende af ler fungerer ofte som et vandstandsende lag. Såfremt et lerlag i de nederste 30 cm af kabelgraven gennembrydes og efterfølgende fyldes op med sand, vil det kunne betyde, at vådområder kan blive udsat for en øget dræning/afvanding på langt sigt. Risikoen er især stor i områder med forskellige blandinger af ler- og sandbund. For at minimere denne risiko vil man i forbindelse med anlægsarbejdet etablere propper af ler (bentonit), der bryder sandlaget og dermed forhindrer den horisontale drænvirkning. På den baggrund er der ikke foretaget separate risikovurderinger for dette scenarie for de enkelte naturarealer.

3.2.4 *Forstyrrelse af jordbunden i forbindelse med anlægsarbejdet*

Vegetationen i kabeltracéet vil i forbindelse med anlægsarbejdet blive helt eller delvist forstyrret. Bredden på arbejdsbæltet er på de første par km fra kysten og ind til en kystnær kabelstation 53 m bredt (evt. to arbejdsbælter og to kystnære kabelstationer), mens det er 18 m bredt på den resterende strækning fra den kystnære kabelstation og til den eksisterende endestation. Hertil kommer etableringen af en række depotpladser og tromledepoter samt et antal midlertidige arbejdsveje, som muliggør adgang til kabeltracéet fra eksisterende veje.

Forstyrrelse af jordlaget i forbindelse med ovennævnte aktiviteter vil i områder med artsrig og/eller næringsfattig flora betyde, at disse ødelægges eller forringes væsentligt. Truslerne består dels i, at plantearter med en fåtallig forekomst på disse lokaliteter bliver fjernet, hvilket kan have en negativ effekt på bestandene af de pågældende arter eller i værste fald føre til, at arterne forsvinder fra lokaliteterne.

I forbindelse med udgravningen til kablet vil jord blive fjernet og efterfølgende blive fyldt ned i kabelgraven. Dette vil ofte føre til, at de forskellige jordlag bliver blandet sammen. I visse situationer kan dette være meget u hensigtsmæssigt og umuliggøre etablering af arealer med vigtige botaniske forekomster. Dette kan afværges ved, at de forskellige jordlag lægges tilbage i hullet i samme rækkefølge, som de blev gravet op. Fjernes der græstørv midlertidigt, er det vigtigt at vande tørvne, inden de nedlægges igen, så den naturlige vegetation holdes intakt.

3.2.5 *Underboringer af vandhuller, vandløb og andre naturtyper*

Generelle principper for underboring

Der vil blive underboret alle de steder, hvor et kabelanlæg passerer et beskyttet vandløb og/eller et Natura 2000-område.

Generelt føres kabelanlægget uden om vandhuller, således at disse ikke bliver direkte påvirket af projektet. I sjældne tilfælde, hvor det ikke er muligt at føre kabelanlægget uden om et vandhul, vil vandhullet blive underboret.

Underboring anbefales som afværgeforanstaltning for at forhindre effekter af sænket grundvandstand, forstyrrelse af jordbunden og vegetationen, træfældning mm. For hver enkelt beskyttet og følsomt naturområde er det vurderet, om underboring er nødvendigt, hvis kablet skal passere. Der er dog ikke lavet vurderinger af vandløb, søer og Natura 2000-områder, som altid underbores ved passage.

De følgende beskrivelser af underboring er delvist hentet fra en tidligere VVM-analyse af et tilsvarende kabelprojekt (Orbicon A/S, 2014). Sammenlignet med et nedgravet kabel vil en underboring være en betydelig mere skånsom anlægsteknik. I de tilfælde, hvor der anbefales underboring i forbindelse med et naturområde, skal arbejdsarealerne altid placeres uden for naturområdet. Dette kan f.eks. være på dyrket mark eller på befæstede arealer for at undgå uønskede påvirkninger af beskyttet og følsom natur.

Energinet.dk vurderer ud fra erfaringer med underboringer andre steder, herunder f.eks. fra Horns Rev 2-projektet, at terrænet over de underborede strækninger er fuldstændigt uberørt i såvel anlægsfasen som derefter.

Udstyr

Underboring sker med særligt boregrej, som kræver etablering af en arbejdsplads på ca. 25 m² i den ene ende af underboringen, samt en plads til samling af rør i den anden ende af underboringen. Underboring sker ved, at der bores et plastforingsrør for hvert kabel. Kablet trækkes derpå igennem foringsrøret, og foringsrøret fyldes efterfølgende med bentonit. Dette gøres af hensyn til kravet om varmeafledning fra kablerne. Den indvendige diameter på et foringsrør kan være ca. 300 mm, og den udvendige diameter kan ligge mellem 350 mm og 400 mm. Dette kan dog ændre sig under projekteringen.

Længde af underboringer

Normalt er underboringer mellem 15 og 300 m lange. I særlige situationer kan længere strækninger på op til ca. 1000 m dog underbores (eller lidt længere om nødvendigt), hvilket i det aktuelle projekt er tilstrækkeligt til, at alle følsomme naturområder kan underbores, uanset hvilket alternativ der vælges.

Der er flere forhold, som afgør den mulige længde af en underboring. Det er derfor nødvendigt at lave en konkret vurdering af behovet for underboring i hvert enkelt tilfælde. Underboring ved vandløb skal holde mindst 1 m afstand til den regulativmæssige fastsatte bundkote for vandløbet.

Forundersøgelser, uheld og forholdsregler

Jordbundsforholdene kan være afgørende for, om underboring kan udføres. For at fastlægge placering og boredybde (boreprofil) kan der udtages enkelte jordbundsprøver. Forundersøgelserne skal medvirke til en sikker gennemførelse af underboringen og mindske risikoen for blow-outs, hvilket vil sige, at boremudderet (bentonit) skyder op i det terræn, som boringen føres under.

Blow-out kan medføre suspension i vandfasen af partikler fra udboringen og af det bentonit, som boremaskinen bruger, hvilket kan have en negativ indvirkning på flora og fauna, særligt i vådområder. For fisk er der eksempelvis en risiko forbundet med, at de meget små bentonit-partikler kan sætte sig i gællerne og hindre iltoptagelsen. Endvidere kan ophvirvlet bentonit i værste fald lægge sig som et lag over vandplanter i en periode, hvilket kan minimere lysindfaldet og dermed fotosyntensen. Forundersøgelserne af jordbundsforholdene gennemføres for at minimere risikoen for blow-outs mest muligt.

Såfremt der sker blow-out på jorddækkede arealer, skal boremudderet opsamles og bortskaffes på linje med øvrigt opsamlet boremudder til deponi eller anden kontrolleret jordhåndteringsplads. Inden endelig bortskaffelse laves der en prøvetagning af boremudderet.

Ved blow-outs i eller nær vandmiljø skal boringen stoppes hurtigst muligt, hvorefter der skal iværksættes foranstaltninger til hindring af yderligere udslip, f.eks. dybere boring eller ændret sammensætning af boremudder, idet risikoen for blow-outs generelt set er mindre, jo trægere det anvendte boremudder er.

Risikoen for blow-out er analyseret nærmere i anden baggrundsrapport (NIRAS, 2015b). Det konkluderes dér, at risikoen er så lille, at den er uden betydning for naturinteresserne. Alternativet til at underbore, der oftest vil bestå i en gennemgravning af følsomme naturtyper, vil have større og længerevarende konsekvenser for naturinteresserne. Risikoen for uheld er derfor ikke analyseret nærmere i denne sammenhæng.

Der vil dog altid være en risiko for, at en planlagt underboring ikke lader sig gennemføre. Hvis f.eks. borehovedet går fast undervejs, kan der foretages tilbagetrækning. Retningsændringer kan i så fald forsøges, uden at der graves nogen steder. Sten er den værste hindring for underboring, mens forskellige jordarter gennem en boret strækning dog ikke behøver give anledning til problemer.

Behov for supplerende tilladelser og dialog med myndighederne må altså påregnes, hvis en planlagt underboring viser sig umulig.

Tidsforbrug og støj ved underboring

En ca. 300 m lang underboring forventes at vare godt 2 dages boring og tilbagetrækning pr. rør. Da der skal etableres 3 rør á 100 m, vil der være 6-8 dages aktivitet omkring borestedet. Erfaringsmæssigt vides, at boremaskinen som støjkilde betragtet er at sammenligne med en traktor. Der bores kun i dagtimerne.

Naturundersøgelser i forbindelse med underboringer

På ovenstående grundlag antages det, at vandhuller og vandløb ikke vil blive påvirket af eventuelle underboringer, og der er derfor ikke foretaget generelle naturundersøgelser af vandhuller og vandløb i undersøgelsesområdet.

I vandhullerne er paddefaunaen undersøgt på grund af andre risikofaktorer (se kapitel 3.2.8). Øvrige naturtyper er generelt undersøgt, da underboring kun udføres, hvis det bl.a. på baggrund af de biologiske undersøgelser vurderes nødvendigt.

3.2.6 Fældning af træer i forbindelse med anlægsarbejde

I forbindelse med anlægsarbejdet skal der etableres et 18 m bredt arbejdsbælte. Dog vil arbejdsbæltet på de første par km fra kysten være op til 53 m bredt (evt. to arbejdsbælter). Desuden vil der blive etableret en række depotpladser og tromledepoter samt et antal midlertidige arbejdsveje, som muliggør adgang til kabeltracéet fra eksisterende veje.

Ovennævnte aktiviteter kan potentielt medføre, at der skal fældes træer i forbindelse med anlægsarbejdet. Store, gamle træer og træer med sprækker, spættehuller eller andre hulheder benyttes ofte af flagermus som rastested. Derfor kan træfældning i forbindelse med anlægsarbejdet potentielt være forbundet med negative konsekvenser for flagermus. Anvendelsen af træer som rastested for flagermus varierer gennem året og fra art til art. De mest sårbare perioder er om sommeren og om vinteren. Alle danske arter af flagermus er opført på Habitatdirektivets bilag IV.

3.2.7 Arbejdskørsel

Der vil forekomme en del arbejdskørsel i forbindelse med anlægsarbejdet. Dette indebærer en risiko for, at padder og andre smådyr bliver kørt over.

Risikoen er størst i de perioder, hvor padderne vandrer til og fra ynglevandhullerne, dvs. om foråret og om efteråret. Endvidere spredes nyforvandlede padder (frøer og tudser) i landskabet om sommeren, hvor der også er risiko for, at de trafikdræbes. Paddevandring foregår hovedsageligt i døgnets mørke timer.

3.2.8 Åbne grøfter under nedgravning af kabler

I forbindelse med nedgravningen af kablerne vil kabelgravene efterlades som åbentstående udgravninger i terrænet. Det forventes, at de enkelte kabelgrave maksimalt vil stå åben i en periode på én arbejdsuge.

For hver kabellængde (1.000-1.500 m) skal kablerne samles. Dette foregår ved hjælp af en montagecontainer. Arbejdsperioden for en muffesamling er på ca. 5-6 arbejdsdage. Kabelgraven ved hver muffesamling vil således stå åben i en periode på minimum én uge.

Den åbentstående kabelgrav udgør en risiko for padder og andre smådyr, der kan blive fanget i kabelgraven.

Risikoen for, at padder fanges i åbne grøfter, er størst om foråret, hvor padderne vandrer i en meget koncentreret periode. Der er dog også en tilsvarende risiko om efteråret samt om sommeren, hvor nyforvandlede padder spredes i landskabet. Paddevandring foregår hovedsageligt i døgnets mørke timer.

3.3 Beskrivelse af påvirkningsgrader

Til beskrivelse af projektets påvirkning af naturinteresser på land er anvendt nedenstående terminologi for at beskrive påvirkningens relative størrelse (Tabel 1).

Påvirkningens relative størrelse	Eksempler på dominerende effekter	Afværgeforanstaltning
Positive påvirkninger		Ingen
Væsentlig negativ påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige, og der vil være mulighed for irreversible skader i betydeligt omfang.	Påvirkning der anses for så alvorlig, at man bør overveje at ændre projektet eller gennemføre afværgeforanstaltninger for at mindske denne påvirkning.
Moderat negativ påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som enten har et relativt stort omfang eller langvarig karakter (f.eks. i hele anlæggets levetid), sker med tilbagevendende hyppighed eller er relativt sandsynlige og måske kan give visse irreversible, men helt lokale skader på eksempelvis bevaringsværdige kultur- eller naturinteresser.	Påvirkning af en grad, hvor afværgeforanstaltninger overvejes. I nogle tilfælde anbefales afværgeforanstaltninger ikke gennemført.
Mindre negativ påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som kan have et vist omfang eller kompleksitet, en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, og som har en vis sandsynlighed for at indtræde, men med stor sandsynlighed ikke medfører irreversible skader.	Påvirkning af en grad, hvor det er usandsynligt, at afværgeforanstaltninger er nødvendige.
Ubetydelig påvirkning og neutral / uden påvirkning	Der forekommer små påvirkninger, som er lokalt afgrænsede, ukomplicerede, kortvarige eller uden langtidseffekt og helt uden irreversible effekter.	Påvirkninger der anses for så små, at de ikke er relevante at tage højde for ved implementering af projektet.

Tabel 1. Oversigt over sammenhængen mellem påvirkningsgrad og brug af afværgeforanstaltninger. Alle påvirkninger, der nævnes i rapporten, er negative, medmindre andet specifikt er nævnt.

4 BAGGRUND

4.1 Metode

4.1.1 Feltbesigtigelser

Feltbesigtigelserne af naturområder i undersøgelsesområdet for Vesterhav Syd på land er planlagt på baggrund af indsamlet eksisterende viden. Den eksisterende viden er anvendt til at fokusere feltarbejde mod de punkter, hvor det forventes, at der kan opstå særlige konflikter med beskyttede arter samt beskyttede naturtyper. Tillige anvendes den eksisterende viden i vurderingerne i det omfang, den anses for aktuel.

Feltarbejdet er gennemført inden for afgrænsningen af undersøgelsesområdet, og hovedparten af feltarbejdet er gennemført i eksisterende naturområder. De besigtigede lokaliteter fremgår af kort i Bilag 1. Vurdering af påvirkningsgrader fremgår af kort i Bilag 2. Omfanget af besigtigelser fremgår af tabeller i Bilag 3. Feltarbejdet er gennemført af Amphi Consults medarbejdere i perioden april-juli 2014, som for arter og naturtyper er den mest optimale sæson for feltundersøgelser.

Der er udfyldt besigtigelsesskemaer for hver besigtigelse. Ved de botaniske besigtigelser er der anvendt de besigtigelsesskemaer, som anvendes i den offentlige naturforvaltning ved besigtigelse af beskyttede naturtyper (§3-skemaer), dog med enkelte modifikationer. Ved besigtigelser for padder, markfirben og flagermus er der anvendt Amphi Consults egne specialdesignede besigtigelsesskemaer. Resultaterne er efter endt undersøgelse indtastet i Amphi Consults databaser, hvorfra der kan foretages udtræk og søgninger. Data vedrørende flagermus er dog ikke tastet i databaser. Relevante konklusioner på besigtigelserne fremgår for hver lokalitet af tabellen i Bilag 4.

I alt er der foretaget 214 besigtigelser. Der indgår 161 lokaliteter i datagrundlaget (se Bilag 3). Ikke alle lokaliteter er besigtiget i forbindelse med feltarbejdet. Således omfatter de 161 lokaliteter også syv lokaliteter, der kun er blevet besigtiget i forbindelse med Naturstyrelsens §3-serviceeftersyn (se kapitel 4.1.2). Af de 161 lokaliteter er 105 omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 baseret på den aktuelle tilstand (100 lokaliteter fremgår af den vejledende udpegning af §3-beskyttet natur).

I kapitel 4.3 er de anvendte metoder ved de forskellige typer af besigtigelser gennemgået. Samtidig er der udarbejdet en kort beskrivelse af, hvilke typer arealer, der er besigtiget.

4.1.2 Eksisterende viden

Feltbesigtigelserne vedrørende natur er ikke fuldstændigt udtømmende, da der suppleres med eksisterende viden fra andre kilder:

- Besigtigelsesdata fra Naturstyrelsens §3-serviceeftersyn udført i perioden 2011-2013 (Naturstyrelsen, 2014).
- Oplysninger om fugleobservationer via www.dofbasen.dk i perioden 2000-2014 (Dansk Ornitologisk Forening, 2014).
- Oplysninger om fund af rødlistede arter og arter opført på bilag II og IV på EU's habitatdirektiv via Naturdata, Danmark Miljøportal (Danmarks Miljøportal, 2014).
- Oplysninger fremsendt fra de berørte kommuner.
- Oplysninger fra basisanalyser om eventuelle Natura 2000-områder.
- Habitathåndbogen (Søgaard & Asferg, 2007).
- Atlasprojektet for dagsommerfugle (Stoltze, 1996).
- Dansk Pattedyratlas (Baagøe & Jensen, 2007).
- Projekt birkemus (Møller, Asbirk, Baagøe, Håkonson, & Jensen, 2011).
- Overvågning af arter 2004-2011, NOVANA (Søgaard, et al., 2013).

Ved fremsøgning af oplysninger på Miljøportalen er der foretaget søgninger på Naturdata via en udvidet læseradgang. Den udvidede læseradgang har i den forbindelse gjort det muligt at lave udtræk på et ubegrænset antal artsobservationer pr udtræk (ellers blot 2000 artsobservationer pr udtræk). Derudover har det været muligt at fremsøge data, der

endnu ikke er blevet offentliggjort, samt data, der ikke er synlige for offentligheden. De fremsøgte artsoplysninger er desuden blevet fagligt valideret for at undgå fejl.

4.1.3 *Temaer, der ikke undersøges i felten*

For nogle naturinteresser vurderes det, at den eksisterende viden er tilstrækkelig til beskrivelse af de eksisterende forhold i undersøgelsesområdet. Denne vurdering baseres dels på omfanget af eksisterende viden og dels på, hvilke påvirkninger projektet maksimalt kan påføre disse naturinteresser. Derfor er der ikke foretaget feltundersøgelser af følgende:

- Forekomst af fuglelokaliteter for rastende fugle, samt forekomst af fåtallige ynglefugle
- Vandløb og vandløbstilknyttede arter (herunder odder)
- Søer (dog undtaget padder som er undersøgt)
- Levende hegn og diger.

I forbindelse med anlægsarbejdet underbores alle vandløb, der skal passeres af kabellægningen. På den baggrund vurderes det, at projektet ikke vil kunne påvirke hverken vandløb eller arter knyttet til disse negativt. Af denne grund foretages der ikke besigtigelser af vandløb eller besigtigelser for vandløbstilknyttede arter, f.eks. bilag IV-arten grøn kølleguldsmed.

I forbindelse med anlægsarbejdet føres kabellægningen generelt uden om søer. Hvor dette ikke kan lade sig gøre, underbores søerne. På den baggrund vurderes det, at projektet ikke vil kunne indvirke negativt på hverken søer eller arter som udelukkende lever i disse. Af denne grund foretages der ikke botaniske besigtigelser af søer eller besigtigelser for bilag IV-arterne grøn mosaikguldsmed, bred vandkalv og lys skivevandkalv. Undersøgelser af søer omfatter kun padderarter. Padderne yngler i søer og kan nemmest kortlægges dér. Padderne lever imidlertid hovedparten af deres liv på land og er afhængige af at kunne spredes over land til og fra søerne. Kabelprojektet kan potentielt påvirke paddernes adgang til og fra søerne. Derfor er forekomst af padder inddraget i undersøgelsen.

Levende hegn og diger er ikke systematisk undersøgt. I de tilfælde hvor det vurderes at diger kan være levesteder for f.eks. markfirben, er de inddraget i undersøgelsen. I de tilfælde, hvor det vurderes at der kan være yngle- og rasteområder for flagermus i levende hegn, er de inddraget i undersøgelsen. Det vurderes derudover generelt, at mindre indgreb der afbryder levende hegn eller diger i forbindelse med gennembrud af kabelanlægget (18 meter), ikke vil påvirke spredningskorridorer væsentligt for flagermus og andre beskyttede arter.

Generelt noteres det under feltarbejdet, hvis der observeres arter ud over dem, som er det primære fokus for undersøgelserne.

4.2 Regelgrundlag/lovgivning

Denne rapport om naturinteresser på land tager især udgangspunkt i love, EU-direktiver og vejledninger, som nævnes i det følgende.

4.2.1 *Naturbeskyttelsesloven*

Naturbeskyttelsesloven (Miljøministeriet, 2013) har til formål at værne om landets natur og miljø, og tilsigter særligt at beskytte naturen med dens bestand af planter og dyr samt deres levesteder. Mange naturområder i Danmark er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3. Beskyttelsen medfører, at der ikke må foretages ændringer af naturtypernes tilstand. Det gælder for:

- Søer med areal på over 100 m²
- Udpegede vandløb
- Heder, enge, strandenge, moser og overdrev med et samlet areal på mindst 2.500 m² (eller mindre arealer i forbindelse med andre beskyttede naturtyper).

Forekomst af §3-beskyttede områder fremgår bl.a. af den vejledende udpegning af beskyttede arealer på miljøportalen (Danmarks Miljøportal, 2014). Det er arealernes

aktuelle tilstand, som definerer beskyttelsesstatus. Den vejledende registrering er imidlertid det bedste tilgængelige udgangspunkt for at vurdere omfanget af beskyttet natur i undersøgelsesområdet.

En stor del af de kystnære områder er omfattet af klitfredning i henhold til Naturbeskyttelseslovens §8. Hovedparten af de klitfredede områder er også §3-beskyttede, men det er ikke altid tilfældet. Myndighed for Naturbeskyttelseslovens §8 (klitfredningen) er Naturstyrelsen, mens §3-beskyttelsen administreres af kommunerne.

De arealer, som fremgår af den vejledende udpegning af beskyttet natur eller klitfredning inden for undersøgelsesområdet, er undersøgt og vurderet, hvis projektet forventes enten at kunne påvirke arealerne eller de dyrearter, der lever heri.

For gennemgang af alle arealer i undersøgelsesområdet, der er omfattet af generelle arealrestriktioner f.eks. i henhold til bestemmelser i Naturbeskyttelsesloven (beskyttede naturtyper og beskyttelseslinjer), Museumsloven (beskyttede sten- og jorddiger) og Skovloven (fredskovspligtige arealer), henvises til en anden baggrundsrapport i VVM redegørelsen (NIRAS, 2015a).

4.2.2 *Habitatdirektivet*

Habitatdirektivet har til formål at fremme biodiversiteten i EU's medlemslande ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af arter og naturtyper, der er af betydning for EU. Direktivets bestemmelser er primært implementeret i dansk lov gennem bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen (Miljøministeriet, 2007). Habitatdirektivets beskyttelsesbestemmelser omfatter dels udpegning af de særlige beskyttelsesområder kaldet Habitatområder og dels direktivets artsbeskyttelse. Bestemmelserne er nærmere forklaret i vejledning til habitatbekendtgørelsen (Naturstyrelsen, 2011).

Områdebeskyttelsen

I Habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Der er udpeget 254 Habitatområder i Danmark. Direktivet beskytter bestemte naturtyper inden for habitatområderne, opført på direktivets bilag I. Det gælder naturtyper, der er i fare for at forsvinde i deres naturlige udbredelsesområde, har et begrænset naturligt udbredelsesområde, fordi de er gået tilbage, eller fordi de fra naturens hånd er begrænsede og er karakteristiske for forskellige områder af Europa.

Direktivet beskytter desuden bestemte dyre- og plantearter indenfor Habitatområderne, opført på direktivets bilag II. Disse arter kan være truede, sårbare eller sjældne og findes kun på et mindre afgrænset område. Arterne kræver særlig opmærksomhed på grund af deres særlige levested og/eller de mulige følger, som en udnyttelse af områderne kan have for deres bevaringsstatus.

I det omfang, projektet berører eller påvirker Habitatområder, er der udført undersøgelser af arter og naturtyper, som indgår i områdets udpegningsgrundlag, hvis projektet kan påvirke disse.

Artsbeskyttelsen

Habitatdirektivets artsbeskyttelse pålægger medlemslandene at sikre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede Habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV, og de kaldes derfor ofte for "bilag IV-arter". Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod at beskadige og ødelægge yngle- og rasteområder for arterne.

Bilag IV-arterne undersøges i hele undersøgelsesområdet for at vurdere projektets påvirkning af disse. En lang række forskellige arealtyper der kan påvirkes af projektet er undersøgt, hvor det vurderes at der kan findes levesteder for bilag IV-arterne. Arealerne kan både være beskyttet af anden lovgivning (f.eks. Naturbeskyttelsesloven eller Skovloven), eller det kan være områder, som ikke er omfattet af anden beskyttelse.

Ved risiko for påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne skal der indbygges afværgeforanstaltninger i projektet for at sikre, at områdets økologiske funktion for bilag IV-arterne vil blive opretholdt.

4.2.3 *Fuglebeskyttelsesdirektivet*

Fuglebeskyttelsesdirektivet har til formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Dette sker bl.a. ved at medlemslandene forpligter sig til at udpege

fuglebeskyttelsesområder. I Danmark er der udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder. De nærmeste fuglebeskyttelsesområder i forhold til undersøgelsesområdet er F37 - Borris Hede, F41 - Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord samt F43 - Ringkøbing Fjord. Den korteste afstand til disse tre fuglebeskyttelsesområder til undersøgelsesområdet er hhv. 2,6 km, 1,2 km og 1,2 km.

4.2.4 Natura 2000

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne udgør til sammen Natura 2000-områderne. Alle reglerne i Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiverne er implementeret i dansk lovgivning hovedsageligt gennem Habitatbekendtgørelsen (Miljøministeriet, 2007).

Forsigtighedsprincippet spiller en central rolle i administrationen af Natura 2000-områder.

I tilfælde, hvor en foreløbig videnskabelig vurdering (også kaldet væsentlighedsvurdering) viser, at der kan være risiko for væsentlige påvirkninger af arter eller naturtyper i Natura-2000-områder, kan et projekt først vedtages eller tillades, når der er udført en konsekvensvurdering.

Konsekvensvurderingen skal udføres ud fra det bedst tilgængelige videnskabelige grundlag. Forsigtighedsprincippet indebærer, at det i konsekvensvurderingen uden rimelig tvivl kan fastslås, at projektet ikke skader Natura 2000-området.

4.3 Beskrivelse af feltundersøgelser

4.3.1 Botaniske besigtigelser

Inden for undersøgelsesområdet er der foretaget en botanisk besigtigelse af alle terrestriske §3-beskyttede arealer, der fremgår af den vejledende udpegning af beskyttet natur (Danmarks Miljøportal, 2014). Det vil sige §3-beskyttede enge, strandenge, moser, overdrev og heder. Derudover er enkelte klitarealer udvalgt til botanisk besigtigelse.

Den botaniske undersøgelse følger generelt beskrivelsen af basisregistrering, som det fremgår af teknisk anvisning for besigtigelse af naturarealer (Fredshavn, Nygaard, & Ejrnæs, 2010). Ved besigtigelsen er forekommende arter af karplanter og mosser samt strukturindikatorer registreret. Der er ikke lavet artslistes for dokumentationscirkler. Inventøren har indføjet egen vurdering af arealets naturtilstand (estimeret naturtilstand), uden brug af beregnede arts- og strukturindeks (Fredshavn, Nygaard, & Ejrnæs, 2012). Vurderingen af naturtilstand omfatter fem tilstandsklasser som tidligere defineret (Fredshavn, Nygaard, & Ejrnæs, 2009). Definition af tilstandsklasserne fremgår af Tabel 2.

Naturtilstand
(Estimeret naturværdi)

Generel definition af tilstandsklasse

Høj tilstand (1)

Der er ingen eller kun meget små menneskeskabte ændringer i værdierne for de fysisk-kemiske og hydromorfologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype i forhold til, hvad der normalt gælder for denne naturtype under uberørte forhold.

Værdierne for de biologiske kvalitetselementer for naturområdet svarer til, hvad der normalt gælder for den pågældende naturtype under uberørte forhold, og der er ingen eller kun meget små tegn på forandringer.

Der forekommer typespecifikke forhold og samfund.

God tilstand (2)

Værdierne for de biologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype udviser lave niveauer af forandringer som følge af menneskelig aktivitet, men afviger kun lidt fra, hvad der normalt gælder for denne naturtype under uberørte forhold.

Moderat tilstand (3)

Værdierne for de biologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype afviger i moderat grad fra, hvad der normalt gælder for denne naturtype under uberørte forhold. Værdierne viser middelstore tegn på forandringer som følge af menneskelig aktivitet og er betydeligt mere forstyrrede end under forhold med god tilstand.

Ringe tilstand (4)

Naturområder der viser tegn på større ændringer i værdierne for de biologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype, og hvori de relevante biologiske samfund afviger væsentligt fra, hvad der normalt gælder for den pågældende naturtype under uberørte forhold.

Dårlig tilstand (5)

Naturområder der viser tegn på alvorlige ændringer i værdierne for de

biologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype, og hvori store dele af de relevante biologiske samfund, der normalt karakteriserer den pågældende naturtype under uberørte forhold, ikke forekommer.

Tabel 2. Definition af tilstandsklasser som er anvendt ved botaniske besigtigelser til angivelse af estimeret naturværdi for de undersøgte lokaliteter (Fredshavn, Nygaard, & Ejrnæs, 2009).

Større §3-beskyttede arealer, der "rækker ind i" undersøgelsesområdet flere gange med en afstand på mere end ca. 100 m mellem de enkelte arealer inden for undersøgelsesområdet, er besigtiget separat. Dette gælder dog kun for få arealer.

Der er ikke foretaget botaniske besigtigelser af arealer inden for Natura 2000-områder, da disse i henhold til projektbeskrivelsen altid vil blive underboret. Der er heller ikke foretaget botaniske besigtigelser af søer og vandhuller, da disse altid vil blive underboret i de tilfælde, hvor det ikke er muligt før kablet uden om.

Alle de botaniske besigtigelser er foretaget i perioden maj til juli 2014. Kun den del af naturområderne, der ligger inden for undersøgelsesområdet, er besigtiget.

Ved besigtigelsen er det generelt angivet, hvor i lokalitetens tværsnit de botanisk mest interessante delområder findes. Samtidig har inventøren ved besigtigelsen vurderet, hvor lang tid lokaliteten vil være påvirket ved eventuel gennemgravning.

4.3.2 Besigtigelser for padder

Besigtigelse for padder generelt

Som udgangspunkt er alle vandhuller inden for undersøgelsesområdet besigtiget for at eftersøge padder, således både §3-vandhuller og andre vandhuller der ikke fremgår af den vejledende §3-registrering. Derudover er de fleste §3-moser blevet besigtiget for ynglefremkomst af padder. Eftersøgningen af padder er særligt fokuseret på forekomster af bilag IV-beskyttede arter.

Alle lokaliteter er besigtiget mindst én gang i perioden ultimo marts - ultimo april (dog undtaget lokalitet 161). Ved besigtigelsen er fokuseret på at eftersøge ægklumper af brune frøer (spids- og butsnudet frø) samt evt. æg af stor vandsalamander. Efterfølgende er de bedste vandhuller udvalgt til eftersøgning af stor vandsalamander, som generelt ikke forventes at forekomme i området.

Besigtigelser for løgfrø

Arten er eftersøgt i de mest egnede lokaliteter, ofte udvalgt på baggrund af observationer fra den generelle besigtigelse.

Eftersøgningen af løgfrø er foretaget ved at lytte efter kvækkende hanner. Løgfrø kvækker typisk kun i en periode på ca. 14 dage - typisk medio april til ultimo maj. Hertil kommer, at kvækkeaktivitet primært sker på aftener efter varme solrige dage, hvor vandet i ynglevandhullerne er blevet godt opvarmet.

Løgfrø kvækker mere eller mindre altid under vand. Hvis de sidder dybt i vandhullet, er det umuligt at høre kvækken med det menneskelige øre. I disse tilfælde høres kvækken kun ved hjælp af en undervandsmikrofon, en såkaldt hydrofon.

Besigtigelser for strandtudse

På baggrund af eksisterende viden om forekomst af strandtudse og kendskab til artens habitatpræferencer er udvalgt et antal større områder ("lokaliteter") til besigtigelse. Arten yngler i lavvandede, temporære vandsamlinger såsom oversvømmelser på enge, strandenge og marker. Det er ofte arealer, som ikke er omfattet af §3-beskyttelse. Arten yngler således normalt i en anden type lokaliteter end de andre padder.

Arten er eftersøgt ved natlytning efter kvækkende tudser i perioden ultimo april til og medio juni.

4.3.3 Besigtigelser for markfirben

Stort set alle §3-beskyttede heder og overdrev inden for undersøgelsesområdet er blevet besigtiget for markfirben. Dog er arealer, hvor det ud fra luftfotos kunne erkendes, at disse var totalt tilgroede i skov, ikke blevet besigtiget. Derudover er enkelte andre relevante arealer blevet besigtiget for markfirben.

Den enkelte lokalitet er i gennemsnit blevet besøgt to gange (dog varierende antal afhængigt af lokalitetens størrelse) i løbet af perioden april til juni for voksne markfirben. For de lokaliteter, hvor det i felten med det samme har kunnet erkendes, at forekomst af markfirben er helt usandsynlig, er der kun foretaget en meget kort besigtigelse.

Ved besigtigelsen er det blevet noteret, hvor mange markfirben (antal individer og antal familiegupper), der er registreret, samt antal oplagte æglægningssteder. Placering af disse oplagte æglægningssteder er blevet noteret.

Lokalitetens rolle i forhold til artens generelle forekomst i området og eventuelle andre nærtliggende lokaliteter med forekomst af markfirben er om muligt blevet vurderet. Derudover har inventøren (med udgangspunkt i worst case scenario) vurderet varigheden af påvirkningen af den lokale bestand af markfirben, hvis anlægsarbejdet føres gennem lokaliteten. Såfremt arten ikke registreres, er sandsynligheden for, at arten kan være overset, blevet vurderet.

4.3.4 Besigtigelser for flagermus

Ud fra luftfotos er der udvalgt en række lokaliteter med ældre løvskov til en indledende screening for forekomst af potentielle rastesteder for flagermus. Disse lokaliteter er gennemgået i dagtimerne. Ud fra lokalitetens tilstand er det vurderet, om der findes potentielle rastesteder for flagermus, som skal undersøges nærmere om natten.

Lokaliteter med potentielle rastesteder for flagermus er undersøgt ved en yderligere besigtigelse, som er gennemført i perioden ultimo juni til primo juli. Denne besigtigelse er primært foregået i perioden fra solnedgang og 1-2 timer frem samt i de sidste 2 timer før solopgang. Ved besigtigelserne er flagermus eftersøgt med ultralydsdetektor (Pettersson d240x). Som dokumentation og hjælp ved artsbestemmelsen er nogle af flagermuskaldene optaget og analyseret med programmet BatSound. I nogle tilfælde er der anvendt supplerende lyttebokse med automatiske detektorer for at dokumentere flagermusaktivitet på udvalgte placeringer gennem natten.

Der er ikke foretaget hverken screeninger eller besigtigelser af arealer inden for Natura 2000-områder, da disse altid vil blive underboret.

4.3.5 Besigtigelser for birkemus

På baggrund af eksisterende viden (se afsnit 5.1.4) anses det for mindre sandsynligt, at birkemus berøres af projektet (Møller, Asbirk, Baagøe, Håkonson, & Jensen, 2011). Artens potentielle levesteder er derfor ikke undersøgt.

4.4 Worst case – forudsætninger

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at kabelanlæggets maksimale bredde er ca. 18 m, dog op til 53 m på de første par km fra kysten. Undersøgelsesområdet er betydeligt bredere end denne bredde.

Kabeltracéets præcise placering indenfor undersøgelsesområdet er ukendt. Således kan alle arealer inden for undersøgelsesområdet i princippet blive berørt af anlægget. Omvendt er det helt sikkert, at langt fra alle områder vil blive berørt af anlægget.

På den baggrund vurderes projektets påvirkninger generelt ud fra en "worst case" betragtning. Dette uddybes i det følgende for forskellige arealtyper.

4.4.1 Natura 2000, beskyttede vandløb og søer

Generelt angives det i projektbeskrivelsen at Natura 2000-områder, vandløb og søer ikke vil blive direkte berørt af anlægget. Disse områder underbores, hvis kabeltracéet skal passere dem. Worst case for disse arealtyper er altså underboring. Undersøgelserne af disse arealtyper er udeladt på baggrund af denne forudsætning.

Vurderingerne indgår som et selvstændigt kapitel i baggrundsrapporten og sammenfatter relevante komponenter i forhold til en vurdering for bilag IV-arter og Natura 2000-områder (se kapitel 11).

4.4.2 Andre naturområder

Alle andre arealer inden for undersøgelsesområdet end de, som er nævnt ovenfor, kan potentielt blive direkte påvirket af anlægget. Generelt vurderes alle arealer i forhold til worst case, dvs. at kabeltracéet passerer igennem naturområdet.

For alle naturområder vil passage af kabeltracéet være problematisk, men i varierende grad. Vurderingerne af påvirkninger i anlægsfasen, som præsenteres i kapitel 6, skalerer påvirkningens omfang for hvert af de naturområder, der indgår i beskrivelsen af eksisterende forhold (kapitel 5).

I kapitel 6.2 om afværgeforanstaltninger gives forslag til afværgeforanstaltninger for alle potentielle påvirkninger, der er vurderet "moderat" eller "væsentlig".

Den mest effektive afværgeforanstaltning vil i alle tilfælde være, at kabeltracéet helt undgår den aktuelle lokalitet, eller at lokaliteten underbores. I flere tilfælde vil disse to muligheder være de eneste forslag, som er til rådighed for at afværge en moderat eller væsentlig påvirkning af naturinteresser på land.

4.5 0-alternativet

I denne VVM består 0-alternativet i, at projektet ikke gennemføres. Alle vurderinger er kun holdt op mod 0-alternativet, dvs. at kabelanlægget ikke etableres.

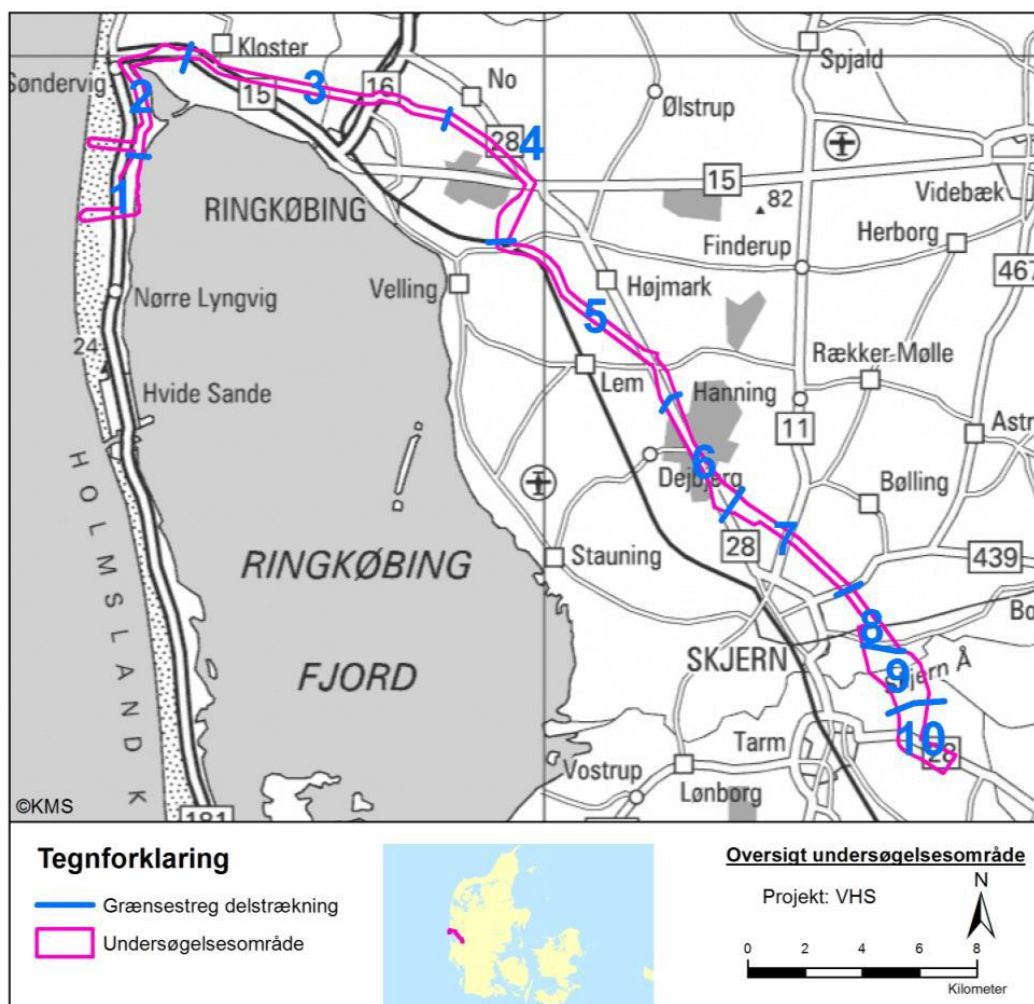
Når projektet vurderes i forhold til 0-alternativet, forventes den eksisterende drift af arealerne fortsat i fremtiden at være uden ændringer, med mindre der specifikt er andre oplysninger til rådighed. Det må understreges, at 0-alternativet ikke indebærer, at den nuværende tilstand bevares uændret, men at den eksisterende drift og påvirkning af arealet fra f.eks. landbrug fremskrives.

Der er ikke udført sammenlignende vurderinger af forskellige linjeføringer for kabeltracéet. I de tilfælde, hvor der er undersøgt parallelle kabelforløb, kan vurderingerne dog sammenlignes ved at sammenholde delstrækningerne.

5 EKSISTERENDE FORHOLD

Beskrivelsen af eksisterende forhold baseres dels på resultaterne af feltundersøgelser udført i forbindelse med VVM-arbejdet i 2014, og dels på baggrund af andre tilgængelige informationer om naturforhold.

Undersøgelsesområdet er opdelt i delstrækninger som vist på Figur 2. For hver delstrækning omtales de mest betydende naturforhold. På kortbilag vises de undersøgte lokaliteter fordelt på delstrækninger (Bilag 1). De feltbesigtigelser, som er udført på hver lokalitet, fremgår af Bilag 3, mens resultatet af besigtigelserne fremgår af Bilag 4.

Figur 2. Undersøgelsesområdet er opdelt i delstrækninger som vist på figuren. Delstrækningerne vises også på de detaljerede kort i Bilag 1 og Bilag 2.

5.1 Eksisterende viden generelt

I dette afsnit opsummeres relevante oplysninger fra andre kilder end de gennemførte undersøgelser, f.eks. forekomsten af beskyttede arter. Opsummeringen gælder hele undersøgelsesområdet. De forhold, som nævnes her, bliver ikke gentaget under de enkelte delstrækninger.

I de tilfælde hvor der omtales forekomst af arter i "kvadrater" henvises til 10x10 km kvadratnet i Danmark som er anvendt i flere af de landsdækkende kortlægninger (Atlas-projekter), der er henvist til (Baagø & Jensen, 2007).

5.1.1 §3-beskyttede områder

Udgangspunktet for kortlægning af beskyttet natur er den vejledende udpegning, som er tilgængelig på Miljøportalen (Danmarks Miljøportal, 2014). Undersøgelserne er kun rettet mod disse områder samt mod nogle få supplerende, ikke vejledende §3-beskyttede

arealer oplyst af de enkelte kommuner. Der er således ikke gennemført en systematisk gennemgang af undersøgelsesområdet for forekomst af §3-beskyttet natur, der ikke er registreret i forvejen.

For at begrænse betydningen af dette er inddraget informationer fra Naturstyrelsens §3-registreringsprojekt (Naturstyrelsen, 2014). I dette projekt er hele Danmark gennemgået i perioden 2011-2013 for blandt andet at vurdere forekomst af overset §3-natur, dels ud fra luftfoto, og dels ud fra omfattende feltgennemgang af udvalgte arealer. Alle disse informationer fra undersøgelsesområdet er inkluderet i gennemgangen af eksisterende forhold for hvert delområde. Det må på det grundlag, vurderes, at §3-beskyttede arealer i undersøgelsesområdet er tilfredsstillende kortlagt.

§3-status for et konkret areal afhænger altid af den aktuelle tilstand. Det kan derfor fortsat ikke afvises, at der forekommer §3-beskyttede arealer inden for undersøgelsesområdet, som ikke er inkluderet i undersøgelse og vurderinger, da naturtyper/arealer kan vokse sig ind i beskyttelsen.

5.1.2 *Odder*

Ifølge Dansk Pattedyratlas er bilag IV-arten odder registreret i alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Baagøe & Jensen, 2007). I DOFbasen er der en del observationer af odder fra forskellige steder ved Skjern Enge samt enkelte observationer omkring Vonåen ved Ringkøbing (Dansk Ornitologisk Forening, 2014). Det må forventes, at arten er udbredt forekommende langs alle vandløb inden for undersøgelsesområdet.

5.1.3 *Flagermus*

Alle danske arter af flagermus er opført på Habitatdirektivets bilag IV. Ifølge Dansk Pattedyratlas er følgende arter registreret i de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Baagøe & Jensen, 2007):

- Damflagermus
- Vandflagermus
- Trolldflagermus
- Dværgflagermus
- Pipistrellflagermus
- Sydfalagermus

Alle forekomster af flagermus i undersøgelsesområdet er ikke undersøgt. Undersøgelserne er fokuseret de få steder, hvor undersøgelsesområdet passerer ældre træbevoksninger. Det vurderes, at de udførte undersøgelser er tilstrækkelige til at vurdere projektets konsekvenser.

5.1.4 *Birkemus*

Ifølge projekt birkemus (Møller, Asbirk, Baagøe, Håkonson, & Jensen, 2011) kendes arten ikke i denne del af Danmark. Nærmeste kendte forekomster er syd for undersøgelsesområde f.eks. omkring Filsø. Det må imidlertid understreges at arten ikke er eftersøgt i området i nyere tid. Det kan derfor ikke med sikkerhed afvises, om arten kan forekomme i undersøgelsesområdet. Det vurderes dog, at den eksisterende viden er dækkende for vurderingerne.

5.1.5 *Markfirben*

Ifølge Habitathåndbogen er bilag IV-arten registreret i næsten alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Søgaard & Asferg, 2007). I forbindelse med den nyere NOVANA-kortlægning er arten også fundet i undersøgelsesområdet i perioden 2008-2010 (Søgaard, et al., 2013). Arten kan derfor potentielt forekomme i relevante habitater inden for hele undersøgelsesområdet.

5.1.6 *Strandtudse*

Ifølge Habitathåndbogen er arten registreret i flere kvadrater både langs den nordlige og sydlige del af Ringkøbing Fjord (Søgaard & Asferg, 2007). I forbindelse med den nyere NOVANA-kortlægning er arten kun fundet i få kvadrater meget tæt på Vestkysten i perioden 2008-2010 (Søgaard, et al., 2013).

5.1.7 *Spidssnudet frø*

Ifølge Habitathåndbogen er arten registreret i alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Søgaard & Asferg, 2007). Derfor må det forventes, at arten er vidt udbredt på relevante levesteder inden for undersøgelsesområdet.

5.1.8 *Løgfrø*

Arten er generelt ikke kendt fra undersøgelsesområdet (Søgaard, et al., 2013). Der er dog fundet mange nye bestande af løgfrø overalt i Jylland gennem de seneste 20 år, og det konkrete område er aldrig grundigt undersøgt for arten. Derfor kan forekomst af arten ikke på forhånd afvises, selvom det anses for mindre sandsynligt.

5.1.9 *Stor vandsalamander*

Arten er ikke umiddelbart kendt fra undersøgelsesområdet (Søgaard, et al., 2013). Der findes imidlertid ældre oplysninger om forekomst af arten ved Dejbjerg Bakkeø (Fog, 1993). På den baggrund kan forekomst af arten i undersøgelsesområdet ikke afvises.

5.1.10 *Forekomster af fugle*

Som udgangspunkt er alle oplysninger vedrørende fugle inden for undersøgelsesområdet baseret på observationer fra DOF-basen (Dansk Ornitologisk Forening, 2014). Der er ikke anvendt data fra før år 2000. I forhold til forekomster af rastende fuglearter gælder det, at de arter, der nævnes under gennemgangen af de enkelte delstrækninger, er truffet i nævneværdige antal regelmæssigt i området. Hvis det forholder sig anderledes er det nævnt i de konkrete tilfælde. Generelt nævnes maksimale forekomster af de enkelte arter siden år 2000.

I forbindelse med Amphi Consults feltarbejde i 2014 er der gjort enkelte supplerende iagttagelser af fåtallige ynglefugle. I de givne tilfælde fremgår det specifikt i gennemgangen af de enkelte delstrækninger.

5.2 **Delstrækning 1**

5.2.1 *Eksisterende viden*

Fugle

Sortstrubet bynkefugl er en regelmæssig ynglefugl med indtil flere par i området omkring og nord for Nørre Lyngvig Fyr, dvs. 1-2 km syd for delstrækning 1. Der er ikke indrapporteret ynglepar af arten inden for delstrækning 1, men på baggrund af forekomsten i området umiddelbart syd for delstrækningen må det formodes, at den i hvert fald visse år yngler på klitheden, der udgøres af lokalitet 001.

På markerne øst for Holmland Klitvej (lokalitet 121, 122 og 123) raster der indimellem større antal af gæs. Kortnæbbet gås og bramgås er registreret i perioden oktober til marts i antal på op til hhv. 1.500 og 1.150 fugle.

5.2.2 *Undersøgelsens omfang*

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.2.3 *Resultater*

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.2.4 *Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen*

§3-beskyttede arealer

Der er i alt fire §3-beskyttede klitheder inden for delstrækningen (lokalitet 001, 002, 003 og 004). Lokalitet 001 er et stort areal på ca. 40 ha, mens de tre andre lokaliteter er af betydelig mindre udstrækning (< 1 ha).

Lokalitet 001 består af en mosaik af veludviklede naturtyper og har en estimeret god naturtilstand. På arealet forekommer habitatnaturtyperne 2120 - hvid klit, 2130 - grå/grøn klit, 2170 - grårislit og 2140 - klithede. Ca. 70 % af lokaliteten dækkes af sidstnævnte

habitatnaturtype, mens de to første habitatnaturtyper dominerer i en bræmme langs kysten. Selve klitheden domineres af revling, men er derudover voksested for mange andre naturtypekarakteristiske arter eksempelvis hedelyng, mosebølle, klokkelg, kattesæg, tormentil, sandskæg, engelsk visse og hede-rendyr. Der er spredte bevoksninger af de invasive arter rynket rose og stjerne-bredribbe.

Lokalitet 002 er klithede med en estimeret moderat naturtilstand. Lokaliteten er domineret af bølget bunke og gråris, men huser derudover en del andre naturtypekarakteristiske arter såsom almindelig engelsd, hedelyng, revling og tormentil. Arealet er truet af tilgroning med rynket rose.

Lokalitet 003 er en mosaik af grå/grøn klit og klithede med en estimeret moderat naturtilstand. Arealet ligger mellem sommerhuse og ligesom ovennævnte lokalitet truet af tilgroning med rynket rose. Også denne lokalitet domineres af bølget bunke, men derudover vokser der også flere andre naturtypekarakteristiske arter på arealet f.eks. almindelig engelsd, hedelyng, sand-star hede-rendyr.

Lokalitet 004 er delt i to arealer med meget forskellige botaniske forhold. Den nordlige halvdel udgøres af en veludviklet klithede med en estimeret god naturtilstand. Dette areal domineres af bølget bunke og hedelyng. Desuden er der registreret andre naturtypekarakteristiske arter såsom mosebølle, sand-star og gråris. Den sydlige halvdel består af tilgroet klithede med en estimeret dårlig naturtilstand. Desuden er der på arealet tegn på omlægning i form af forekomst af almindelig rajgræs.

Bilag IV-arter

Markfirben er registreret i den vestlige del af lokalitet 001, dvs. ud mod havet. Her udgør naturtypen 2120 - hvid klit de vestligste 10 % af lokaliteten. Derudover er der registreret et enkelt individ af markfirben midt på lokaliteten, men på trods af flere potentielle ynglesteder i dette område vurderes det enkelte individ alligevel højst sandsynligt at være en tilfældig "omstrejfer" fra bestanden i den vestligste del af lokaliteten.

Hverken spidssnudet frø eller strandtudse er blevet registreret på delstrækning 1 i forbindelse med feltundersøgelserne. For strandtudsens vedkommende gælder, at 2014 var et meget tørt år med meget få temporære vandansamlinger på Holmsland Klit sammenlignet med de fleste år. Derfor har der været meget få potentielle ynglelokaliteter for arten, og mange individer af arten har af samme grund muligvis slet ikke gjort yngleforsøg i 2014. Dette kan være årsagen til, at arten ikke er blevet registreret ved feltundersøgelserne. Det vurderes dog mest sandsynligt, at arten ikke forekommer i området.

De få vandhuller, der ligger inden for delstrækning 1, er ikke optimale i forhold til at fungere som ynglelokaliteter for spidssnudet frø, og det vurderes, at arten ikke forekommer på delstrækningen. I den østlige del af delstrækningen er der et vandhul, der ikke er undersøgt (lokalitet 161). Årsagen til de manglende feltundersøgelser er, at vandhullerne ligger inden for en udvidelse af undersøgelsesområdet, som først blev besluttet efter, at feltundersøgelserne for padder var afsluttet. Ud fra et worst case scenarie må det antages, at dette vandhul er en sandsynlig ynglelokalitet for spidssnudet frø.

Inden for delstrækning 1 er der kun få relevante habitater for odder. Dog må arten formodes lejlighedsvis at forekomme i området pga. den korte afstand til Ringkøbing Fjord samt tilstedeværelsen af potentielle fourageringsområder i form af flere beskyttede små vandløb samt to vandhuller (lokalitet 062 og 063).

Andre naturinteresser

Sortstrubet bynkefugl yngler sandsynligvis på klitheden (lokalitet 001). Arten er en fåtallig ynglefugl i Danmark, og bestanden tæller formentlig et par hundrede ynglepar, primært langs den jyske vestkyst. Arten er opført som "næsten truet" på den danske rødliste.

På de dyrkede marker øst for Holmsland Klitvej (lokalitet 121, 122 og 123) er der regelmæssigt truffet større antal af kortnæbbet gås (op til 1.500 fugle) og bramgås (op til 1.150 fugle). Bramgås er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Figur 3. Lokalitet 001, klithede ved Holmslands Klit, delstrækning 1.

5.3 Delstrækning 2

5.3.1 Eksisterende viden

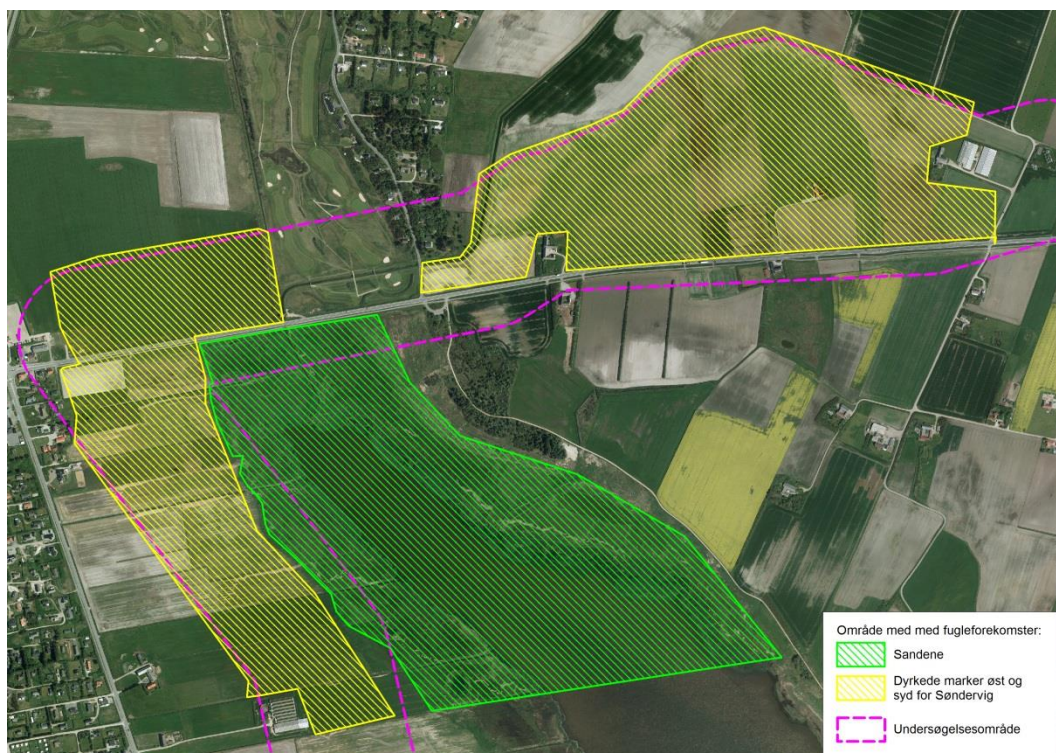
Fugle

Klitheden (lokalitet 005) udgør et potentielt yngleområde for flere fåtallige danske ynglefuglearter, særligt sortstrubet bynkefugl. Der er dog ingen specifikke observationer, der tyder på dette, hvorfor det må antages, at arten ikke er en regelmæssig ynglefugl på lokaliteten.

Delstrækningen flankeres mod øst og syd af området Sandene (se Figur 4). Dette område omfatter en lavvandet afsnøring af Ringkøbing Fjord (fjordens nordvestligste område) og tilstødende områder med strandeng og strandsump. I den nordlige del af delstrækningen skærer den østlige del af undersøgelsesområdet gennem disse områder med strandeng/-sump. Sandene er et ret vigtigt område for rastende fugle. Eksempelvis er der registreret op til 1.900 storspover på overnatningsplads, ligesom der er registreret større antal af knopsvane, pibeand og hvinand. Tilsyneladende er de fleste observationer af større antal af rastende fugle gjort i den sydlige del af Sandene eller sågar helt syd for området (i selve Ringkøbing Fjord) og dermed mere end 500 m øst for undersøgelsesområdet.

Områderne med strandsump langs Sandenes nordlige og vestlige kant huser enkelte fåtallige ynglefuglearter. Dele af dette område skærer ind i undersøgelsesområdet (lokalitet 014, 015A, 015C, 016A og 016C). Blåhals er i 2014 registreret med flere syngende hanner i området. Rørhøg er registreret regelmæssigt i området og må antages at være en ret regelmæssig ynglefugl i området, mens observationer af territoriehævdende rørdrummer er mere uregelmæssige. Arten er dog registreret i 2014.

På markerne øst og syd for Søndervig (Figur 4) raster der ofte større antal af gæs og vadefugle. Følgende arter optræder i størst antal: bramgås (op til 4.000 fugle), kortnæbbet gås (op til 4.100 fugle) og hjejle (op til 6.000 fugle). De største koncentrationer er noteret i oktober og februar til april.

Figur 4. Detailkort over Sandene og Dyrkede marker øst for Søndervig, delstrækning 2.

5.3.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.3.3 Resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.3.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

Der er en del vigtige botaniske lokaliteter på delstrækningen.

I den sydlige del af delstrækningen er der tre §3-beskyttede klitheder (lokalitet 005, 006 og 007), som Alle har en estimeret god naturtilstand.

Lokalitet 005 er et stort areal på ca. 35 ha, mens de to andre lokaliteter er af betydelig mindre udstrækning (< 1 ha).

Lokalitet 005 er et ret homogent areal med en lang række arter, der er karakteristisk for klithede. Heraf kan f.eks. nævnes sandvikke, mosebølle, almindelig engelsød, hedelyng, vellugtende gulaks, sandhjælme, smalbladet høgeurt, klokkeløg, revling og sandskæg. Området er desværre under tilgroning med den invasive art rynket rose.

Både lokalitet 006 og 007 er arealer med veludviklede klithede og flere naturtypekarakteristiske arter såsom hedelyng, almindelig engelsød, revling, engelsk visse og sand-star.

I den sydlige del af delstrækningen er der også et enkelt meget lille hedeareal (lokalitet 012). Lokaliteten har en estimeret god naturtilstand og huser mange naturtypekarakteristiske arter som mosebølle, katteskæg, klokkeløg og tormentil.

I delstrækningens nordlige del er der fem vigtige botaniske arealer. De omfatter fire lokaliteter med strandeng, hvoraf 015A, 015C og 016C har en god naturtilstand med arter som harril, blågrøn kogleaks samt forskellige siv- og star-arter. Lokalitet 014 har en moderat naturtilstand med arter som strandrehage, harril og blågrøn kogleaks. Den femte lokalitet (16A) er en fersk eng med moderat naturtilstand og arter som angelik, kragefod, kær-ranunkel og stor skjaller.

Figur 5. Lokalitet 014, strandeng ved Søndervig, delstrækning 2.

Bilag IV-arter

Markfirben er registreret på lokalitet 005. Arten er dog kun fundet i den vestlige del af lokaliteten, dvs. den del, som ligger ud til havet og består af hvide klitter og baglandsklitter ind til sommerhusområdet. Her findes mange egnede æglægningssteder, og hertil er der også potentielle æglægningssteder i baglandsklitterne.

Hverken spidssnudet frø eller strandtudse er blevet registreret på delstrækning 2 i forbindelse med feltundersøgelserne. Dog vurderes lokalitet 068 at være potentiel ynglelokalitet for begge disse arter, såfremt de forekommer i området. De øvrige søer/vandhuller på delstrækning 2 er ikke optimale som ynglelokalitet for nogen af arterne.

For strandtudsens vedkommende gælder dog, at 2014 var et meget tørt år med meget få temporære vandansamlinger på Holmsland Klit sammenlignet med de fleste år. Derfor har der været meget få potentielle ynglelokaliteter for arten, og mange individer af arten har af samme grund muligvis slet ikke gjort yngleforsøg i 2014. Dette kan være årsagen til, at arten ikke er blevet registreret ved feltundersøgelserne. Det vurderes dog mest sandsynligt, at arten ikke forekommer i området.

Den nordlige del af delstrækningen er et oplagt fourageringshabitat for odder, især engarealerne (lokaliteterne 014, 015A, 015B, 015C, 016A og 016C), og det må formodes, at arten forekommer regelmæssigt i dette område.

Andre naturinteresser

Der er en del interessante fugleforekomster i den nordlige ende af delstrækningen.

I området Sandene er der større rasteforekomster af en række vandfuglearter, dog primært i den sydlige del af dette område og således ret langt (>500 m) fra undersøgelsesområdet. Grænsefladen mellem Sandene og det omgivende landbrugsland omfatter arealer med strandeng/-sump. Undersøgelsesområdet berører disse områder på lokalitet 015A, 015C, 016A og 016C. Af fåtallige ynglefugle, der formodes at yngle mere eller mindre regelmæssigt i området, skal fremhæves blåhals, rørhøg og rørdum. Således blev der sågar i forbindelse med feltarbejde i april registreret blåhals på lokalitet 015A. Bestandsestimerne for de tre arter er på hhv. min. 500, 650 og 200-300 ynglepar i Danmark. Alle tre arter er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

På landbrugsarealerne øst og syd for Søndervig raster ofte store antal af gæs og hjejle, således er der registreret op til 4.000 bramgås, 4.100 kortnæbbet gås og 6.000 hjejle

primært i oktober og perioden fra februar til april. Bramgås og hjejle er begge opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

5.4 Delstrækning 3

5.4.1 Eksisterende viden

Odder

I DOFbasen er der enkelte observationer af odder omkring Vonåen, som gennemløber delstrækningen fra nord mod syd. Arten må formodes at forekomme regelmæssigt i Vonåen og tilstødende arealer.

Fugle

Der er inden for de seneste ti år flere observationer i yngletiden af både rørdrum og blåhals fra sumpområderne langs Vonåen (lokalitet 021 og 022). På de dyrkede marker inden for hele delstrækningen kan der forekomme store flokke af fouragerende gæs - primært kortnæbbet gås og i mindre grad bramgås.

Figur 6. Lokalitet 022, mose, delstrækning 3.

5.4.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.4.3 Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.4.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

På hver sin side af Vonåen ligger §3-beskyttede mosearealer (lokalitet 021 og 022). Begge lokaliteter domineres af tagrør og benyttes til rørskær.

Lokalitet 021 ligger på vestsiden af Vonåen og huser enkelte arter, der er naturtypekarakteristiske indslag i rigkær såsom trævlekrone, bredbladet mærke og gul

frøstjerne. Derudover vokser der f.eks. engkabbeleje, vand-mynte, mose-bunke og kærsnerre på arealet.

Lokalitet 022 ligger på Vonåens østlige bred og har udover naturtypekarakteristiske arter såsom angelik, gul iris, kær-tidsel og almindelig fredløs indslag af enkelte arter forbundet med rigkær ((smalbladet mangeløv, kær-svovlrod og bredbladet mærke).

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-padderter inden for delstrækning 3. For strandtudse gælder, at 2014 var et meget tørt år med meget få temporære vandansamlinger sammenlignet med de fleste andre år. Derfor har der været meget få potentielle ynglelokaliteter for arten, og mange individer af arten har af samme grund muligvis slet ikke forsøgt at yngle i 2014. Dette kan være årsagen til, at arten ikke er blevet registreret ved feltundersøgelserne. Spidssnudet frø er ikke fundet ved feltundersøgelserne, men kan muligvis være overset på lokalitet 022, som er et stort (ca. 7,5 ha) tagrørsdomineret areal med mange små lommer af vand med mulighed for æglægning af brune frøer. Derfor er det svært at sige med sikkerhed, at spidssnudet frø ikke forekommer på lokaliteten. Af samme grund blev lokaliteten besigtiget om natten for at høre eventuelle kvækkende hanner af spidssnudet frø. Ved denne besigtigelse blev der hørt butsnudet frø, men stadig ingen spidssnudedede frøer.

I DOFbasen er der enkelte observationer af odder omkring Vonåen, som gennemløber delstrækningen fra nord mod syd. Arten må formodes at forekomme regelmæssigt i Vonåen og tilstødende arealer.

Andre naturinteresser

Både rørdrum og blåhals yngler sandsynligvis i sumpområderne langs Vonåen, der omfatter lokaliteterne 021 og 022. Rørdrum blev f.eks. hørt i forbindelse med feltundersøgelserne. Rørdrum har en bestand på 200-300 ynglepar i Danmark og er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Blåhals er en fåtallig og ret nyindvandret ynglefugl i Danmark. Dens danske bestand har udvist en klart stigende tendens og tæller formentlig minimum 500 ynglepar, primært langs den jyske vestkyst. Arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Der er registreret flere store flokke (op til 6.000 fugle) af kortnæbbet gås på de dyrkede marker inden for hele delstrækningen. Det samme gør sig gældende for bramgås - dog i mindre antal (flokke på op til 1500 fugle) og primært på landbrugsarealerne vest for Vonåen. Bramgås er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Hvilke marker, gæssene benytter de enkelte år, varierer tilsyneladende en del. De store ansamlinger er primært set i perioden ultimo september til april.

5.5 Delstrækning 4

5.5.1 Eksisterende viden

Intet specifikt på denne strækning

5.5.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.5.3 Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.5.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

Der er to §3-beskyttede mosearealer med en ganske fin flora med flere naturtypekarakteristiske arter. Arealerne omfatter de to lokaliteter 023 og 024B, som ligger op ad hinanden. Begge lokaliteter har indslag af top-star og desuden flere arter, der indikerer en ret høj naturværdi, såsom trævlekrone, bukkeblad, kragefod og sump-kællingetand. Begge lokaliteter er dog påvirket af grøftning og er således ret tørre.

Ca. 500 m syd for ovennævnte to lokaliteter ligger et hedeareal (lokalitet 025), som dog er under tilgroning. Kun en mindre del af det oprindeligt vejledende registrerede §3-areal er vurderet til aktuelt at have §3-tilstand. Lokaliteten har flere plantearter, der er karakteristiske for hedekrat, men dog vurderes naturtilstanden til at være ringe.

Figur 7. Lokalitet 024, mose, delstrækning 4.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-padderter inden for delstrækning 4. To af vandhullerne (lokalitet 080 og 081) på delstrækningen har en tilstand, så de potentielt kunne være ynglelokaliteter for spidssnudet frø. Arten er dog ikke fundet ved feltundersøgelserne. Derudover er vurderes det, at arten ikke er særlig almindeligt forekommende i området omkring Ringkøbing. Derfor vurderes det, at sandsynligheden for, at forekomst af spidssnudet frø skulle være overset på denne delstrækning, er lille.

Andre naturinteresser

Intet.

5.6 Delstrækning 5

5.6.1 Eksisterende viden

Fugle

På de dyrkede marker inden for hele delstrækningen kan der forekomme store flokke af fouragerende gæs - primært kortnæbbet gås og i mindre grad bramgås, der også er registreret i Venner Ådal-systemet.

5.6.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.6.3 Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.6.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

Der er ingen lokaliteter med beskyttet, terrestrisk natur på delstrækning 5.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-arter på delstrækning 5. Både lokalitet 083 og 084 har en tilstand, så de potentielt kunne være ynglelokaliteter for spidssnudet frø. Det vurderes, at arten ikke er overset på lokaliteterne og således ikke forekommer på delstrækning 5.

Figur 8. Lokalitet 084, sø, delstrækning 5. Ynglende bilag IV-arter er ikke fundet ved undersøgelsen.

Der er sandsynlige fourageringsområder for odder i de gennemgående vandløbssystemer, der er forbundet til Venner Ådal med udmundning i Ringkøbing Fjord.

Andre naturinteresser

Flokke af fouragerende kortnæbbet gås og i mindre grad bramgås vil med stor sandsynlighed kunne forekomme på de dyrkede arealer i området, da disse er registreret i Venner Ådal-systemet med op til hhv. 3-4.000 og 500 individer. Disse registreringer

ligger primært fra januar til marts måned. Bramgås er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

5.7 Delstrækning 6

5.7.1 Eksisterende viden

Fugle

På de dyrkede marker inden for visse dele af delstrækningen kan der forekomme store flokke (op til 7.500 fugle) af kortnæbbet gås, primært på arealerne vest for hovedvejen i kanten af Dejbjerg Plantage uden for Dejbjerg by.

I Dejbjerg Plantage er der flere registreringer af natravn inden for de seneste fem år. Registreringerne er baseret på syngende hanner, der er hørt fra krydset mellem Ringkøbingvej og Bundsbækvej, hvilket ligger tæt på undersøgelsesområdet.

5.7.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.7.3 Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.7.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

Der er ingen lokaliteter med beskyttet, terrestrisk natur på delstrækning 6.

Bilag IV-arter

På lokalitet 010, der er en opstemmet skovdam, blev der registreret ægklumper af butsnudet frø, størstedelen døde, og søen havde et surt vandmiljø. Lokaliteten vurderes dog at have en tilstand, så den potentielt kunne fungere som ynglelokalitet for spidssnudet frø og stor vandsalamander. Det vurderes dog, at arterne ikke er overset på lokaliteten og således ikke forekommer på delstrækning 5.

Figur 9. Lokalitet 010, sø, delstrækning 6.

På lokalitet 157 beliggende i Dejbjerg Plantage er der registreret troldflagermus samt endnu en art, *Myotis sp.*, der vurderes at være vandflagermus. Begge arter er registreret om natten, hvor troldflagermus blev set passere 50 minutter efter solnedgang. Hertil blev arten registreret via autobokse et par gange om natten.

Myotis sp. (sandsynligvis vandflagermus) blev registreret gentagne gange i tidsrummet 1½ time efter solnedgang til 1½ time før solopgang via autobokse, hvor arten jagede i området. For begge arter er der i alle tilfælde tale om registrering af enkeltpassager, hvilket sammen med den geografiske og tidsmæssige fordeling af observationerne ikke tyder på, at arterne benytter lokaliteten som rasteområde. Det er sandsynligt, at der er rasteforekomst i andre dele af skoven eller i tilknytning til bebyggelse og småskove nær denne, og at de registrerede flagermus således er passerende gæster fra disse rastesteder. Disse observationer indikerer således, at der ikke er koloniforekomster af flagermus på lokalitet 157.

På lokalitet 158 blev der registreret enkelte individer af sydflagermus, der blev set jagende ved Lyagergård, som arten sandsynligvis bruger som rastested. Derudover blev der registreret endnu en art, *Myotis sp.*, der vurderes at være vandflagermus. Lokaliteten dækker over et område med små, opstammede ege, private haver med solitære, vindudsatte træer samt en skovklædt bakke med store træer. Ingen af disse steder vurderes som egnet rasteområde for flagermus. Kun *Myotis sp.* (sandsynligvis vandflagermus) er vurderet i forhold til lokalitetens bevoksning, da sydflagermus udelukkende raster i bygninger.

Odder blev observeret om natten på lokalitet 158. Pga. delstrækningens relativt korte afstand til Ringkøbing Fjord samt tilstedeværelsen af flere vandløb med udmunding i fjorden, må arten formodes lejlighedsvis at forekomme i området.

Andre naturinteresser

På de dyrkede marker vest for hovedvejen i kanten af Dejbjerg Plantage uden for Dejbjerg by kan der forekomme store flokke på op til 7.500 individer af kortnæbbet gås.

I Dejbjerg Plantage er der registreringer af natravn, der indikerer, at arten yngler i området. Der er registreret fugle både fra krydset mellem Ringkøbingvej og Bundsbækvej samt fra en stor lysning i den sydlige del af plantagen. I sidstnævnte område blev arten registreret i forbindelse med feltarbejde i 2014. Begge områder ligger tæt på undersøgelsesområdet (se detailkort Figur 10). I Danmark er natravn tilpasset åbne nåletræsbevoksninger, og antallet af ynglefugle ligger på omkring 500 par. Arten befinder sig i Danmark fra maj til sidst i august og yngler fra sidst i foråret og hen over sommeren. Natravn er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Figur 10. Detailkort fra Dejbjerg Plantage, delstrækning 6.

5.8 Delstrækning 7

5.8.1 Eksisterende viden

Naturstyrelsens besigtigelser

I forbindelse med Naturstyrelsens §3-tjek (2011-2013) er der undersøgt 4 lokaliteter, som ikke fremgår af den vejledende §3-registrering, men som ved Naturstyrelsens gennemgang er vurderet til at være beskyttet natur. Disse lokaliteter er følgende:

- 760_00_1380: Relativ fugtig, ugræsset, fersk natureng med flere naturtypekarakteristiske arter såsom almindelig star, eng-kabbeleje og eng-nellikero. Estimeret god naturtilstand.
- 760_00_30060: Fugtig, ugræsset, fersk natureng med enkelte naturtypekarakteristiske arter såsom sump-kællingetand og almindelig star. Estimeret moderat naturtilstand.
- 760_00_3237: Relativ fugtig, fersk natureng med flere naturtypekarakteristiske arter såsom krybende baldrian og sump-kællingetand. Afgræsses ikke, men der bliver lavet ét årligt høslæt på arealet. Estimeret moderat naturtilstand.
- 760_00_65544: Fugtig, græsset, fersk kultureng, der omlægges og gødskes. Estimeret dårlig naturtilstand.

5.8.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.8.3 Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.8.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

Der er i forbindelse med statens §3-tjek registreret 3 ferske enge af væsentlig botanisk værdi. De tre lokaliteter (760_00_1380, 760_00_30060 og 760_00_3237) ligger i forbindelse med lavninger langs Ganer Å.

Lokalitet 760_00_1380 overlapper med den sydlige del af lokalitet 150. Den resterende del af lokalitet 150 er ikke blevet besøgt i forbindelse med Naturstyrelsens undersøgelser. Arealet er heller ikke vejledende registreret som beskyttet natur og er af samme grund ikke blevet botanisk besøgt i forbindelse med feltundersøgelserne. I forbindelse med feltundersøgelser for flagermus i dette projekt er det dog noteret, at lokaliteten sandsynligvis huser overset beskyttet natur. Lokaliteten omfatter en mosaik af birke-/elleskov med vældpræg, pilekrat samt ugræssede og græssede enge. Ved flagermusundersøgelsen er der bl.a. registreret kær-tidsel, trævlekrone, lyse-siv og eng-rævehale.

Derudover er der ikke andre botanisk interessante lokaliteter på delstrækningen.

Bilag IV-arter

Der er registreret to lokaliteter (085+093) med spidssnudet frø. Lokaliteterne ligger med ca. én kilometers afstand fra hinanden. Lokalitet 085 ligger omgivet af landbrugslandskab med kun små lommer af natur. Lokaliteten må formodes kun at kunne opretholde en mindre bestand af spidssnudet frø. Der er da også blot registreret to ægklumper af denne art (samt 12 ægklumper af butsnudet frø). Dog kan der nemt være overset en del æg i den utilgængelige dunhammersump, der præger lokaliteten. Lokalitet 093 ligger i et område, hvor der er større indslag af natur. Således er der i nærheden lavtliggende områder med engvegetation, som kan fungere som terrestrisk habitat for arten.

Figur 11. Lokalitet 085, sø, delstrækning 7. Lokaliteten er ynglested for spidssnudet frø.

Der er ved feltundersøgelsen registreret enkelte sydflagermus samt et enkelt individ af trolldflagermus samt en del individer af flagermusslægten *Myotis* (højst sandsynligt vandflagermus) på lokalitet 150. Sydflagermus anvender udelukkende bygninger som rastested, og benytter derfor udelukkende lokaliteten i forbindelse med fouragering. Trolldflagermus raster både i træer og bygninger, men da der kun er truffet et enkelt individ vurderes det som meget usandsynligt, at lokaliteten udgør et rastested for arten.

Ved feltundersøgelsen er der desuden konstateret en rasteforekomst i en mindre trægruppe i den sydlige del af en lund (beliggende i den nordvestlige del af lokalitet 150) bestående af birke- og elletræer. Ved undersøgelsen er hørt socialkald fra flagermus herfra. Disse socialkald er stort set umulige at skelne imellem de enkelte arter af flagermus. Sammenholdt med de sandsynlige registreringer af vandflagermus fra samme lund, vurderes det, at rasteforekomsten er af denne art. Derudover er der i et levende hegn i den sydlige del af lokaliteten et gammelt piletræ, som er et oplagt rastested for flagermus, og som kan formodes også regelmæssigt at blive benyttet af vandflagermus som rastested. Flagermus veksler hyppigt mellem forskellige rastesteder inden for de enkelte områder.

Der er ingen specifikke observationer af odder inden for delstrækningen. Ud fra artens generelle udbredelsesmønster i området, må det dog formodes, at arten forekommer regelmæssigt inden for delstrækningen. Særligt relevante er de lavtliggende arealer langs Ganer Å (lokalitet 760_00_30060, 760_00_65544 og 760_00_3237).

Andre naturinteresser

Intet.

5.9 Delstrækning 8

5.9.1 Eksisterende viden

Naturstyrelsens besigtigelser

I forbindelse med Naturstyrelsens §3-tjek er der undersøgt to lokaliteter, som ikke fremgår af den vejledende §3-registrering, men som ved Naturstyrelsens undersøgelser er vurderet til at være beskyttet natur. Disse lokaliteter er følgende:

- 28334: Overdrev med enkelte naturtypekarakteristiske arter og med estimeret ringe naturtilstand.
- 28340: Fugtigt krat domineret af grå-pil med estimeret moderat naturtilstand.

Odder

Der foreligger enkelte observationer af odder i den vestlige del af Skjern Enge, hvorfra arten vil kunne forekomme i delstrækning 8 via vandløb og grøfter i området.

5.9.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.9.3 Resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.9.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

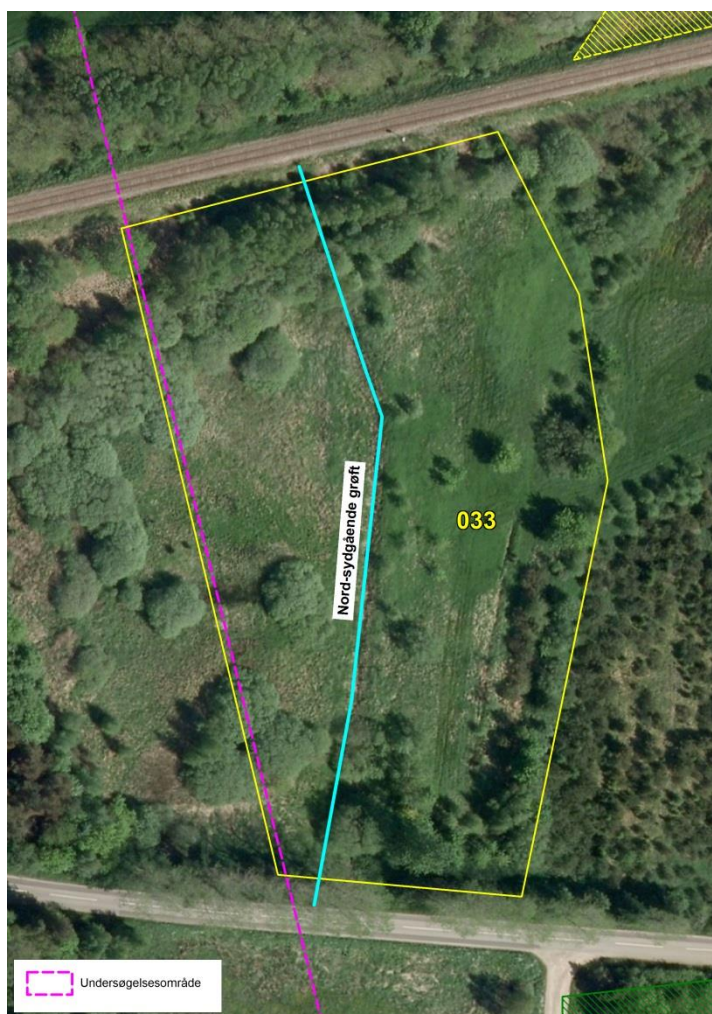
På delstrækning 8 ligger flere arealer med estimeret moderat naturtilstand. Lokalitet 030 er en fersk, afgræsset natureng på dyndengsbund og er domineret af lyse-siv og mosebunke. Derudover er der på arealet enkelte plantearter, der typisk associeres med høj naturværdi, såsom kragefod, kær-tidsel og vandnavle.

Lokalitet 031 er et moseareal, der består af to områder med ret forskellige botaniske forhold. Den sydlige og østlige halvdel af arealet har en estimeret moderat naturtilstand. Denne del af lokaliteten har rigkærsvegetation med flere naturtypekarakteristiske plantearter såsom engviol, blåtop, kær-svovlrød, kragefod og diverse star-arter. Den nordlige og vestlige halvdel af arealet udgøres af pilekrat af mindre naturmæssig værdi.

Lokalitet 032 består af et meget fint knoldkær med dominans af øret pil og blåtop og habitattype 6410 – tidvis våd eng. Den vestlige del af det oprindeligt vejledende registrerede areal er et krat med bævreasp, og dette vurderes ikke at være §3-beskyttet.

Lokalitet 033 består øst for en nord-sydgående grøft af pilemose med rigkær- og dyndbundspartier (habitattype 7230 og 6140). Dette areal har en estimeret moderat naturtilstand og flere naturtypekarakteristiske arter såsom angelik, mose-bunke, sump-kællingetand, eng-viol og næb-star. Arealet vest for grøften er højereliggende, domineret af skvalderkål og af ringe naturmæssig værdi. Af Figur 12 fremgår et detailkort over lokaliteten.

Der er i forbindelse med Naturstyrelsens §3-tjek registreret tre lokaliteter, hvor af lokalitet 28340 har væsentlig botanisk værdi som fugtigt krat med en estimeret moderat naturtilstand. Denne ligger i forbindelse med lokalitet 034A, som også er fugtigt krat med samme estimerede naturtilstand. Denne omkranser lokalitet 034B, der har en god naturtilstand og hængesæk med mange karakteristiske plantearter som f.eks. kragefod, kærmysse og tørvemosser.

Figur 12. Detailkort af lokalitet 033.

Bilag IV-arter

På lokalitet 035, der er et fint, nyt vandhul, er der registreret æg af spidssnudet frø. Denne lokalitet er tidligere vejledende registreret som en §3-mose og derfor også besigtiget botanisk. Lokaliteten er dog et vandhul, der ligger omgivet af fugtige arealer, der udgør et velegnet terrestrisk habitat for spidssnudet frø.

Ud over lokalitet 035 er der også registreret æg af spidssnudet frø på lokalitet 097, der er en sø på dyrkede arealer.

Lokalitet 154 er den eneste på delstrækning 8, hvor der er registreret flagermus. Lokaliteten er en landhave med skovagtig træbevoksning og græsplæne med spredte træer, og her er registreret *Myotis* sp. (med stor sandsynlighed vandflagermus) samt sydflagermus. *Myotis* sp. er kun registreret en enkelt gang via autoboks og vurderes som

ét passerende individ. Sydflagermus blev registreret flere gange igennem natten af autoboks på græsplænen.

Undersøgelsen indikerer ingen tegn på rasteforekomster, og kun *Myotis sp.* er relevant i forhold til træer, idet sydflagermus raster i huse. Egetræerne på lokaliteten har dog potentiale til at blive egnede rastesteder i fremtiden, og fældning af disse bør undgås.

Der er ingen specifikke observationer af odder inden for delstrækningen. Ud fra artens generelle udbredelsesmønster i området og den korte afstand til Skjern Å-systemet må det dog formodes, at arten forekommer regelmæssigt inden for delstrækningen. Her er områderne omkring lokaliteterne 031-034 særligt relevante, da disse er fugtige områder med forbindelse til grøfter og vandløbssystemer.

Andre naturinteresser

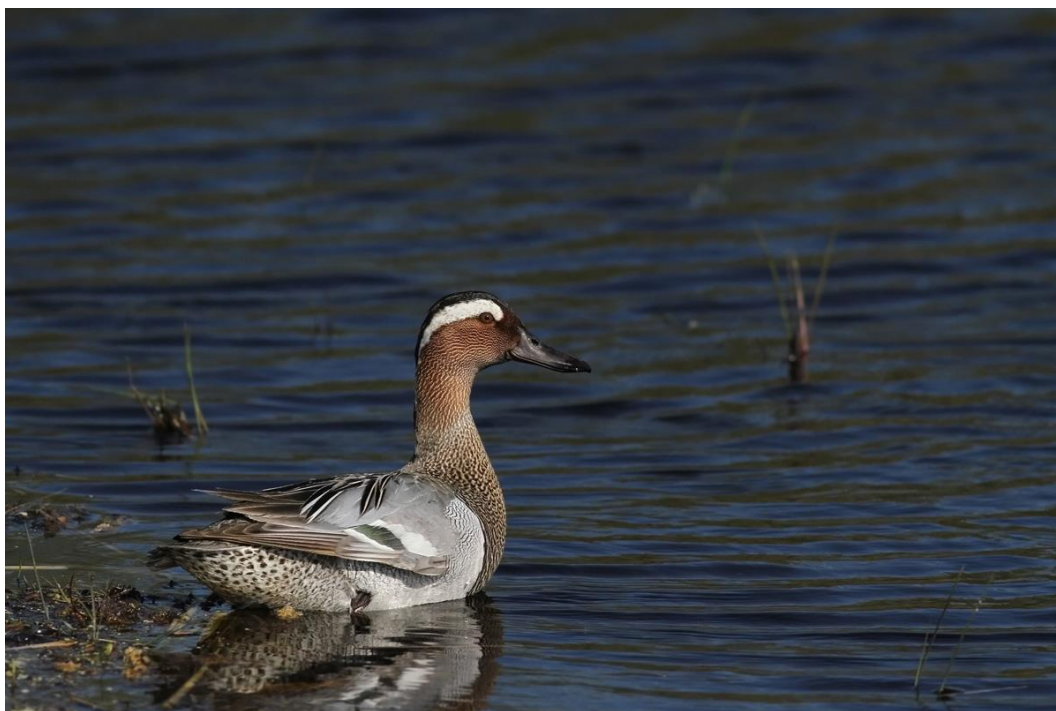
Intet.

5.10 Delstrækning 9

5.10.1 Eksisterende viden

Vådområderne (DOFbase-lokaliteterne Damsø Enge og Albæk Fælle) langs Skjern Å udgør nogle vigtige rasteområder for især vandfugle. De største antal er registreret i perioden oktober til marts, hvor der f.eks. er registreret op til 1.000 individer af sangsvane og 800 individer af pibeand. Derudover ses trecifrede antal af f.eks. knopsvane, grågås, gråand og krikand. Dertil kommer, at områderne også fungerer som fourageringsområde for en række vadefuglearter, dog sjældent i mere end tocifrede antal på nær vibe, hvor der er registreret op til 500 fugle ved enkelte lejligheder.

Vådområderne langs Skjern Å fungerer endvidere som ynglested for en række fåtallige arter. Der er i DOFbasen en del observationer, der tyder på, at arter såsom rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel, knarand, atlingand og blåhals i de fleste år yngler i området også inden for de seneste fem til ti år.

Figur 13. Atlingand kendes fra området omkring Skjern Å (Foto: Rune Sø Neergaard).

De omkringliggende marker (DOFbase-lokaliteter Damsø/Lundenæs marker og Stoustrup Marker) fungerer som rastested for op til 4.900 kortnæbbet gås, 255 blisgås, 1.650 grågås, 3.000 bramgås samt op til 1.100 sangsvane.

Der foreligger enkelte observationer af odder i den vestlige del af Skjern Enge, som undersøgelsesområdet gennemskærer.

Derudover er sumpområderne langs Skjern Å (fx lokalitet 103, 104 og 109) voksested for de to sjældne karplanter vandranke og flod-klaseskærm. Begge arter er registreret i forbindelse med bl.a. NOVANA-registreringer i områderne langs Skjern Å. Både flod-klaseskærm og vandranke er opført som "næsten truet" på den danske rødliste, mens sidstnævnte art desuden er opført på både bilag II og IV på EU's habitatdirektiv.

5.10.2 *Undersøgelsens omfang*

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.10.3 *Resultater*

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.10.4 *Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen*

§3-beskyttede arealer

De vigtigste botaniske lokaliteter på delstrækningen omfatter tre arealer med henholdsvis fersk eng, hede og mose.

Lokalitet 040 er en afgræsset, fersk natur-dyndeng med dominans af lysesiv og krybhvene. Derudover er der enkelte naturtypekarakteristiske arter såsom kær-ranunkel, kær-snerre og almindelig star. Arealets estimerede naturtilstand er moderat.

Lokalitet 041 er en fin botanisk lokalitet bestående af et tørt, fladt hedeareal med flere naturtypekarakteristiske arter såsom hedelyng, klokkelyng, mosepors, revling, lyngsnerre og arter af rensdyrlav.

Der er ikke foretaget en botanisk undersøgelse af lokalitet 159, men i forbindelse med undersøgelse for markfirben blev det noteret, at den del af lokalitet 159, der omkranser lokalitet 038 blandt andet omfatter et lavtliggende moseareal med dominans af høj sødgræs og hængesæk af kærmysse.

Der er ikke foretaget botaniske undersøgelser af arealer inden for Natura 2000-området.

Bilag IV-arter

Der er registreret fire lokaliteter med spidssnudet frø (101, 109, 110 og 111).

Registreringen indikerer en fin bestand af arten i området langs Skjern Å. Der er ikke registreret hverken strandtudse eller markfirben inden for delstrækningen på trods af, at de er blevet eftersøgt.

Figur 14. Lokalitet 111, sø, delstrækning 9. Lokaliteten er ynglested for spidssnudet frø.

Det vurderes, at odder forekommer relativt almindeligt inden for delstrækningen ud fra artens generelle udbredelsesmønster i landsdelen, hvilket også understøttes af observationer i DOFbasen. Særligt i vådområderne langs Skjern Å, der udgør artens typiske kernehabitat, må det forventes, at odder forekommer meget regelmæssigt.

Andre naturinteresser

Som allerede nævnt er vådområderne langs Skjern Å vigtige rasteområder for en række arter af vandfugle. Særligt skal fremhæves rasteforekomster på op til 1.100 sangsvane, hvilket kan sammenlignes med en estimeret nordvesteuropæisk bestand på ca. 59.000 fugle (Pihl, et al., 2013). Sangsvane er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, og derfor må forekomsten betragtes som værende af international vigtighed (>1 % af bestanden). Der er både registreret større antal af sangsvane i selve vådområderne langs Skjern Å og på markerne nord og syd for Skjern Å. Desuden huser området mange rastende svømmeænder, hvor især pibeand forekommer i større antal (op til 800 fugle).

Vådområderne fungerer desuden som ynglested for en række fåtallige arter, hvoraf følgende fåtallige arter vurderes at yngle ret regelmæssigt i området. Der er i DOFbasen en del observationer, der tyder på, at arter såsom rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel, knarand, atlingand og blåhals i de fleste år yngler med enkelte par i området. Rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel og blåhals er alle opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Rørdrum og rørhøg er begge ret fåtallige danske ynglefugle med bestande på hhv. 200-300 og ca. 650 ynglepar. Både atlingand og plettet rørvagtel er meget fluktuerende i deres forekomster som ynglefugle i Danmark og er begge opført som "næsten truet" på den danske rødliste. Den danske ynglebestand af atlingand er angivet til 300-500 ynglepar, men det reelle antal ynglepar i langt de fleste år vurderes som værende noget lavere. For plettet rørvagtel gælder, at der visse år registreres langt over 100 syngende hanner, mens der andre år kun registreres måske 30 syngende hanner i hele landet.

Knarand har gennem de seneste årtier været i fremgang i Danmark, og det vurderes således, at den danske ynglebestand er noget større end de 300-500 ynglepar, som bestanden blev vurderet til i år 2000. Blåhals er en fåtallig ynglefugl i Danmark med en estimeret bestand på ca. 500 ynglepar, primært langs den jyske vestkyst.

Markerne syd og nord for Skjern Å fungerer som mange andre landbrugsområder i det vestlige Jylland indimellem som rasteområde for kortnæbbet gås. Arten er registreret i flokke på op til næsten 5.000 fugle. Derudover er der registreret et større antal af blisgås (op til 255 fugle), grågås (op til 1.650 fugle) og bramgås (op til 3.000 fugle). De største antal er generelt registreret i landbrugsområderne syd for Skjern Å, men gæs flytter meget rundt mellem de enkelte marker, hvorfor det bør antages, at områderne nord for Skjern Å kan huse de samme antal som markerne syd for åen. De store koncentrationer af gæs ses primært i perioden oktober til marts. Bramgås er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

5.11 Delstrækning 10

5.11.1 Eksisterende viden

Naturstyrelsens besigtigelser

Lokalitet 760_00_90106, beliggende i den nordvestlige del af delstrækningen, er i forbindelse med Naturstyrelsens §3-tjek blevet undersøgt. Lokaliteten er vurderet til at være beskyttet natur. Den består af hede med flere karakteristiske arter for naturtypen og har en estimeret moderat naturtilstand.

Fugle

Landbrugsområderne på delstrækning 9 fungerer som rastested for adskillige fuglearter, bl.a. flokke af kortnæbbet gås, blisgås, grågås og sangsvane. Derfor kan det forventes at rastende fugle fra disse områder også raster lejlighedsvis i områder inden for delstrækning 10. For detaljer om disse fuglearter, deres antal m.m. henvises til afsnittet *Eksisterende viden* under delstrækning 9 (afsnit 5.10.1).

I Tarm Plantage, der ligger umiddelbart vest (<1 km) for den sydlige ende af delstrækning 10 er der flere forskellige år (dog senest i 2010) registreret territoriehævdende natravne (op til tre syngende hanner).

5.11.2 Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er planlagt på baggrund af eksisterende viden samt forekomst af beskyttede naturtyper og andre naturområder. Lokaliteternes placering fremgår af Bilag 1. På den aktuelle delstrækning er der udført besigtigelser, som det fremgår af Bilag 3.

5.11.3 Resultater

Undersøgelsens resultater fremgår af Bilag 4. Resultaterne anvendes til den efterfølgende vurdering af påvirkningen.

5.11.4 Beskrivelse af vigtigste naturinteresser på delstrækningen

§3-beskyttede arealer

De beskyttede naturarealer på delstrækning 10 er primært heder med indslag af fugtige områder i form af moser og enkelte søer. Flere af de besøgtede hedearealer har en estimeret god eller moderat naturtilstand.

Lokalitet 044 og 045A er begge klitheder med karakteristiske arter som hedelyng, klokkeløg og diverse star-arter.

Lokalitet 045B er græsdomineret hede med flere gode overdrevsarter.

Figur 15. Lokalitet 44, delstrækning 10. Lokaliteten er beskyttet hede.

Lokaliteterne 050, 051, 053 og 760_00_90106 er alle tørre heder, der i en vis grad er præget af tilgroning med græsser samt løv- og nåletræer. Alle har dog karakteristiske dværgbuskearter som hedelyng, mosebølle og revling.

Lokaliteterne 046, 047, 054 er alle veludviklede naturtyper, idet de udgøres af tør hede. Alle lokaliteterne har en estimeret god naturtilstand og huser flere naturtypekarakteristiske plantearter såsom hedelyng, klokkeløg, mosebølle og tormentil.

Lokalitet 056, der er en våd hede, har også en god naturtilstand, dog er store dele af lokaliteten mere tør og domineret af blåtop. På den våde del af arealet vokser flere naturtypekarakteristiske arter f.eks. mosebølle, klokkeløg, øret pil, næb-star, tranebær og arter i tørvemosslægten.

Lokalitet 048 og 049 er mere fugtige arealer med hedevegetation og en estimeret god naturtilstand. 048 er en hedemose med hængesæk og fattigkærsvegetation i form af en del gode arter, f.eks. smalbladet kæruld, kragefod, tormentil og tørvemosser. Lokalitet 049 er en våd hede med flere naturtypekarakteristiske arter, f.eks. klokkeløg, smalbladet kæruld, tormentil samt mindst én art af soldug.

Derudover er der to mosearealer (lokalitet 043 og 052) med en estimeret moderat naturtilstand.

Lokalitet 043 er en mose med fattigkærsvegetation i form af planter som kragefod, sump-kællingetand, blåtop og vandnavle.

Lokalitet 052 er en tør pile- og tagrørskommeret mose og karakteristisk mosevegetation med bl.a. sump-kællingetand, dynd-padderok, kær-ranunkel og kær-tidsel.

Bilag IV-arter

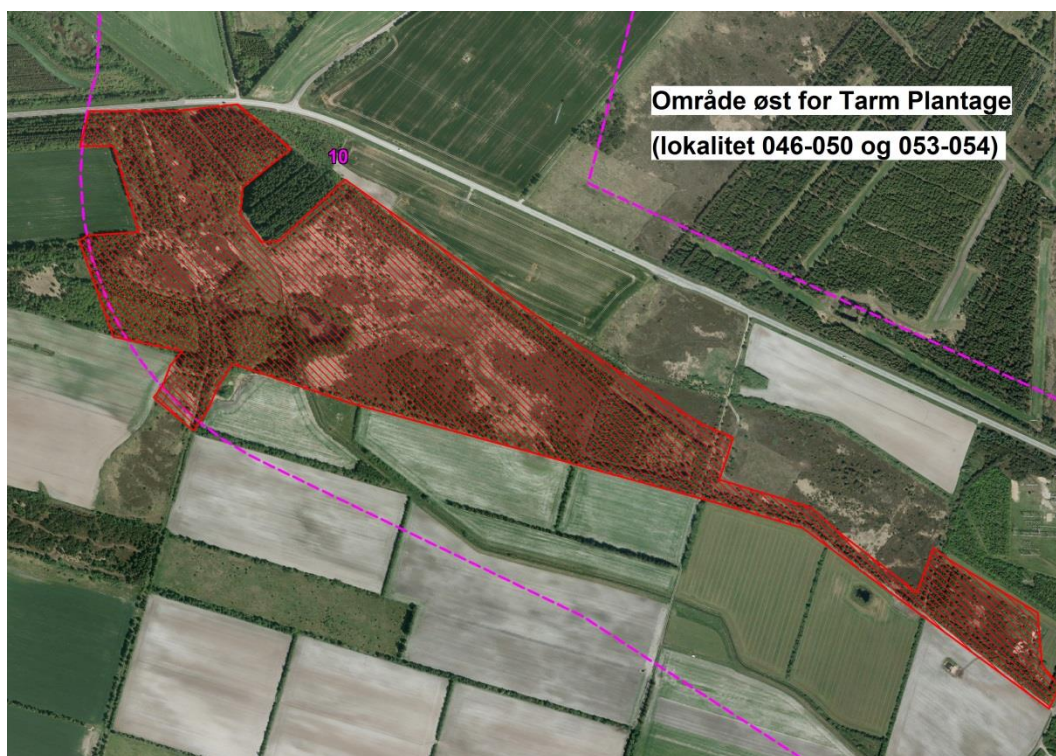
Der er på sø-lokaliteterne 113, 114, 116 og 117 samt den terrestriske lokalitet 052 registreret spidssnudet frø.

Der er ingen specifikke observationer af odder inden for delstrækningen. Ud fra artens generelle udbredelsesmønster i området og den korte afstand til Skjern Å-systemet, må det dog formodes, at arten forekommer regelmæssigt inden for delstrækningen. Her er Råddensig Grøft, som har direkte forbindelse til vandløbssystemet, og lokaliteten 116, 048, 049 og 052 særligt relevante, da disse er fugtige og ligger tæt på Råddensig Grøft.

Andre naturinteresser

Området må formodes at have en andel af rastende fugle, der besøger marker og andre åbne arealer fra arealerne nord for delstrækningen, der ligger inden for delstrækning 9. Dette er flokke af bl.a. kortnæbbet gås, blisgås, grågås samt sangsvane.

Der er registreret op til tre syngende natravne i Tarm Plantage umiddelbart vest for den sydlige ende af delstrækning 10 (dvs. i området syd for Vejlevej). Arten er tilpasset åbne nåletræsbevoksninger, hvorfor arten også potentielt kan yngle i den sydlige del af delstrækningen, der består af en mosaik af nåletræsplantage, heder, moser og landbrugsland. Under alle omstændigheder må det forventes, at området regelmæssigt benyttes som fourageringsområde for ynglefuglene fra den nærliggende Tarm Plantage. Det område inden for undersøgelsesområdet, der vurderes at kunne huse ynglende natravn, fremgår af Figur 16. Den danske ynglebestand af natravn ligger på omtrent 500 ynglepar, og arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Natravnen opholder sig typisk i yngleområdet fra maj til august.

Figur 16. Detailkort af området øst for Tarm Plantage, der vurderes egnet for natravn. Markeringen omfatter helt eller delvist undersøgte lokaliteter med terrestrisk natur (046-050 og 053-054), delstrækning 10.

6 VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I ANLÆGSFASEN

Vurdering af påvirkningerne følger opdelingen på delstrækninger som defineret i forrige afsnit. Derudover er forskellige generelle påvirkninger forklaret i de indledende afsnit. Forklaringer er ikke repeteret ved gennemgangen af de enkelte lokaliteter.

Der anvendes en generaliseret metode til vurdering af påvirkningsgrad (NIRAS, 2014). I denne metode er projektets påvirkning opdelt i fire forskellige komponenter:

- **Forstyrrelse:** Ved forstyrrelse forstås det vurderede omfang af forstyrrelsen, som projektet forårsager i forhold til 0-alternativet. Forstyrrelsen kan være lav, middel eller høj.
- **Vigtighed:** Vigtigheden afgøres ud fra en vurdering af, om forstyrrelsen er vigtig for internationale, nationale/regionale eller blot helt lokale interesser.
- **Sandsynlighed:** Sandsynligheden inddeles i kategorierne lav (<25 %), middel (25-75 %) eller høj (>75 %) på baggrund af sandsynligheden for, at den vurderede forstyrrelse vil opstå. I dette projekt betragtes sandsynligheden generelt for høj. Dette skyldes, at vurderingerne tager udgangspunkt i et worst case scenarie, hvor den præcise linjeføring af kablet ikke kendes. Som et forsigtighedsprincip antages sandsynligheden for forstyrrelse af en konkret lokalitet derfor for høj (>75 %).
- **Varighed:** Varighed definerer, hvor længe effekten fra en forstyrrelse vil vare ved. Varigheden inddeles i kortvarig (0-1 år), midlertidig (1-5 år) eller permanent (>5 år).

Den arealmæssige påvirkning af lokaliteterne er vist på kort i Bilag 2. Bemærk at flere lokaliteter overlapper geografisk. I kortbilaget (Bilag 2) vises væsentlige påvirkninger som det øverste lag med rød. Derunder vises moderate påvirkninger med gul. Mindre og ubetydelige påvirkninger vises med grøn som de nederste lag i kortet.

I det følgende afsnit med generelle vurderinger fremgår argumenter for hovedparten af de vurderinger af påvirkninger, som efterfølgende opremses for hver lokalitet i Bilag 5.

6.1 Generelle vurderinger

6.1.1 §3-beskyttede arealer (undtaget søer og vandløb)

Generelt anvendes følgende vurdering af påvirkninger for arealer i undersøgelsesområdet, der aktuelt vurderes som §3-beskyttet. Vurdering af §3-status baseres på besigtigelser udført inden for de seneste ca. 2 år. Nogle af disse lokaliteter indgår ikke i den vejledende udpegning af §3-beskyttet natur (Danmarks Miljøportal, 2014).

- **"Væsentlig påvirkning":** Lokaliteter, hvor enten hele lokaliteten eller dele af lokaliteten er en veludviklet naturtype (estimeret naturkvalitet høj, god eller moderat), og hvor påvirkningen har så stort omfang og/eller langvarig karakter, at der er risiko for irreversible skader i betydeligt omfang. Det forventes, at vare mere end 5 år, før lokaliteten er regenereret, og dens florasammensætning er vendt tilbage til udgangspunktet fra før, indgrebet fandt sted.
- **"Moderat påvirkning":** Lokaliteter, som består af en mindre veludviklet naturtype (estimeret naturkvalitet ringe eller dårlig), som forventes at kunne regenerere efter gennemgravning inden for en periode på 1-5 år.
- **"Mindre påvirkning":** Anvendes for lokaliteter, hvor det vurderes, at naturtypen kan regenereres inden for en periode på under ét år (f.eks. ferske kulturenge, som i forvejen omlægges med jævne mellemrum). Bemærk at der i denne kategori kan forekomme arealer, som er ændret uden dispensation (f.eks. pløjet op for få år siden), og som ved besigtigelsen i 2014 fremstår med en tilstand, som er påvirket af dette.
- **"Ubetydelig påvirkning":** Anvendes for lokaliteter, der fremgår af den vejledende udpegning, men som aktuelt ikke har §3-tilstand. Denne påvirkning anvendes kun, hvis resultatet af besigtigelsen peger på, at arealets aktuelle tilstand ikke er §3-beskyttet. Det kan både være situationer, hvor arealet er fejlregistreret på

miljøportalen, eller hvor arealet er forsvundet f.eks. ved en ulovlighed (der skelnes ikke mellem disse situationer).

6.1.2 Søer

I forhold til undersøgte søer vedrører vurderingen kun indirekte påvirkninger fra kabelprojektet som f.eks. kan skade bestanden af ynglende padder eller påvirke lokalitetens vandstand. Det skyldes at projektet i alle tilfælde undgår eller underborer søer.

6.1.3 Vandløb

Vurderingerne omfatter ikke vandløb. Det skyldes, at projektet i alle tilfælde undgår eller underborer §3-beskyttede vandløb.

6.1.4 Levesteder for Bilag IV-arter

De relevante Bilag IV-arter, som kan påvirkes af projektet i området, er:

- Flere arter af flagermus
- Padder (spidssnudet frø)
- Markfirben
- Odder

Øvrige bilag IV-arter forventes ikke at blive påvirket af projektet. Det gælder f.eks. arter, som kun lever i vandhuller og vandløb, da disse naturtyper ikke berøres af projektet. Arter, der i kortere perioder af deres livscyklus forlader vandhuller og vandløb for at flyve mellem lokaliteter (guldsmede og vandbiller), er heller ikke inddraget.

Bilag IV-arterne er omfattet af international beskyttelse jf. Habitatdirektivet, hvilket i alle tilfælde placerer påvirkninger i den højeste kategori i forhold til "vigtighed". Generelt anvendes følgende vurdering af påvirkninger af områder, hvor der forekommer eller kan forekomme bilag IV-arter:

- "Væsentlig påvirkning" anvendes i følgende situationer: Hvis et yngle- og rasteområde for bilag IV-arter gennemgraves og ødelægges af kabelanlægget (dvs. høj forstyrrelse), vil påvirkningen være væsentlig, hvis konsekvensen af gennemgravningen har en varighed, der er større end 1 år. Det vil altid være tilfældet, hvis der sker udgravning gennem et område, der er eller kan være yngle- og rasteområde for bilag IV-arter.
- "Moderat påvirkning" anvendes i følgende situationer: Hvis kabelanlægget gennemgraver et område nær et ynglested for bilag IV-arter (inden for undersøgelsesområdet), hvor dele af bestanden forventes at passere kabeltracéet i bestemte perioder. I denne situation er forstyrrelsen "middel" på grund af risikoen for, at dyrene dræbes i udgravningen, hvis denne etableres på et uheldigt tidspunkt. Varigheden af påvirkningen af yngle- og rasteområdet vil i den situation være midlertidig og påvirkningen dermed moderat. Varigheden af påvirkningen kan dog diskuteres, da funktionen af nærliggende yngle- og rasteområder indirekte kan påvirkes over længere perioder, hvis store dele af bestanden dræbes ved kabelarbejdet på et nærliggende areal.
- "Mindre påvirkning" anvendes i følgende situationer: Hvis et område passerer, hvor f.eks. odder kan forekomme i bestemte perioder, så er forstyrrelsen lav, da arten er meget mobil, og udstrækningen af anlægsområdet er begrænset. Varigheden af påvirkningen i den situation vil være kortvarig og påvirkningen dermed mindre. Alle steder, hvor odder kan forekomme, placeres i denne kategori. Kategorien anvendes også for områder, hvor der f.eks. er observeret flagermus på lokaliteten, men hvor projektet vurderes ikke at kunne påvirke flagermusenes yngle- og rasteområder.
- "Ubetydelig påvirkning": I nogle tilfælde anvendes denne påvirkningsgrad i forhold til markfirben. Det gælder de tilfælde, hvor markfirben er registreret, men ingen æglægningssteder er observeret i undersøgelsesområdet, eller hvor der vurderes at være potentiale for fouragerende markfirben. Det vurderes i de tilfælde, at anlæg af kablet kan give forbedringer for markfirben, da kabeltracéet i fremtiden holdes lysåbent. Samlet set indeholder projektet på den ene side risiko

for, at nogle markfirben fanges i udgravningen og på den anden side muligheden for, at arbejdet efterlader lysåbne områder, hvor der i hvert fald i en årrække kan findes nye æglægningssteder. I forhold til andre bilag IV-arter vil denne påvirkningskategori ikke være relevant, da alle vurderinger er lavet efter en worst case betragtning (se kapitel 4.4). Dvs. alle vurderinger antager, at kabelprojektet vil komme så nær som muligt de undersøgte lokaliteter, kun begrænset af betingelserne defineret i projektbeskrivelsen (vandhuller, søer, vandløb og Natura 2000-områder undgås eller underbores).

6.1.5 Fugle

Fåtalige ynglefugle

Enkelte steder passerer undersøgelsesområdet områder, der huser fåtalige ynglefuglearter. Dette er defineret som arter med en bestand på under 1000 ynglepar i Danmark.

Arterne rørdrum, rørhøg, knarand, atlingand, plettet rørvagtel, natravn, blåhals (se forside) og sortstrubet bynkefugl er alle relativt regelmæssige ynglefugle på lokaliteter, der til dels ligger inden for undersøgelsesområdet.

Anlægsarbejde tæt på redesteder for fugle må anses som en høj forstyrrelse. Varigheden af påvirkningen vurderes til at være kortvarig, da det ikke forventes, at fejlslagene yngleforsøg eller bortskræmning af ynglefugle fra deres ynglested i yngleperioden kan føre til, at den pågældende art opgiver den aktuelle lokalitet som ynglested i en længere årrække. Derved bliver påvirkningen fra projektet moderat, uanset om arterne i det aktuelle område er af international (opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I) eller national interesse.

Rastende fugle på dyrkede arealer

På mange dyrkede arealer inden for undersøgelsesområdet er der regelmæssigt større antal af rastende og fouragerende svaner, gæs og vadefugle. Dette er især tilfældet i de vestligste dele af undersøgelsesområdet.

Forstyrrelsen fra anlægsarbejde i områder med regelmæssigt forekomst af svaner, gæs og vadefugle vurderes altid at være lav. Dette skyldes delvist, at der på dyrkede arealer i forvejen ofte forekommer andre forstyrrelser, især trafik og støj fra landbrugsmaskiner. Derudover er der masser af lignende habitat andre steder uden for undersøgelsesområdet, som de rastende fuglearter vil benytte i stedet. Alle de relevante arter er meget mobile, og de skifter ofte mellem flere forskellige marker i løbet af en enkelt dag. Forstyrrelsen vurderes at være klart størst i perioden oktober til april, hvor dyrkede arealer især anvendes af ovennævnte fuglegrupper.

Varigheden af påvirkningen i den situation vil være kortvarig. Den samlede påvirkning bliver da enten mindre eller ubetydelig afhængig af, om der forekommer arter af international interesse (Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I) i det aktuelle område.

Rastende fugle i vådområder

Enkelte steder passerer undersøgelsesområdet vådområder og søer, hvor der er større antal af rastende vandfugle såsom sangsvane og arter af svømmeænder. Disse områder vil jævnfør anlægsbeskrivelsen dog altid blive undgået eller underboret. Anlægsarbejdet vil derfor altid foregå på lidt afstand af disse områder, dvs. typisk på dyrkede arealer. På disse arealer vil der i forvejen regelmæssigt være andre lignende støjklender, såsom trafik og støj fra landbrugsmaskiner.

Derudover vil anlægsarbejdet ved vådområdet ved Skjern Å foregå delvist skjult af digerene, der til en vis grad afskærmer fuglene i vådområdet fra forstyrrelser på grund af anlægsarbejdet.

Derfor vurderes forstyrrelsen i alle tilfælde at være lav. Varigheden af påvirkningen i den situation vil være kortvarig, hvorved påvirkningen bliver enten mindre eller ubetydelig, alt afhængig af, om der forekommer arter af international interesse (Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I) i det aktuelle område.

6.2 Generelle afværgeforanstaltninger

I det følgende gennemgås anbefalede afværgeforanstaltninger i forhold til projektet i dets nuværende udformning. Dette betyder, at disse foranstaltninger ikke beskrives som afværgeforanstaltninger i dette afsnit (f.eks. de på forhånd planlagte underboringer af Natura 2000-områder, søer og vandløb).

Der anbefales ikke afværgeforanstaltninger for ubetydelige og mindre påvirkninger.

Såfremt der er tale om en væsentlig påvirkning, skal der gennemføres afværgeforanstaltninger, og de nødvendige tiltag er beskrevet. Såfremt påvirkninger vurderes at være moderate, skal der overvejes afværgeforanstaltninger, og det er angivet, om der er behov for afværgeforanstaltninger, og nødvendige tiltag er beskrevet.

De afværgeforanstaltninger, der anbefales anvendt, er beskrevet generelt i de følgende dele af kapitel 6.2. De steder, hvor de enkelte foranstaltninger anbefales anvendt på hver delstrækning, fremgår af kapitel 10.

Natura 2000-områder, vandløb og søer vil ikke blive direkte berørt af anlægget (Energinet.dk, 2015). Disse områder vil altid blive underboret, hvis kabeltracéet skal passere dem. Worst case for disse areal typer er altså underboring. Ved underboring er der risiko for blow-outs, hvilket vil sige, at boremudderet (bentonit) skyder op i det terræn, som boringen føres under (se afsnit 3.2.5). Dog vurderes det, at underboring højst giver anledning til mindre eller ingen påvirkning, og dermed foreslås der ingen afværgeforanstaltninger i denne forbindelse.

De bedste afværgeforanstaltninger vil i alle tilfælde være, at kabeltracé undgår den aktuelle lokalitet, eller at lokaliteten underbores. I nogle tilfælde vil disse to muligheder være de eneste forslag, som er til rådighed, for at afværge en moderat eller væsentlig påvirkning. Underboring og alternativt kabeltracé angives kun som afværgeforanstaltning i det følgende, hvis andre muligheder ikke umiddelbart findes.

Bemærk i øvrigt, at de angivne forslag til afværgeforanstaltninger kun er relevante i det omfang, at projektet vil påvirke naturinteresserne på den konkrete lokalitet direkte eller indirekte.

Implementering af alle eller dele af afværgeforanstaltningerne vil ændre de vurderinger af påvirkninger, som er beskrevet i kapitel 6. Omfanget af de ændrede vurderinger fremgår af opsummeringen i kapitel 10.

Det skal bemærkes, at flere af de omtalte lokaliteter overlapper geografisk. I de tilfælde angives afværgeforanstaltninger, som anbefalet for den lokalitet, hvor der stilles de største krav til afværgeforanstaltninger.

6.2.1 §3-beskyttede arealer

Muligheder for at gennemgrave §3-beskyttede områder

Tilstandsændring af §3-beskyttede arealer kræver altid dispensation fra den pågældende kommune. Kommunen har således myndighedsansvaret i forhold til hvilke situationer, der kan dispenseres til gennemgravning af et §3-beskyttet areal. Generelt anbefales følgende afværgeforanstaltninger i forhold til §3-beskyttede arealer, afhængigt af påvirkningsgraden.

- "Væsentlig påvirkning": For disse områder foreslås som første prioritet, at kablet føres uden om og som anden prioritet i form af underboring. Dette er som udgangspunkt de to eneste muligheder. Dog findes lokaliteter, hvor bestemte dele er af ringere naturkvalitet. I visse tilfælde anbefales derfor som en tredje mulighed, at kablet kan nedgraves gennem den ringeste del af lokaliteten (enten delarealer, med estimeret naturtilstand som er dårlig (5) eller ringe (4), delarealer der fremstår som kulturreng eller delarealer der slet ikke vurderes at have §3-tilstand). Såfremt denne tredje mulighed foreligger, er det kun denne, der angives. Alternativt eller i tillæg forventes der behov for en særlig indsats for reetablering og udlæg af erstatningsnatur, hvis kommunen udsteder dispensation til at kablet nedgraves gennem arealet.
- "Moderat påvirkning": Her vurderes for den enkelte lokalitet, om afværgeforanstaltninger er nødvendige. For de lokaliteter, hvor afværgeforanstaltninger vurderes nødvendige, foreslås som første prioritet, at kablet føres uden om lokaliteten og som anden prioritet underboring. I visse tilfælde anbefales for disse

lokaliteter som en tredje mulighed, at kablet kan nedgraves gennem den ringeste del af lokaliteten (enten delarealer med estimeret naturtilstand som er dårlig (5) eller ringe (4), delarealer der fremstår som kulturreng eller delarealer der slet ikke vurderes at have §3-tilstand). Såfremt denne tredje mulighed foreligger, er det kun denne, der angives.

- "Mindre påvirkning": Der foreslås ingen afværgeforanstaltninger ved gennemgravning. Der forudsættes dog §3-dispensation eller afklaring af områdets §3-status.
- "Ubetydelig påvirkning": Der foreslås ingen afværgeforanstaltninger ved gennemgravning. Der forudsættes dog §3-dispensation eller afklaring af områdets §3-status.

Hensyn i forbindelse med gennemgravning

I de tilfælde hvor gennemgravning tillades af kommunen, anbefales generelt følgende hensyn til beskyttede naturtyper. Udover de angivne generelle hensyn, vil kommunen typisk stille specifikke krav i forbindelse med en konkret dispensation.

- Naturbeskyttede arealer omkring kabelgraven sikres med køreplader under arbejdet.
- Lagene af opgravet jord og tørv lægges tilbage i hullet i samme rækkefølge, som de blevet gravet op. Evt. kan det være nødvendigt at vande tørv med oprindelig vegetation under anlægsarbejdet, indtil lagene lægges tilbage i kabelgraven.
- Der kræves en særlig indsats for at undgå at udgravning medfører permanente ændringer af den lokale hydrologi. Det skal således sikres, at der ikke er risiko for, at området afvandes via sand som lægges i kabelgraven. Det kan f.eks. ske med lerforing på tværs af kabelgraven som tidligere beskrevet.
- Anlægsarbejde på tværs af et naturbeskyttet område gennemføres så indgrebet bliver så kortvarigt som muligt, f.eks. maksimalt en uge fra udgravning begynder til arbejdet er afsluttet.

6.2.2 Vandløb

Ved den planlagte underboring af alle §3-beskyttede vandløb anbefales det, at der bores fra dyrket areal til dyrket areal på hver side af vandløbet, så indgreb i udyrkede randzoner undgås eller begrænses mest muligt.

Under anlægsarbejdet skal vandgennemstrømning i vandløb opretholdes af hensyn til vandafledningen, samt af hensyn til fisk og andre vandlevende dyr. Midlertidigt oplag af jord bør ske på afstand af vandløb, så der ikke er risiko for at materialer eroderes til vandløb. I de tilfælde, hvor grundvand må pumpes op af kabelgraven under anlægsarbejdet, skal der indhentes udledningstilladelse til recipient. Typisk vil udlednings-tilladelsen stille vilkår om f.eks. bundfældningsbassin inden udledning til vandløb for at undgå spredning af partikler.

Der kan i nogle tilfælde være særlige problemer knyttet til okkerforekomster i forbindelse med midlertidig grundvandssænkning. Okker må ikke udledes til vandløb. Denne problemstilling er nærmere undersøgt i fagnotat om "Påvirkning af miljøet i øvrigt" (NIRAS, 2015a).

I de tilfælde hvor vandløb, der kun er omfattet af vandløbslovens bestemmelser skal passeres (dvs. ikke-§3-beskyttede vandløb), må det i samarbejde med vandløbsmyndigheden besluttes, om der kan gives tilladelse efter vandløbsloven til gennemgravning, eller om underboring er påkrævet. Det fremgår ikke af den efterfølgende gennemgang af delstrækninger, hvor undersøgelsesområdet passerer vandløb. Passager af §3-beskyttede vandløb fremgår af fagnotat om "Arealinteresser" (NIRAS, 2015a).

6.2.3 Levesteder for bilag IV-arter

Levesteder og potentielle levesteder for bilag IV-arter er kortlagt i hele undersøgelsesområdet. Udbredelsen af disse områder fremgår af gennemgangen af delstrækninger. I det følgende gennemgås de hensyn, der anbefales specifikt i forhold til bestemte arter og grupper af arter, der potentielt kan påvirkes af projektet. Arter, der ikke forekommer i området, eller som oplagt ikke påvirkes af projektet (f.eks. arter der kun lever i vandløb), omtales ikke.

Markfirben

På nogle lokaliteter med markfirben er der observeret særligt vigtige æglægningssteder. Disse steder anbefales underboring for at undgå at skade yngleområdet. Dette vil fremgå af den skematiske gennemgang af delstrækninger i kapitel 10.

Hvor der i øvrigt er registreret markfirben, men ingen æglægningssteder i undersøgelsesområdet, eller hvor der vurderes at være potentiale for fouragerende markfirben, anbefales ingen afværgeforanstaltninger for denne art.

Padder (spidssnudet frø)

Ynglesteder for padder vil i de fleste tilfælde aldrig blive direkte påvirket af projektet, da kabelføringen i alle tilfælde undgår eller underborer søer. På den baggrund er alle ynglesteder for padder vurderet moderat påvirket af projektet, medmindre der er andre naturinteresser i samme område (se kapitel 6.1.4).

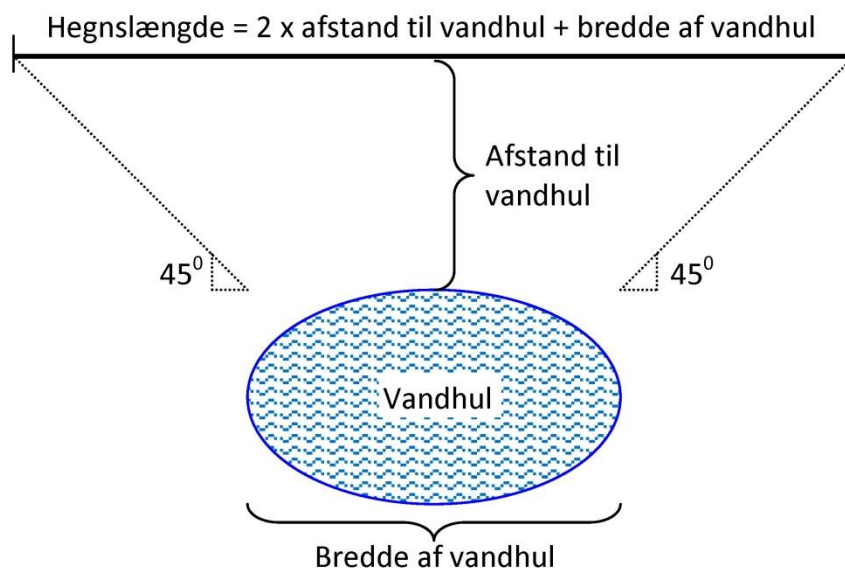
For alle lokaliteter med ynglende bilag IV-padder (moderat påvirket af projektet) er det i hvert enkelt tilfælde vurderet nøje, om afværgeforanstaltninger er nødvendige. Der anbefales ingen afværgeforanstaltninger i de konkrete tilfælde, hvor det vurderes, at kabelføringen ikke kan medføre risiko for, at større dele af bestanden dræbes i anlægsfasen. Denne vurdering baseres på ynglelokalitetens placering i undersøgelsesområdet i forhold til placering af egnede levesteder for padder på land.

I de øvrige tilfælde, hvor afværgeforanstaltninger ved ynglesteder for beskyttede padder er relevant, anbefales generelt, at anlægsarbejdet udføres uden for paddernes aktive periode, dvs. i perioden november-februar.

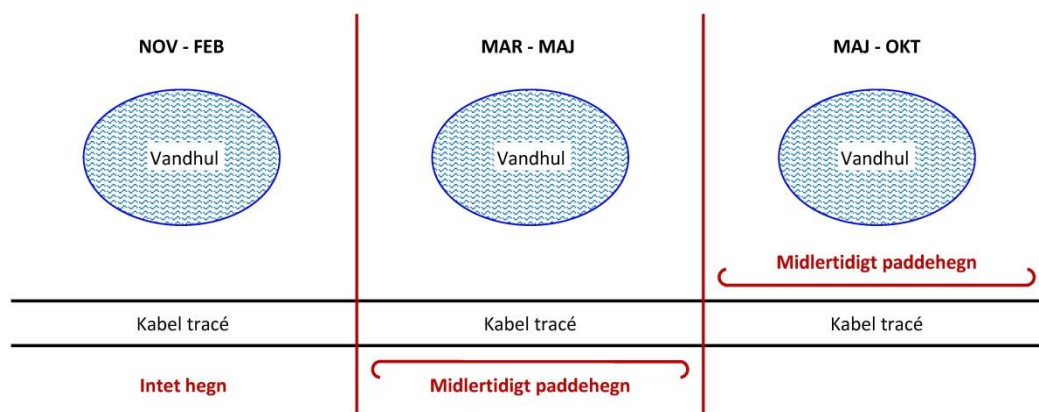
Hvis ikke dette er muligt (dvs. hvis arbejdet udføres i perioden marts-oktober), anbefales generelt én af de følgende tre afværgeforanstaltninger, for lokaliteter med ynglende bilag IV-padder, der passerer af kablet (generelt er det forudsat, at projektet ikke laver indgreb, der påvirker ynglestederne direkte ved gennemgravning eller vandstandsreduktion):

1. Der anvendes "gravekasse" på en strækning ved lokaliteten, hvor hullet til kablet løbende tildækkes, så der ikke efterlades åbentstående udgravninger om natten. Længden på denne strækning defineres som to gange afstanden fra kabeltracéet til lokaliteten plus lokalitetens bredde (Figur 17).
2. Der opsættes midlertidigt paddehegn på en strækning langs den åbentstående kabelgrav ved lokaliteten. I perioden marts-maj skal hegningen foretages på den *modsatte* side af kabeltracéet i forhold til lokaliteten, da padderne i denne periode vandrer til vandhullet. I perioden maj-oktober skal der hegnes på *samme* side af kabeltracéet, som lokaliteten ligger som skitseret i Figur 18, da padderne i denne periode vandrer fra vandhullet. Længden på den strækning, der skal hegnes, defineres som to gange afstanden fra kabeltracéet til lokaliteten plus lokalitetens bredde (Figur 17). Midlertidige paddehegn bør laves af fleksibel plastikdug. Det er vigtigt, at hegnet lever op til de specifikationer, der er nødvendige for, at padderne ikke kan passere hegnet (Vejdirektoratet, 2011). Således skal hegnet slutte helt tæt til jorden, og det er særligt vigtigt, at afslutningerne ombukkes i forhold til vandringsretningen (se Figur 19).
3. Der etableres et nyt ynglested ved nygravning eller forbedring af eksisterende vandhul i nærheden af den pågældende ynglelokalitet. Det nye vandhul skal som hovedregel etableres senest ét år, inden kablet nedgraves. Derudover skal det placeres på den modsatte side af kabeltracéet i forhold til den pågældende ynglelokalitet og gerne i nærheden af en formodet overvintringslokalitet. Desuden skal der sikres en udformning, så det er sandsynligt, at det vil koloniseres af bilag IV-paddearterne. Etablering af et nyt ynglested vil i mange tilfælde kunne øge bestanden og dermed forhindre at øget dødelighed i forbindelse med anlægsarbejdet skader områdets økologiske funktion.

Såfremt disse forholdsregler følges, eventuelt i kombination, vurderes det, at afværgeforanstaltningerne kan ændre projektets påvirkning fra moderat til mindre.

Figur 17. Længde af midlertidig paddehegning eller strækninger, hvor der anvendes gravekasse ved passage af vandhuller med bilag-IV-paddearter. Der er kun behov for dette, hvis anlægsarbejdet udføres i perioden marts-oktober. Udføres anlægsarbejdet i perioden november-februar, er dette ikke nødvendigt. Bemærk at midlertidigt hegn kun opsættes på den ene side af kabelgraven (se tekst og Figur 18).

Figur 18. Anvendelse af midlertidig paddehegn som afværgeforanstaltning i forbindelse med udgravning af kabeltracéet. Behov og placering afhænger af årstiden for arbejdet, der medfører åbentstående udgravninger. Bemærk at der kan være behov for hegn på begge sider af udgravning i maj.

Afslutning af midlertidigt paddehegn

Figur 19. Principskitse for afslutningerne af midlertidige paddehegn. Det er vigtigt, at hegnet ombukkes som anvist. Derved begrænses risikoen for, at de dyr, der

følger hegnet, falder i kabelgraven ved hegnets afslutning. Hegnet skal ombukkes imod vandringsretningen som vist på Figur 18.

Odder

Arten lever i og omkring vandløb. Den er vidt udbredt i området. Arten er meget mobil og anvender større områder langs vandløb til fouragering. Forstyrrelsen fra anlægsprojektet er af begrænset varighed og begrænset udstrækning. Projektet medfører ikke direkte indgreb i de vandløb, som er artens primære levested. Det er næppe sandsynligt, at en odder vil omkomme, hvis den forsøger at passere anlægsområdet. Støjen fra underboring er af begrænset omfang svarende til en normal landbrugsmaskine, som i forvejen ofte arbejder nær vandløbene. Generelt vurderes det i kapitel 6.1.4, at projektet kun vil medføre mindre påvirkninger af arten. Der anbefales derfor ikke specifikke afværgeforanstaltninger for denne art.

Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet konstateres en ynglehule for odder lige op af det sted hvor der skal bores, skal der tages særlige hensyn til det. Dette kan omfatte at borestedet flyttes, at der bores over en længere afstand, eller at borearbejdet udskydes til ungerne har forladt hulen. Ungerne bliver normalt i hulen i 2-3 måneder.

Flagermus

Generelt anbefales det, at undgå passager af gammel løvskov, hvor der kan forekomme træer med hulheder, der er levesteder for flagermus.

I de tilfælde, hvor der er registreret træer og trægrupper i undersøgelsesområdet, som er levesteder for flagermus, anvises i gennemgangen af delområder, hvilke træer eller trægrupper som bør undgås ved anlægsarbejdet. I tilfælde af at disse trægrupper ikke kan undgås må bevoksningerne underbores, eller der må stilles helt særlige krav til specifikke hensyn i forbindelse med anlægsarbejdet. Disse særlige krav er ikke specificeret på forhånd.

Andet

I forhold til forekomster af fåtallige ynglefugle gives forslag til afværgeforanstaltninger der kan begrænse forstyrrelsen. F.eks. forslag til at arbejde udføres i bestemte perioder på året, hvor forstyrrelserne kan minimeres. Dette fremgår af gennemgangen af hver delstrækning.

6.3 Delstrækning 1

Lokalitet 001 er et stort og sammenhængende naturområde, der indeholder vigtige botaniske værdier. Længst mod havet består lokalitet 001 af klit (hvid klit og grøn/grå klit). Det vurderes, at naturtypen på denne del af arealet vil kunne regenereres relativt hurtigt, da især den hvide klit er en ustabil naturtype, der udvikles hurtigt uden en lang succession. Disse arealer er i forvejen voldsomt præget af vind og vejr, og udsættes desuden ofte for erosion og lignende. At de åbne, sandede dele af klitområder er lettest at reetablere er således også fundet i eksempelvis et studie fra Italien (Landi, Ricceri, & Angiolini, 2012). Derfor vurderes det, at nedgravning af kablet gennem klitområdet længst mod vest på lokalitet 001 kun vil medføre en midlertidig påvirkning af de botaniske værdier, da den naturlige vegetation forventes at kunne indfinde sig igen over en periode på under fem år.

Klitområde nærmest havet på lokalitet 001 er imidlertid levested for bilag IV-arten markfirben. Gravearbejde i klitområdet vil kunne ødelægge æglægningssteder for arten. Dette er særlig relevant i denne del af undersøgelsesområdet, hvor kabeltracéet forventes at være op til 53 m bredt og dermed kan ødelægge adskillige æglægningssteder for markfirben. Ud fra et worst case scenarie kan dette have længerevarende negative konsekvenser for bestanden af markfirben i området. Påvirkningen af markfirben på lokalitet 001 vurderes derfor at være væsentlig.

Bag klitområdet mod vest består lokalitet 001 af klithede. Denne naturtype dækker 70 % af lokaliteten. Klitheden omfatter en mosaik af små, fugtige lavninger og lidt højereliggende arealer. Dette skaber en varieret og uhomogen klithede med artsrige botaniske forhold. Ved nedgravning af et kabel gennem klitheden vurderes det, at det vil tage mere end fem år og i visse tilfælde op til 15 år før de botaniske forhold er gendannet. Regenereringstiden vil forventeligt variere inden for de forskellige dele af klitheden. F.eks. forventes en kortere regenereringstid for de flade dele med en ret

homogen bevoksning af revling og hedelyng, mens det forventes, at de fugtige mere artsrige lavninger og skråninger vil tage noget længere tid at regenerere.

De tre andre lokaliteter på strækningen med klithede (lokalitet 002, 003 og 004) er mindre artsrige end det store klithedeareal (lokalitet 001). Det vurderes dog, at regenereringstiden for disse arealer også vil være mindst fem år og sandsynligvis længere tid. Disse lokaliteter består dels af mindre arealer og ligger dels mere isoleret (gælder især for lokalitet 004) i forhold til andre arealer med klithede, hvorved genindvandring af oprindelige flora vil være langsommere.

Dertil kommer, at den invasive art rynket rose er ret almindelig i området (i klitterne og i omkringliggende sommerhusområder). Ofte ses, at invasive plantearter er de første til at indtage ruderat områder. Worst case scenariet for alle fire lokaliteter med klithede (lokalitet 001, 002, 003 og 004) er således, at kabeltracéet på 53 meter efter anlægsarbejdet bliver domineret af bevoksninger af rynket rose.

Det vurderes på den baggrund, at projektet vil medføre længerevarende påvirkninger af alle fire lokaliteter (001, 002, 003 og 004). Påvirkningen vurderes derfor som væsentlig, og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. Lokalitet 001 udfylder hele undersøgelsesområdets bredde, og her vil underboring være den eneste mulige afværgeforanstaltning. Da lokaliteten strækker sig over mere end 1.000 m, kan der være udfordringer forbundet med at underbore hele lokaliteten i én boring. Dette løses ved, at allerede eksisterende veje og vendepladser vil blive udnyttet i det omfang, der er behov for at komme til overfladen med kablet undervejs på strækningen.

En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Lokalitet 161 er en lille, §3-beskyttet sø, der ikke er undersøgt i felten. Derfor må lokaliteten ud fra et worst-case scenarie betragtes som en potentiel ynglelokalitet for bilag IV-padder. Gravearbejde nær søen kan medføre middel grad af forstyrrelse i den periode, hvor gravearbejdet foregår. Påvirkningen vurderes at være moderat (Bilag 5), og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger i form af midlertidig hegning, hvis gravearbejdet foregår nærmere end 100 m fra lokaliteten i paddernes aktive periode (marts til september). Såfremt denne afværgeforanstaltning gennemføres, vil vurderingen af påvirkningen ændres til mindre.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelig jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.4 Delstrækning 2

Lokalitet 005 er en klithede og udgør et stort, sammenhængende naturområde, der indeholder vigtige botaniske værdier. Klitheden består af mosaik af mange af små, fugtige lavninger og lidt højereliggende arealer. Dette skaber en varieret og uhomogen klithede med artsrige botaniske forhold. Ved nedgravning af et kabel gennem klitheden vurderes det, at det vil tage mere end fem år og måske i visse tilfælde op til 15 år før de botaniske forhold er gendannet. Regenereringstiden vil forventeligt variere inden for de forskellige dele af klitheden. F.eks. forventes en kortere regenereringstid for de flade dele med en ret homogen bevoksning af revling og hedelyng, mens det forventes, at de fugtige, mere artsrige lavninger og skråninger vil tage noget længere tid at regenerere.

Derudover er klitområde længst mod vest et levested for bilag IV-arten markfirben. Gravearbejde i klitområdet vil kunne ødelægge æglægningssteder for arten. Dette er særlig relevant i dette område af kabeltracéet, hvor dette kan forventes at være op til 53 m bredt og dermed kan ødelægge adskillige æglægningssteder for markfirben. Ud fra et worst case scenarie vil dette kunne have længerevarende negative konsekvenser for bestanden af markfirben i området. Påvirkningen af markfirben vurderes derfor at være væsentlig.

De to andre lokaliteter med klithede (lokalitet 006 og 007) er mindre artsrige end det store klithedeareal (lokalitet 005). Det vurderes dog, at regenereringstiden også for disse lokaliteter vil være mindst fem år og sandsynligvis endnu længere tid. Disse lokaliteter

består dels af mindre arealer og ligger dels mere isoleret i forhold til andre arealer med klithede, hvorved genindvandring af oprindelige flora vil være langsommere.

Dertil kommer, at den invasive art rynket rose er ret almindelig i området (i klitterne og i omkringliggende sommerhusområder). Ofte ses, at invasive plantearter er de første til at indtage ruderat områder. Worst case scenariet for de tre lokaliteter med klithede (lokalitet 005, 006 og 007) er, at kabeltracéet på 53 m efter anlægsarbejde bliver domineret af bevoksninger af rynket rose.

Det vurderes, at projektet vil medføre længerevarende påvirkninger af alle tre lokaliteter (005, 006 og 007). Påvirkningen vurderes derfor som væsentlig, og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Derudover er der tre lokaliteter med strandeng (015A, 015C og 016C), én fersk eng (016A), én hede (012) og et overdrev (016B), hvor nedgravning af kablet vurderes sandsynligt at medføre længerevarende påvirkninger af disse beskyttede naturtyper. For alle disse lokaliteter vurderes påvirkningen til at være væsentlig, og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. Lokalitet 005 udfylder hele undersøgelsesområdets bredde, og her vil underboring være den eneste mulige afværgeforanstaltning. Da lokaliteten strækker sig over mere end 1.000 m, kan der være udfordringer forbundet med at underbore hele lokaliteten i én boring. Dette kan løses ved, at allerede eksisterende veje og vendepladser vil blive udnyttet i det omfang, der er behov for at komme til overfladen undervejs på strækningen.

En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Lokaliteten 014 er en kultur-strandeng med indslag af isåede plantearter. Påvirkningen af lokaliteten vurderes som moderat. Der vurderes, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger, da lokaliteten regelmæssigt omlægges, og vegetationen dermed forstyrres. Lokalitet 014 indgår dog sammen med lokaliteterne 015A, 015C, 016A og 016C i området Sandene, som huser flere fåtallige ynglefuglearter. Kabelnedgravning gennem dette område i fuglenes yngletid kan medføre en høj forstyrrelse og den samlede påvirkning af området vurderes derfor som moderat.

Den foreslåede afværgeforanstaltning for området er at undgå kabelnedgravning igennem området i perioden marts-juli, hvor der er yngleaktivitet af de pågældende fuglearter. Såfremt denne afværgeforanstaltning gennemføres, vil vurderingen af påvirkningsgraden ændre sig til ubetydelig.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.5 Delstrækning 3

Nedgravning af kablet gennem de beskyttede mosarealer på begge sider af Vonåen (lokalitet 021 og 022) vil medføre en høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af de botaniske forhold på de beskyttede arealer. Derudover yngler der sandsynligvis enkelte fåtallige fuglearter, og der forekommer regelmæssigt odder på lokaliteterne. Påvirkningen af lokaliteterne vurderes derfor at være væsentlig, og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. Da begge lokaliteter udfylder hele undersøgelsesområdets bredde, er underboring den eneste mulige afværgeforanstaltning.

En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.6 Delstrækning 4

Det vurderes, at nedgravning af et kabel gennem de beskyttede moser 023 og 024A samt det beskyttede hedeareal lokalitet 025 vil medføre en høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af de beskyttede naturtyper. For alle disse lokaliteter vurderes påvirkningen til at være væsentlig, og der skal implementeres afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten bestå i at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore lokaliteterne. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.7 Delstrækning 5

Alle påvirkninger af naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.8 Delstrækning 6

I Dejbjerg Plantage yngler natravn, der er en fåtallig dansk ynglefugl. Kabelnedgravning gennem plantagen i artens yngleperiode kan medføre en høj forstyrrelse og den samlede påvirkning af området vurderes derfor som moderat.

For at mindske påvirkningsgraden foreslås afværgeforanstaltninger, som består i at undgå kabelnedgravning gennem Dejbjerg Plantage i perioden maj-august, hvor der er yngleaktivitet af natravn. Denne tidsmæssige begrænsning er kun nødvendig, såfremt kabelføringen foretages i en afstand på mere end 50 m fra Ringkøbingvej på strækningen gennem Dejbjerg Plantage (Figur 10). Dette gælder på begge sider af vejen. Hvis afværgeforanstaltningerne gennemføres, vil vurderingen af påvirkningsgraden ændre sig til ubetydelig.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.9 Delstrækning 7

Det vurderes, at nedgravning af et kabel gennem engområderne (lokalitet 760_00_1380, 760_00_30060 og 760_00_3237) vil medføre en høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af den beskyttede naturtype. Det samme gør sig gældende for lokalitet 150, der ikke vejledende registreret som beskyttet natur. Udover at huse et rastested for flagermus (sandsynligvis vandflagermus) er lokaliteten desuden en mosaik af vældpræget birke-/elleskov, pilekrat og engarealer med flere plantearter, der normalt indikerer en relativ høj naturværdi. Påvirkningen for alle fire ovennævnte lokaliteter vurderes derfor at være væsentlig, og der skal iværksættes foranstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. Lokalitet 760_00_3237 udfylder hele undersøgelsesområdets bredde, og her vil underboring være den eneste mulige afværgeforanstaltning.

En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for ovenstående lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen til mindre eller ubetydelig.

I de to søer (lokalitet 085 og 093) er der registreret yngleforekomster af bilag IV-arten spidssnudet frø. Gravearbejde nær søerne kan medføre en middel grad af forstyrrelse i den periode, hvor gravearbejdet foregår. Påvirkningen vurderes at være moderat (Bilag 5), og det bør derfor overvejes, om der skal iværksættes afværgeforanstaltninger.

For lokalitet 093 er der ikke relevante afværgeforanstaltninger ud over de, som er beskrevet for den omkransende lokalitet 150. For lokalitet 085 skal der implementeres afværgeforanstaltninger, hvis kabelføringen foretages syd for lokalitet 092. Hvad disse afværgeforanstaltninger består i, fremgår af de generelle beskrivelser i kapitel 6.2.3.

Såfremt ovenstående afværgeforanstaltninger gennemføres, vil vurderingen af påvirkningerne for de to lokaliteter ændres til mindre.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.10 Delstrækning 8

Kabelnedgravning gennem mose- (lokalitet 031, 032, 033, 28340, 034A og 034B) og engarealer (lokalitet 030) vurderes at ville medføre høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af de beskyttede naturtyper. For alle disse lokaliteter vurderes påvirkningen til at være væsentlig, og der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5.

Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til ubetydelig.

Lokalitet 28334 er et overdrev med en estimeret naturtilstand som er ringe, og påvirkningen af lokaliteten vurderes som moderat. Lokaliteten har trods den ringe naturtilstand flere naturtypekarakteristiske arter, såsom blåmunke, håret høgeurt og arter af rensdyrlav. Af samme årsag vurderes det, at anlægsarbejde på lokaliteten med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af den beskyttede naturtype. Derfor er det vurderet, at der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5. Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for denne lokalitet vil nedbringe vurderingen af påvirkningen til ubetydelig.

I de to søer (lokalitet 035 og 097) er der registreret yngleforekomster af bilag IV-arten spidssnudet frø. Gravearbejde nær søerne kan medføre middel grad af forstyrrelse i den periode, hvor gravearbejdet foregår. Påvirkningen vurderes at være moderat, se Bilag 5, og det bør derfor overvejes, om der skal iværksættes afværgeforanstaltninger. I de konkrete tilfælde er det vurderet, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger. Dette begrundes med, at begge lokaliteter ligger i periferien af undersøgelsesområdet, mens de mest oplagte terrestriske habitater (fouragering og overvintring) for arten i begge tilfælde ligger uden for undersøgelsesområdet. På den baggrund vurderes det, at det ikke er sandsynligt, at et større antal af vandrende spidssnudede frøer kan blive fanget og dræbt i den åbentstående kabelgrav. Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.11 Delstrækning 9

Det vurderes, at kabelnedgravning gennem eng- (lokalitet 040) og hedearealet (lokalitet 041) vil medføre en høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af de beskyttede naturtyper. Påvirkningen for disse to lokaliteter vurderes derfor at være væsentlig, og der skal iværksættes foranstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5. Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem lokaliteterne eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Lokalitet 159 er ikke omfattet af den vejledende §3-beskyttelse, men er en lavtliggende dyndmose med dominans af høj sødgræs og en hængesæk af kærmysse. Påvirkningen af lokaliteten vurderes som moderat, hvilket er ensbetydende med, at det bør overvejes, om der skal iværksættes afværgeforanstaltninger. Det vurderes dog, at anlægsarbejde på lokaliteten med høj sandsynlighed vil medføre længerevarende påvirkninger af naturinteresser, hvorfor det er vurderet, at der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5. Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for lokaliteten vil nedbringe vurderingen af påvirkningen til ubetydelig.

Bilag IV arten spidssnudet frø er registreret i fire søer (lokalitet 101, 109, 110 og 111) på delstrækningen. Gravearbejde når kablet passerer søerne kan medføre en middel grad af forstyrrelse i den periode, hvor gravearbejdet foregår. Påvirkningen vurderes at være moderat, se Bilag 5, og det bør derfor overvejes, om der skal iværksættes afværgeforanstaltninger. For alle fire lokaliteter er det blevet vurderet, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger. Dette skyldes, at alle lokaliteter helt eller delvist ligger inden for Natura 2000-område nr. 68 "Skjern Å". Hele Natura 2000-området underbores, hvilket vurderes tilstrækkeligt i forhold til at undgå, at større antal af vandrende spidssnude frøer vil blive fanget og dræbt i den åbentstående kabelgrav.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.12 Delstrækning 10

På denne delstrækning er der en lang række lokaliteter, der kan blive påvirket moderat eller væsentligt af projektet.

Dels er der 15 lokaliteter med §3-beskyttet natur, hvor det vurderes, at nedgravning af kabel gennem de givne lokaliteter vil medføre en høj grad af forstyrrelse, der med høj sandsynlighed vil give længerevarende påvirkninger af de beskyttede naturtyper. Disse lokaliteter omfatter 12 arealer med hede (lokalitet 044, 046, 047, 049, 050, 051, 053, 054, 056, 045A, 045B og 760_00_90106) og 3 arealer med mose (043, 048 og 052).

Påvirkningen for alle 15 lokaliteter vurderes at være væsentlig, og der skal iværksættes foranstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5. Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem lokaliteterne eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for disse lokaliteter vil nedbringe vurderingen af påvirkningen for disse lokaliteter til mindre eller ubetydelig.

Lokalitet 055 er et moseareal, der består af fugtigt krat med en naturtilstand estimeret til ringe (4). Påvirkningen af lokaliteten vurderes som moderat, hvorfor det bør overvejes, om der skal foretages afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden, se Bilag 5. Da lokaliteten er meget lille (ca. 20 m x 45 m) vurderes det, at nedgravning af kablet gennem lokaliteten vil medføre, at hele mosen graves op og dermed være ensbetydende med længerevarende påvirkninger af den beskyttede naturtype. Vurderingen er derfor, at der skal iværksættes afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningsgraden. Afværgeforanstaltningen kan enten være at undgå kabelføring igennem disse lokaliteter eller at underbore kablet. En korrekt implementering af afværgeforanstaltningerne for lokaliteten vil nedbringe vurderingen af påvirkningen til ubetydelig.

Spidssnudet frø, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er registreret i én mose og fire søer (lokalitet 052, 113, 114, 116 og 117) på delstrækningen. Gravearbejde nær søerne kan medføre en middel grad af forstyrrelse i den periode, hvor gravearbejdet foregår. Påvirkningen vurderes at være moderat, se Bilag 5, hvilket er ensbetydende med, at det bør overvejes, om der skal iværksættes afværgeforanstaltninger.

For lokalitet 113 skal der kun implementeres afværgeforanstaltninger i det tilfælde, at kabelføringen foretages mellem lokalitet 113 og hedearealet mod vest (lokalitet 044), mens der for lokalitet 114 kun skal implementeres afværgeforanstaltninger i tilfælde af, at kabelføringen foretages vest for lokalitet 044. Se nærmere beskrivelse af afværgeforanstaltninger i kapitel 6.2.3. Såfremt ovenstående afværgeforanstaltninger gennemføres, vil vurderingen af påvirkningerne for de to lokaliteter ændres til mindre.

For lokalitet 052, 116 og 117 vurderes det, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger. Dette skyldes, at begge lokaliteter er omkranset af andre lokaliteter, hvor en korrekt implementering af de anbefalede afværgeforanstaltninger vil betyde, at kabelføringen enten føres uden om disse eller underbores lokaliteterne.

I de skovbevoksede dele i den sydlige del af delstrækningen formodes det, at der forekommer ynglende natravn. Kabelnedgravning gennem dette område i artens yngleperiode kan medføre en høj forstyrrelse, og den samlede påvirkning af området vurderes derfor som moderat. Med henblik på at mindske påvirkningsgraden foreslås afværgeforanstaltninger, se Bilag 5. Disse består i at undgå kabelnedgravning gennem området i perioden maj-august. Såfremt denne afværgeforanstaltning gennemføres, vil vurderingen af påvirkningsgraden ændre sig til ubetydelig.

Påvirkninger af øvrige naturinteresser på delstrækningen er vurderet som mindre eller ubetydelige jf. de generelle vurderinger i kapitel 6.1, se Bilag 5.

6.13 Samlet påvirkning

Undersøgelsesområdet er generelt omkring 300 m bredt eller mere. Kabelanlæggets udstrækning er væsentligt mindre end undersøgelsesområdets bredde. Kabelanlæggets placering inden for undersøgelsesområdet er på nuværende tidspunkt ukendt. Således kan alle arealer inden for undersøgelsesområdet i princippet blive berørt af anlægget. Omvendt er det helt sikkert, at langt fra alle områder vil blive berørt af anlægget. Påvirkningerne er på den baggrund generelt vurderet ud fra en worst-case betragtning, hvor alle lokaliteter inden for undersøgelsesområdet vil blive påvirket af projektet.

De relevante påvirkninger af naturinteresser er alene knyttet til anlægs- og afviklingsfasen. Påvirkninger sker primært på arealer, som midlertidigt graves op i forbindelse med nedlægning eller fjernelse af kablet. Det vurderes, at der ikke er forskel på påvirkninger i anlægs- og afviklingsfasen.

Påvirkninger kan opdeles i følgende grupper:

- Påvirkninger og ændringer af den eksisterende vegetation og hydrologi de steder, hvor kablet ønskes nedgravet (herunder behov for at fjerne træer).
- Risiko for at smådyr, som f.eks. beskyttede arter, fanges og dræbes i åbentstående udgravninger, eller dyr der dræbes under arbejdskørsel. Denne påvirkning gælder i de fleste tilfælde også, når kablet blot passerer en lokalitet med beskyttede arter, uden at der sker direkte indgreb i lokaliteten.
- Forstyrrelse af naturinteresser i forbindelse med støj og færdsel under anlægsarbejdet.

Som udgangspunkt for miljøvurderingen har undersøgelserne identificeret arealer, hvor de enkelte effekter er relevante. De potentielt største effekter på naturinteresser ses især på to konkrete geografisk afgrænsede områder inden for undersøgelsesområdet (ikke komplet liste):

Holmsland Klit

De fleste påvirkninger på Holmsland Klit (delstrækning 1 og 2) begrænser sig til tre forskellige steder på tangen. De store klitheder mellem Vesterhavet og Holmsland Klitvej (lokalitet 001 og 005) samt et større kompleks af lokaliteter med primært eng og strandsump, der flankerer undersøgelsesområdet øst for Søndervig. Disse lokaliteter er alle omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og vil blive væsentligt negativt påvirket, såfremt kablet graves igennem lokaliteterne. Derudover kan kabelnedgravning gennem de vestlige dele af de to store klitheder (lokalitet 001 og 005) medføre en væsentlig negativ påvirkning i form af ødelæggelse af æglægningssteder for ynglende markfirben, der er omfattet af habitatdirektivets artsbeskyttelse (bilag IV-art).

Området ved Skjern og Tarm

Det aktuelle projekt vil ikke medføre nogen former for påvirkninger af Natura 2000-området omkring Skjern Å, da det planlægges at underbore hele det beskyttede område. De følgende påvirkninger vedrører arealer, der ligger udenfor Natura 2000.

I området både nord og syd for Skjern Å (delstrækning 8-10) er der mange lokaliteter, som kan blive påvirket af projektet. I hele dette område er der mange lokaliteter, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og som vil blive væsentligt påvirket, hvis kablet graves igennem disse. De fleste af disse lokaliteter findes på delstrækning 10 i den sydligste del undersøgelsesområdet. Disse omfatter primært et større sammenhængende kompleks af heder og moser beliggende syd for Vejlevej.

Derudover er der jævnt fordelt over hele området flere registreringer af ynglelokaliteter for spidssnudet frø, der er omfattet af habitatdirektivets artsbeskyttelse (bilag IV-art). Kabelnedgravning i nærheden af ynglelokaliteter for spidssnudet frø vurderes som en moderat påvirkning, da større andele af lokalitetens ynglebestand i nogle tilfælde kan falde ned i den åbentstående kabelgrav under vandring fra og især til ynglelokaliteten. Påvirkningen er dermed kun indirekte knyttet til ynglelokaliteten.

Øvrige områder

Uden for de to ovennævnte områder er påvirkningerne relativt få og spredte. Næsten alle påvirkninger er dog væsentlige og består i, at §3-beskyttede arealer kan blive negativt påvirket, hvis kablet graves igennem dem. Der er blot to lokaliteter, hvor påvirkningen er moderat, nemlig to lokaliteter beliggende nord for Skjern, hvor der er registreret spidssnudet frø. Det område, hvor der er klart flest påvirkninger, er på de lavtliggende arealer langs Ganer Å nord for Skjern, hvor der er flere sammenhængende §3-beskyttede lokaliteter, der kan blive væsentligt påvirket ved kabelnedgravning.

7 VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I DRIFTSFASEN

Der forventes ikke påvirkninger af naturinteresser på land, der specifikt knytter sig til driftsfasen.

Enkelte påvirkninger i forbindelse med anlægsfasen kan være længerevarende og således tidsmæssigt fortsætte ind i driftsfasen, men skyldes som sådan ikke aktiviteter forbundet med driftsfasen.

Påvirkninger i driftsfasen vil primært være relateret til udbedring af eventuelle skader på kabelanlægget og vil være begrænset i varighed og udstrækning. På det konkrete areal vil der derfor være tale om samme påvirkninger som i anlægsfasen.

Der er derfor ikke foretaget yderligere arealspecifikke vurderinger af driftsfasen.

8 VURDERING AF PÅVIRKNINGERNE I AFVIKLINGSFASEN

På det aktuelle grundlag vurderes påvirkningerne i afviklingsfasen at være identiske med påvirkningerne i anlægsfasen. Der er derfor ikke foretaget yderligere arealspecifikke vurderinger af afviklingsfasen.

9 KUMULATIVE EFFEKTER

Der er indhentet oplysninger om andre anlægsprojekter i nærheden af undersøgelsesområdet, som kan have kumulative effekter med dette projekt. Herunder er de berørte kommuner blevet spurgt om input til nærliggende projekter.

Ved gennemgang af projekterne er der ikke fundet andre nærliggende projekter med kumulative effekter i forhold til naturforhold på land. Samtidig med enkelte mindre projekter over kortere strækninger kan eventuelt forekomme, men sandsynligheden for det vurderes at være meget begrænset.

På det grundlag er kumulative effekter i forhold til naturinteresser på land ikke analyseret nærmere.

10 AFVÆRGEFORANSTALTNINGER

Der henvises til nedenstående tabel (Tabel 3) for gennemgang af afværgeforanstaltninger på samtlige lokaliteter der vurderes moderat eller væsentligt påvirket af projektet før implementering af afværgeforanstaltninger.

Tabellen viser den vurderede påvirkning uden og med implementering af afværgeforanstaltninger. Samtidig introduceres i tabellen relevante noter om afværgeforanstaltningerne. For uddybende information om generelle afværgeforanstaltninger henvises til informationerne afsnit 6.2.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Påvirkning (u. afværge)	Forslag til afværgeforanstaltning	Påvirkning (m. afværge)
001	1	Klithede og klit	Væsentlig	Underboring. Da lokaliteten strækker sig over mere end 1000 m i hele undersøgelsesområdets bredde, kan der være udfordringer forbundet med at underbore hele lokaliteten i én boring. Dette løses ved, at allerede eksisterende veje og vendepladser vil blive udnyttet i det omfang, at der er behov for at komme til overfladen undervejs på strækningen.	Mindre
002	1	Klithede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
003	1	Klithede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
004	1	Klithede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
161	1	Søer	Moderat	Midlertidig hegning ved udgravning nærmere end 100 m fra lokaliteten i paddernes aktive periode	Ubetydelig
005	2	Klithede	Væsentlig	Underboring. Da lokaliteten strækker sig over mere end 1000 m i hele undersøgelsesområdets bredde, kan der være udfordringer forbundet med at underbore hele lokaliteten i én boring. Dette løses ved, at allerede eksisterende veje og vendepladser vil blive udnyttet i det omfang, at der er behov for at komme til overfladen undervejs på strækningen.	Mindre
006	2	Klithede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
007	2	Klithede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
012	2	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
014	2	Strandeng	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation. §3-dispensation kræves.	
015A	2	Strandeng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
015C	2	Strandeng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
016C	2	Strandeng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
016A	2	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
016B	2	Overdrev	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
Sandene (lokalitet 014, 015A, 015C, 016A og 016C)	2	Diverse	Moderat	Undgå anlægsarbejde i dette område april-august.	Ubetydelig
021	3	Mose	Væsentlig	Undgå	Ubetydelig
022	3	Mose	Væsentlig	Undgå	Ubetydelig
023	4	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
024A	4	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
025	4	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
Natravn Dejbjerg Plantage	6	Plantage	Moderat	Undgå anlægsarbejde i plantagen i maj-august såfremt kabelføringen foretages i en afstand på mere end 50 m på begge sider af Ringkøbingvej.	Ubetydelig

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Påvirkning (u. afværg)	Forslag til afværgeforanstaltning	Påvirkning (m. afværg)
085	7	Sø	Moderat	Kun afværgeforanstaltninger, såfremt kabeltracé løber syd for lokalitet 092. Afværgeforanstaltninger som beskrevet generelt i afsnit 6.2.3	Ubetydelig
093	7	Sø	Moderat	Undgå eller underboring af lokalitet 150	Mindre
150	7	Bevoksning	Væsentlig	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Mindre
760_00_13 80	7	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
760_00_30 060	7	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
760_00_32 37	7	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
031	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
032	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
033	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
034A	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
034B	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
035	8	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
097	8	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
28334	8	Overdrev	Moderat	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
28340	8	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
030	8	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
040	9	Eng	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
041	9	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	
101	9	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
109	9	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
110	9	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
111	9	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
159	9	Diverse	Moderat	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
043	10	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
044	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring. Kommunen skal vurdere §3-status.	Ubetydelig
045A	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
045B	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
046	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
047	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
048	10	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
049	10	Mose/hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
050	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
051	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
052	10	Mose	Væsentlig	Undgå eller underboring. Der vurderes ikke at være behov for specifikke afværgeforanstaltninger i forhold til forekomsten af spidssnudet frø.	Mindre
053	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
054	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
055	10	Mose	Moderat	Undgå eller underboring	Ubetydelig
056	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Påvirkning (u. afværg)	Forslag til afværgeforanstaltning	Påvirkning (m. afværg)
113	10	Sø	Moderat	Kun afværgeforanstaltninger, såfremt kabeltracé løber mellem lokaliteten og hedearealet mod vest (lokalitet 044). Afværgeforanstaltninger som beskrevet generelt i afsnit 6.2.3	Mindre
114	10	Sø	Moderat	Kun afværgeforanstaltninger, såfremt kabeltracé løber vest for hedearealet, der udgøres af lokalitet 044. Afværgeforanstaltninger som beskrevet generelt i afsnit 6.2.3	Mindre
116	10	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	
117	10	Sø	Moderat	Afværgeforanstaltninger vurderes ikke nødvendige i den konkrete situation.	Mindre
760_00_90 106	10	Hede	Væsentlig	Undgå eller underboring	Ubetydelig
Område øst for Tarm Plantage (lokalitet 046-050 og 053-054)	10	Plantage	Moderat	Undgå anlægsarbejde i dette område i maj-august.	Ubetydelig

Tabel 3. Gennemgang af afværgeforanstaltninger for lokaliteter der er vurderet væsentligt eller moderat påvirket af projektet.

11 SAMLET VURDERING AF INTERNATIONAL NATURBESKYTTELSE

11.1 Natura 2000

Der er foretaget en vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000-områder. Vurderingen er gennemført som en "foreløbig vurdering" i henhold til den aktuelle vejledning fra myndighederne (Naturstyrelsen, 2011). Vurderingen omfatter alle faser af projektet (anlæg, drift og afvikling). Som tidligere beskrevet forventes dog ingen effekter på naturinteresser på land under driftsfasen, mens effekter i afviklingsfasen ikke på det nuværende grundlag forventes at adskille sig fra effekter af anlægsfasen (se kapitel 7 og 8). Den foreløbige vurdering udføres for at klarlægge, om projektplanen *kan* have en væsentlig påvirkning på et Natura 2000-område.

Undersøgelsesområdet krydser Habitatområde H61- Skjern Å. Udpegningsgrundlaget omfatter 14 naturtyper og 8 arter.

Ved passage af habitatområdet underbores kablet hele det beskyttede areal. Der er således ingen fysiske indgreb i Natura 2000-området. Afhængigt af hvor den konkrete krydsning vil ske, vil krydsningen være mellem 350 og 700 m lang.

Figur 20. Afgrænsningen af H61 - Skjern Å i forhold til undersøgelsesområdet.

Inden underboringen foretages, udtages der jordbundsprøver for at fastlægge en boreprofil, der skal medvirke til en sikker gennemførelse af underboringen. Eventuelt overskydende bentonit fra borearbejdet opsamles, pumpes op og genbruges. Øvrige forhold udføres som beskrevet i kapitel 3.2.5. På den baggrund anses sandsynligheden for uheld i forbindelse med underboring meget lille. Risiko for "blow-outs" hvor boremudder spredes ukontrolleret i miljøet, er derfor ikke inkluderet specifikt i vurderingen. Disse forhold fremgår af projektets anlægsbeskrivelse (Energinet.dk, 2015).

Det sikres ved underboringen af H61, at der ikke skabes muligheder for dræning og vandafledning, der kan medføre indirekte effekter på naturtyper de 14 naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Da kablet bores under Skjern Å's vandløbsbund, vil projektet ikke umiddelbart kunne påvirke de 100 % akvatiske arter på udpegningsgrundlaget (4 fiskearter og 1 plante). Det er dog muligt, at laksefisk under deres gydevandring kan anvende jordens magnetfelt til at finde vej tilbage til det vandløb, hvor de blev udklækket (Orbicon A/S, 2014). På det grundlag kan man frygte, at magnetfeltet omkring et underboret kabel i værste fald kan

forhindre eller forringe fiskenes vandring gennem Skjern Å til opstrøms gydepladser. Baseret på oplysninger sammenfattet fra litteraturen vurderes det imidlertid i forbindelse med et lignende projekt, at laksefisk ikke kan påvirkes af magnetfelter fra kablet (COWI A/S, 2007).

I forhold til damflagermus og grøn kølleuldsmed (også på udpegningsgrundlaget) vurderes underboringen uden betydning, da der i forbindelse med passagen af Natura 2000-området ikke foretages indgreb, der kan påvirke levesteder for disse arter.

I forhold til odder (også på udpegningsgrundlaget) kan en midlertidig forstyrrelse af arten i forbindelse med anlægsarbejdet ikke afvises, især hvis arten har ynglested lige i nærheden. Støjniveauet fra boremaskinen på borestedet svarer til en traktor. Men arbejdet foregår i etaper, og i behørig afstand til åbrinken, så der vil altid være adgang til uforstyrrede strækninger, hvor dyrene kan fortrække til. Dertil kommer, at odder primært er aktiv i perioden fra skumring til solopgang dvs. på tidspunkter, hvor der normalt ikke foregår anlægsarbejde. Det vurderes derfor, at påvirkningen ikke kan være væsentlig.

Afstanden fra tracéet til nærmeste fuglebeskyttelsesområder er hhv. mere end 1 km (F41 - Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord samt F43 - Ringkøbing Fjord) og mere end 3 km (F37 - Borris Hede). Støj fra grave- og borearbejde eller andre effekter fra anlægsarbejdet vil ikke kunne forstyrre fuglelivet på den afstand.

Det vurderes derfor, at projektet ikke kan have en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder. På det grundlag er der ikke behov for en konsekvensvurdering jf. Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og 4.

11.2 Bilag IV-arter

Vurderingen af projektets påvirkning på bilag IV-arter er foretaget for alle delstrækninger af projektet, som det fremgår af kapitel 6.

I kapitel 10 er der for hver delstrækning angivet afværgeforanstaltninger, som kan mindske projektets påvirkninger af de beskyttede arter. De anbefalede afværgeforanstaltninger kan sikre, at områdets økologiske funktion for de beskyttede arter opretholdes.

I dette afsnit vurderes projektet generelt på tværs af alle delstrækninger i forhold til de bilag IV-arter som forekommer i undersøgelsesområdet.

11.2.1 Odder

Ifølge Dansk Pattedyratlas er bilag IV-arten odder registreret i alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Baagøe & Jensen, 2007). I DOFbasen er der en del observationer af odder fra forskellige steder ved Skjern Enge, samt enkelte observationer omkring Vonåen ved Ringkøbing (Dansk Ornitologisk Forening, 2014). Det må forventes, at arten er udbredt forekommende på relevante habitater inden for undersøgelsesområdet.

I forhold til denne art kan en midlertidig forstyrrelse af arten i forbindelse med anlægsarbejdet ikke afvises, især i yngletiden (primært i perioden juni til januar). Odderen færdes især langs vandløb, og alle vandløb underbores i projektet. Boremaskinen larmer fra borestedet svarende til en traktor. Men arbejdet foregår i etaper, og i behørig afstand til åbrinken, så der vil altid være adgang til uforstyrrede strækninger, som dyrene kan fortrække til. Dertil kommer at odder primært er aktiv i perioden fra skumring til solopgang, dvs. på tidspunkter hvor der normalt ikke pågår anlægsarbejder.

På det grundlag vurderes det at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet

11.2.2 Markfirben

Ifølge Habitathåndbogen er bilag IV-arten registreret i næsten alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Søgaard & Asferg, 2007). Arten kan derfor potentielt forekomme i relevante habitater inden for hele undersøgelsesområdet, men især på steder, hvor denne løber tæt på Vesterhavet.

Den specifikke forekomst i undersøgelsesområdet er undersøgt i 2014. De steder, hvor arten er fundet, skal der tages hensyn til forekomsten i forbindelse med anlægsarbejdet,

som det fremgår af kapitel 10. Alle steder hvor der er fundet æglægningssteder for markfirben i undersøgelsesområdet, anbefales underboring.

De steder hvor markfirben forekommer men ikke har æglægningssteder, kan projektet medføre positiv påvirkning af markfirben, da kabeltracéet i fremtiden holdes lysåbent. Dette vil generelt gavne arten. Der er også risiko for en negativ påvirkning i anlægsperioden, da nogle markfirben kan fanges i udgravningen til kabeltracéet.

Da alle indgreb i kortlagte æglægningssteder forhindres gennem de angivne afværgeforanstaltninger vurderes det, at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet

11.2.3 *Strandtudse*

Ifølge Habitathåndbogen er arten registreret i flere kvadrater både langs den nordlige og sydlige del af Ringkøbing Fjord (Søgaard & Asferg, 2007).

Den specifikke forekomst i undersøgelsesområdet er grundigt undersøgt i 2014. Arten er ikke fundet i undersøgelsesområdet i 2014.

På det grundlag vurderes det, at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

11.2.4 *Spidssnudet frø*

Ifølge Habitathåndbogen er arten registreret i alle de kvadrater, der berøres af undersøgelsesområdet (Søgaard & Asferg, 2007). Derfor må det forventes, at arten er vidt udbredt på relevante habitater inden for undersøgelsesområdet.

Den specifikke forekomst i undersøgelsesområdet er undersøgt i 2014. De steder, hvor arten er fundet, skal der tages hensyn til forekomsten i forbindelse med anlægsarbejdet. De relevante hensyn er defineret generelt og lokalitetsspecifikt i kapitel 10. Det forudsættes, at disse hensyn følges.

På det grundlag vurderes det, at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

11.2.5 *Stor vandsalamander*

Den specifikke forekomst i undersøgelsesområdet er undersøgt i 2014. Arten er ikke fundet i området og forventes ikke at være overset. I tilfælde af at arten er overset vil afværgeforanstaltninger for f.eks. spidssnudet frø i nogen grad også hjælpe denne art.

På det grundlag vurderes det, at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

11.2.6 *Løgrø*

Den specifikke forekomst i undersøgelsesområdet er undersøgt i 2014. Undersøgelserne er udført på lokaliteter der på forhånd er vurderet særligt egnede for arten (se kapitel 5). Arten er ikke fundet i området og forventes ikke at være overset. I tilfælde af at arten er overset vil afværgeforanstaltninger for f.eks. spidssnudet frø i nogen grad også hjælpe denne art.

På dette grundlag vurderes det, at områdets økologiske funktion for denne art ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

11.2.7 *Flagermus*

Alle danske arter af flagermus er opført på bilag IV. Ved undersøgelserne er potentielle steder screenet, og de mest egnede levesteder for flagermus er efterfølgende undersøgt. Undersøgelserne har fokuseret på levesteder i tilknytning til træer, da projektet ikke vil påvirke bygninger.

På steder, hvor der er registreret rasteforekomster, skal der tages hensyn til dette i forbindelse med anlægsarbejdet. De relevante hensyn er defineret generelt og lokalitetsspecifikt i kapitel 10. Det forudsættes, at disse hensyn følges.

På det grundlag vurderes det, at områdets økologiske funktion for disse arter ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

11.2.8 *Birkemus*

Ifølge projekt birkemus (Møller, Asbirk, Baagøe, Håkonson, & Jensen, 2011) kendes arten ikke i denne del af Danmark. Arten forventes derfor ikke påvirket af projektet. Nærmeste kendte forekomster er syd for undersøgelsesområde f.eks. omkring Filsø.

12 OVERVÅGNING

VVM-redegørelsen for projektet udarbejdes som en kombineret VVM- og miljørapport efter Lov om miljøvurdering af planer og programmer. Dette indebærer, at der skal udarbejdes et særskilt afsnit om overvågning.

Overvågning bør fokusere på implementering og effekt af afværgeforanstaltninger i forhold til de påvirkningsgrader, som vurderes væsentlige eller moderate.

12.1 Overvågning under anlæg

Under anlægsarbejdet skal overvågningen fokusere på, hvordan afværgeforanstaltninger implementeres i forhold til det konkrete kabeltracé, når det er fastlagt. Fokuspunkter kan under hensyntagen til gennemgang af dispensationer og vilkår fra myndighederne være som følger:

- At overvåge/kvalitetssikre den præcise geografisk fastlæggelse af alle planlagte underboringer i forhold til forekomst af beskyttede og følsomme arealer.
- At overvåge/kvalitetssikre den præcise geografiske fastlæggelse af alle permanente afværgeforanstaltninger (f.eks. vandhuller som beskrevet i kapitel 6.2) samt overvåge/kvalitetssikre udførelsen af disse afværgeforanstaltninger ved kontrolbesøg i felten.
- At overvåge/kvalitetssikre den præcise geografiske fastlæggelse af alle midlertidige afværgeforanstaltninger (f.eks. midlertidige hegn som beskrevet i kapitel 6.2) samt overvåge/kvalitetssikre udførelsen af disse afværgeforanstaltninger ved kontrolbesøg i felten.
- Overvågningen/kvalitetssikringen skal indgå i en organisatorisk ramme der sikrer mulighed for at iværksætte korrigerende handlinger.

12.2 Overvågning efter anlæg

De lokaliteter, hvor der uden implementering af afværgeforanstaltninger vurderes risiko for moderat eller væsentlig påvirkning, bør indgå i overvågning efter anlæg (se Bilag 5).

Overvågningen skal dog begrænses, så der kun fokuseres på de lokaliteter, der ligger i eller nær det præcise kabeltracé, som er valgt ved anlægsarbejdet. Alle søer i undersøgelsesområdet, der udgør ynglesteder for bilag IV-arter, bør dog inddrages i overvågningen.

Overvågningen af projektets påvirkning, inkl. effekten af implementerede afværgeforanstaltninger, kan udføres ved at gentage dele af de undersøgelser, som er udført i forbindelse med VVM-arbejdet, som er beskrevet i denne rapport. Overvågningen kan f.eks. udføres første gang 1 år efter afsluttet anlægfase, og igen efter en periode på ca. 5 år efter anlægsfasen.

Der rettes kun overvågning mod lokaliteter, der specifikt er undersøgt for bestemte biologiske forhold i forbindelse med VVM-arbejdet. Lokaliteter, hvor vurderingerne er baseret på eksisterende data fra andre kilder eller vurderinger af lokalitetens potentiale, prioriteres ikke i en efterfølgende overvågning. Ud fra ovenstående bør overvågning fokusere på besigtigelser af:

- Botaniske forhold: Undersøgelse af vegetationen i de lokaliteter, hvor der er blevet gravet, for at belyse, hvordan vegetationen udvikler sig, og hvor hurtigt arter genindvandrer, og naturtyper genskabes.
- Bilag IV-arter: Padder undersøges i nærliggende ynglevandhuller, for at belyse i hvilket omfang, at afværgeforanstaltningerne har haft den planlagte effekt. Markfirben undersøges på nærliggende lokaliteter, hvor der ikke er foretaget underboring, for at belyse i hvilket omfang, anlægget har påvirket tilstedeværelsen. Flagermus undersøges på nærliggende lokaliteter, for at belyse i hvilket omfang, anlægget har påvirket tilstedeværelsen.

13 MANGLENDE OPLYSNINGER

Ved vurdering af projektets påvirkninger af naturinteresser på land er der gennemført grundige undersøgelser af de eksisterende forhold i perioden april-juli 2014. Der er endvidere inddraget tilgængelige oplysninger fra andre datakilder som f.eks. Miljøportalen og Naturstyrelsens nyeste §3-registrering. Indsamlingen af viden har fokuseret på de naturinteresser, der potentielt kan påvirkes af projektet. Der er således ikke udført en generel kortlægning af alle naturinteresser inden for undersøgelsesområdet.

Det må bemærkes, at udbredelse og aktuel forekomst af arter altid er dynamisk. Kortlægningen er således et øjebliksbillede, og forekomster af natur og beskyttede arter må forventes at ændre sig over tid. Trods grundige undersøgelser kan det aldrig garanteres, at forekomst af væsentlige arter eller naturtyper ikke er overset.

Sammenfattende vurderes det, at de indsamlede data, der fremgår af kapitel om eksisterende forhold (Kapitel 5), er tilstrækkelige til at vurderes projektets påvirkning af naturinteresser på land. Tilsvarende er oplysningerne tilstrækkelige til at vurdere behovet for afværgeforanstaltninger.

14 KONKLUSION (AF SAMLET PÅVIRKNING)

Nedenstående tabel (Tabel 4) opsummerer projektets samlede påvirkning af naturinteresser på land med og uden implementering af de afværgeforanstaltninger, som er beskrevet i kapitel 10.

Emne	Fase	Forstyrrelse	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger	Påvirkning inkl. afværgeforanstaltninger
Natura 2000	Anlæg	Ingen/lav	Ubetydelig	Ingen	
	Drift	Ingen	Ubetydelig	Ingen	
	Afvikling	Ingen/lav	Ubetydelig	Ingen	
Bilag IV-arter	Anlæg	Høj	Moderat/væsentlig	Flere; se kap10	Moderat*/Mindre
	Drift	Ingen	Ubetydelig	Ingen	
	Afvikling	Høj	Moderat/væsentlig	Flere; se kap10	Moderat*/Mindre
Naturbeskyttede arealer	Anlæg	Høj	Moderat/væsentlig	Flere; se kap10	Moderat*/Mindre /Ubetydelig
	Drift	Lav	Ubetydelig	Ingen	
	Afvikling	Høj	Moderat/væsentlig	Flere; se kap10	Moderat*/Mindre /Ubetydelig
Andre naturinteresser	Anlæg	Lav	Mindre	Ingen	
	Drift	Lav	Ubetydelig	Ingen	
	Afvikling	Lav	Mindre	Ingen	

*Tabel 4. Samlede påvirkninger af naturinteresser på land. Det angives i tabellen, om den samlede påvirkning kræver afværgeforanstaltninger ud over de, som fremgår af anlægsbeskrivelsen. Der henvises til kapitel 10 for information om afværgeforanstaltninger. Bemærk at afviklingsfasen forventes at svare til anlægsfasen (se kapitel 8). *De steder, hvor moderat påvirkning fortsat gælder, er det konkret vurderet, at afværgeforanstaltninger ikke er nødvendige (se kapitel 6).*

15 REFERENCER

- Baagøe, H., & Jensen, T. (2007). *Dans Pattedyr Atlas*. Gyldendal.
- COWI A/S. (2007). *Vestjyske højspændingsnet til havmøllepark Horns Rev 2. Konsekvensvurdering for Natura 2000 områder og arter*.
- Danmarks Miljøportal. (2014). *Arealinformation & Naturdata*.
- Dansk Ornitologisk Forening. (2014). www.dofbasen.dk. Hentet fra Dofbasen: www.dofbasen.dk
- Energinet.dk. (2015). *Vesterhav Syd Havmøllepark. Projekt og anlægsbeskrivelse, anlæg på land*.
- Fog, K. (1993). *Oplæg til forvaltningsplan for Danmarks padder og krybdyr*. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
- Fredshavn, J., Nygaard, B., & Ejrnæs, R. (2009). *Naturtilstand på terrestriske naturarealer -besigtigelse af §3 arealer (Faglig rapport fra DMU nr 736)*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.
- Fredshavn, J., Nygaard, B., & Ejrnæs, R. (2010). *Teknisk anvisning til besigtigelse af naturarealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 mv. (Version 1.04)*.
- Fredshavn, J., Nygaard, B., & Ejrnæs, R. (2012). *Naturstyrelsens registreringsprojekt 2011-2013. Tabt, ny og overset natur. Teknisk anvisning til feltregistrering, version 1.02*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.
- Landi, M., Ricceri, C., & Angiolini, C. (September 2012). Evaluation of Dune Rehabilitation after 95 Years by Comparison of Vegetation in Disturbed and Natural Sites. *Journal of Coastal Research*.
- Miljøministeriet. (2007). *Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter BEK nr 408 af 01/05/2007*.
- Miljøministeriet. (2013). *Naturbeskyttelsesloven LBK nr 951 af 03/07/2013*.
- Møller, J., Asbirk, S., Baagøe, H., Håkonson, B., & Jensen, T. (2011). *Projekt Birkemus - Afrapportering af projekt birkemus 2007-2009*. Århus: Naturhistorisk Museum.
- Naturstyrelsen. (2011). *Vejledning til bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007*. Miljøministeriet.
- Naturstyrelsen. (2014). *Opdatering af §3 natur 2011-2013*. Hentet fra Naturstyrelsen.dk: <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/national-naturbeskyttelse/beskyttede-naturtyper-%C2%A7-3/opdatering-af-%C2%A7-3-natur/>
- NIRAS. (2014). *Vurderingsmetode VVM Kystnære Havmølleparker*. Energinet.dk.
- NIRAS. (2015a). *Arealinteresser. Baggrundsrapport til VVM-redegørelse for Vesterhav Syd Havmøllepark*. Energinet.dk.
- NIRAS. (2015b). *Påvirkning af miljøet i øvrigt. Baggrundsrapport til VVM-redegørelse for Vesterhav Syd Havmøllepark*. Energinet.dk.
- Orbicon A/S. (2014). *Horns Rev 3 Havmøllepark -Naturinteresser på land*. Energinet.dk.
- Pihl, S., Clausen, P., Petersen, I., Nielsen, R., Laursen, K., Bregnballe, T., et al. (2013). *Fugle 2004-2011 NOVANA (Rapport nr 49)*. Aarhus: DCE- Nationalt Center for Miljø og Energi.
- Stoltze, M. (1996). *Danske dagsommerfugle*. København: Gyldendal.
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser.
- Søgaard, B., Wind, P., Elmeros, M., Bladt, J., Mikkelsen, P., Wibjerg-Larsen, P., et al. (2013). *Overvågning af arter 2004-2011. NOVANA*. Aarhus Universitet, DCE. Nationalt center for Miljø og Energi.

Vejdirektoratet. (2011). *Vejledning: Hegning langs veje (anlæg og planlægning)*.

BILAG 1. LOKALITETSNUMMERERING (KORT)

SE EKSTERN FIL (8 sider)

BILAG 2. VURDERING AF PÅVIRKNING (KORT)

SE EKSTERN FIL (8 sider)

BILAG 3. UNDERSØGELSENS OMFANG (TABEL)

			Antal besigtigelser					
Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Botanik	Padde generelt	Løgfrø	Strandtudse	Markfirben	Flagermus
001	1	Klithede og klit	1			1	7	
002	1	Klithede	1				2	
003	1	Klithede	1				2	
004	1	Klithede	1				2	
061	1	Sø		1				
062	1	Sø		2				
063	1	Sø		1				
064	1	Sø		1				
120	1	Diverse				1		
121	1	Diverse				1		
122	1	Diverse				1		
Dyrkede marker vest for Holmsland Klitvej	1	Diverse						
161	1	Søer						
005	2	Klithede	1			1	4	
006	2	Klithede	1				2	
007	2	Klithede	1				2	
012	2	Hede	1				1	
013	2	Hede	1					
014	2	Strandeng	1					
015A	2	Strandeng	1					
015C	2	Strandeng	1					
015B	2	Eng	1					
016C	2	Strandeng	1					
016A	2	Eng	1					
016B	2	Overdrev	1					
065	2	Sø		1				
066	2	Sø		1				
067	2	Sø		1				
068	2	Sø		1				
123	2	Diverse				1		
126	2	Diverse				1		
127	2	Diverse				1		
Sandene (lokalitet 014, 015A, 015C, 016A og 016C)	2	Diverse						
Marker øst og syd for Søndervig	2	Diverse						
021	3	Mose	1	1				
022	3	Mose	1	2				
070	3	Sø		1				
071	3	Sø		1				
072	3	Sø		1				

			Antal besigtigelser					
Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Botanik	Padde generelt	Løgfrø	Strandtudse	Markfirben	Flagermus
073	3	Sø		1				
074	3	Sø		1				
075	3	Sø		1				
076	3	Sø		1				
077	3	Sø		1				
078	3	Sø		1				
130	3	Diverse				1		
131	3	Diverse				1		
138	3	Bevoksning						1
139	3	Bevoksning						1
140A	3	Bevoksning						1
140B	3	Bevoksning						1
Dyrkede arealer på hele delstrækningen	3	Diverse						
023	4	Mose	1					
024A	4	Mose	1					
024B	4	Eng	1					
025	4	Hede	1					
079	4	Sø		1				
080	4	Sø		1				
081	4	Sø		1				
082	4	Sø		1				
141	4	Bevoksning						1
142	4	Bevoksning						1
143	4	Bevoksning						1
144	4	Bevoksning						1
155	4	Bevoksning						1
Vandløbspassager	5	Diverse						
083	5	Sø		1				
084	5	Sø		1				
145	5	Bevoksning						1
146	5	Bevoksning						1
147	5	Bevoksning						1
Gæs – spredning fra Venner Ådal- systemet.	5	Dyrkede marker						
010	6	Sø		2				
058	6	Diverse					1	
089	6	Sø		1				
148	6	Bevoksning						1
149	6	Bevoksning						1
156	6	Bevoksning						1
157	6	Bevoksning						2
158	6	Bevoksning						2
Natravn Dejbjerg Plantage	6	Plantage						

			Antal besigtigelser					
Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Botanik	Padder generelt	Løgfrø	Strandtudse	Markfirben	Flagermus
069	7	Mose	1	1				
085	7	Sø		1				
086	7	Mose	1	1				
087	7	Sø		1				
092	7	Sø		1				
093	7	Sø		2	1			
094	7	Sø		1				
095	7	Sø		1				
096	7	Sø		1				
150	7	Bevoksning						2
151	7	Bevoksning						1
760_00_1380	7	Eng						
760_00_30060	7	Eng						
760_00_65544	7	Eng						
760_00_3237	7	Eng						
Vandløbspassager	7	Diverse						
Vandløbspassager	8	Diverse						
031	8	Mose	1	1				
032	8	Mose	1	1				
033	8	Mose	1	1				
034A	8	Mose	1	1				
034B	8	Mose	1					
035	8	Sø	1	2	1			
097	8	Sø		1				
098	8	Sø		1				
099	8	Sø		1				
100	8	Sø		1				
152	8	Bevoksning						2
153	8	Bevoksning						1
154	8	Bevoksning						2
28334	8	Overdrev						
28340	8	Mose						
030	8	Eng	1					
037	9	Mose	1					
038	9	Overdrev	1					
039	9	Mose	1					
040	9	Eng	1					
041	9	Hede	1				1	
101	9	Sø		1				
102	9	Sø		1				
103	9	Sø		1				
104	9	Mose		1				
105	9	Sø		1				

			Antal besigtigelser					
Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Botanik	Padder generelt	Løgfrø	Strandtudse	Markfirben	Flagermus
109	9	Sø		1				
110	9	Sø		2				
111	9	Sø		1				
132	9	Diverse				1		
133	9	Diverse				1		
134	9	Diverse				1		
135	9	Diverse				1		
136	9	Diverse				1		
137	9	Diverse				1		
159	9	Diverse					1	
Vådområder langs Skjern Å (lokalitet 101-105, 109 og 134-135)	9	Diverse						
Dyrkede marker nord og syd for Skjern Å	9	Diverse						
043	10	Mose	1					
044	10	Hede	1				1	
045A	10	Hede	1					
045B	10	Hede	1				2	
046	10	Hede	1				2	
047	10	Hede	1				3	
048	10	Mose	1					
049	10	Hede	1	2			1	
050	10	Hede	1				1	
051	10	Hede	1				2	
052	10	Mose	1	1				
053	10	Hede	1				1	
054	10	Hede	1				2	
055	10	Mose	1	1				
056	10	Hede	1	1				
059	10	Ej P3					2	
113	10	Sø		2				
114	10	Sø		1				
115	10	Sø		1				
116	10	Sø		2	1			
117	10	Sø		2	1			
119	10	Sø		1				
160	10	Sø		1				
760_00_90106	10	Hede						
Område øst for Tarm Plantage (lokalitet 046-050 og 053-054)	10	Plantage						
Dyrkede marker syd for Skjern Å	10	Diverse						

BILAG 4. RESULTATER (TABEL)

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
001	1	Klithede og klit	Ja	Ja	Markfirben	Et meget fint botanisk areal med mange naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 2. Markfirben udbredt i den vestligste del af lokaliteten.
002	1	Klithede	Ja	Ja	Nej	Fint botanisk areal med flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 3.
003	1	Klithede	Ja	Ja	Nej	Fint botanisk areal med flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 3.
004	1	Klithede	Ja	Ja	Nej	Nordlige halvdel: Fint botanisk areal med en flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 2. Sydlige halvdel: Dårligt botanisk areal med meget få naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 5.
061	1	Sø	Ja	Nej	Nej	Ingen sø, kun græsplæne. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
062	1	Sø	Ja	Ja	Nej	Put-and-take sø. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
063	1	Sø	Nej	Ja	Nej	Havedam med guldansk. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
064	1	Sø	Nej	Nej	Nej	Tør, intet vandhul for nyligt. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
120	1	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
121	1	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
122	1	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
Dyrkede marker vest for Holmsland Klitvej	1	Diverse	-	-	Nej	Større antal af bram- og kortnæbbet gås i perioden oktober til marts.
161	1	Sø	Ja	-	Potentielt ynglested for spidssnudet frø	Ikke undersøgt. Potentiel forekomst af bilag IV-padder.
005	2	Klithede	Ja	Ja	Markfirben	Et fint botanisk areal med mange gode æglægningssteder. Estimeret naturtilstand 2.
006	2	Klithede	Ja	Ja	Nej	Fint botanisk areal. Markfirben vurderes ikke at være til stede. Estimeret naturtilstand 2.
007	2	Klithede	Ja	Ja	Nej	Fin klithede med dominans af lyng og gråris. Det vurderes, at der ikke forekommer markfirben på lokaliteten. Estimeret naturtilstand 2.
012	2	Hede	Ja	Ja	Nej	Fin hede med mange karakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 2.
013	2	Hede	Ja	Nej	Nej	Arealet er sommerhusområde. Reliktforekomster af hede i haverne men ikke §3.
014	2	Strandeng	Ja	Ja	Nej	Fin afgræsset strandeng med udsået kløver. Engen har kulturpræg fra udsåning og omlægning. Estimeret naturtilstand 3.
015A	2	Strandeng	Ja	Ja	Nej	Strandeng med dyndbund og domineret af tagrør med enkelte strandengsplanter. Estimeret naturtilstand 2. Blåhals hørt i forbindelse med feltundersøgelser.
015C	2	Strandeng	Ja	Ja	Nej	Fin strandsump med rigkærspotentiale. Estimeret naturtilstand 2.
015B	2	Eng	Ja	Ja	Nej	Kultureng. Estimeret naturtilstand 5.
016C	2	Strandeng	Ja	Ja	Nej	Strandsump med dominans af tagrør. Har tidligere været græsset. Estimeret naturtilstand 2.
016A	2	Eng	Ja	Ja	Nej	Eng/rigkær der tidligere er afgræsset. Relativt fin kvalitet og næsten ingen udsåede arter. Estimeret naturtilstand 3.
016B	2	Overdrev	Ja	Ja	Nej	Biologisk overdrev i moderat tilstand. Holder lige netop som overdrev. Estimeret naturtilstand 3.
065	2	Sø	Ja	Ja	Nej	Put-and-take sø. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
066	2	Sø	Ja	Ja	Nej	Tilgroet, lille vandhul med kun små lommer af åbent vand. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
067	2	Sø	Ja	Ja	Nej	Vegetationsløs, stenomkranset, nyetableret/restaureret havedam. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
068	2	Sø	Ja	Ja	Nej	Jagtvandhul i rørsump - ingen padder, men potentielt område til strandtudse, evt. spidssnudet frø.
123	2	Diverse	Nej	Nej	Nej	Negativ eftersøgning for strandtudse.
126	2	Diverse	-	-	Nej	Negativ eftersøgning for strandtudse.
127	2	Diverse	-	-	Nej	Negativ eftersøgning for strandtudse.
Sandene (lokalitet 014, 015A, 015C, 016A og 016C)	2	Diverse	-	-	Sandsynlig regelmæssig forekomst af odder	Område med enkelte fåtallige ynglefuglearter f.eks. rørhøg og blåhals samt formodet regelmæssig forekomst af odder.
Marker øst og syd for Søndervig	2	Diverse	-	-	Nej	Område med større rasteforekomster af gæs og hejler.
021	3	Mose	Ja	Ja	Nej	Et fint botanisk areal. Tagrørdomineret areal, der benyttes til rørskær. Er på vippen til at være et fint rigkær med enkelte typiske rigkærarter. Estimeret naturtilstand 2. Rørdrum og blåhals yngler sandsynligvis på lokaliteten, som også formodes at huse odder regelmæssigt.
022	3	Mose	Ja	Ja	Nej	Et fint botanisk areal. Tagrørsump med sjove rigkærarter i bunden. Estimeret naturtilstand 2. Rørdrum og blåhals yngler sandsynligvis på lokaliteten, som også formodes at huse odder regelmæssigt.
070	3	Sø	Nej	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
071	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
072	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
073	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
074	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
075	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
076	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
077	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
078	3	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
130	3	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
131	3	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
138	3	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
139	3	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
140A	3	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
140B	3	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
Dyrkede arealer på hele delstrækningen	3	Diverse	-	-	Nej	Mulighed for større rasteforekomster af gæs.
023	4	Mose	Ja	Ja	Nej	Et ret fint botanisk areal, dog meget tørt og med dybe grøfter. Partier med dominans af topstar og gode kærarter samt tør nælledomineret pilemose. Estimeret naturtilstand 3.
024A	4	Mose	Ja	Ja	Nej	Et fint botanisk areal - lille topstar-domineret mose. Estimeret naturtilstand 3.
024B	4	Eng	ja	Ja	Nej	Kultureng af ringe naturmæssig værdi. Estimeret naturtilstand 5.
025	4	Hede	Ja	Ja	Nej	Hedekrat med enkelte naturtypekarakteristiske arter. Kun en mindre del af del oprindeligt vejledende registrerede areal er vurderet til at være §3. Estimeret naturtilstand 4.
079	4	Sø	Nej	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
080	4	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
081	4	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
082	4	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
141	4	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
142	4	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
143	4	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
144	4	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
155	4	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
Vandløbspassager	5	Diverse	-	-	Sandsynlig regelmæssig forekomst af odder	To vandløbspassager inden for delstrækningen. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
083	5	Sø	Ja	Ja	Nej	Ret nyetableret/restaureret vandhul på græsplæne. Ret klarvandet, dog en del trådalger. Mod forventning ingen æg af brune frøer, til trods for let overskuelig lokalitet.
084	5	Sø	Ja	Ja	Nej	Uklart vandhul i fåreafræsset fold. Mod forventning kun én ægklump af butsnudet frø.
145	5	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
146	5	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
147	5	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
Gæs – spredning fra Venner Ådal-systemet.	5	Dyrkede marker	-	-	Nej	Mulighed for større rastforekomster på hele delstrækningen af primært kortnæbbede gæs og i mindre grad bramgæs fra Venner Ådal-systemet.
010	6	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
058	6	Diverse	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
089	6	Sø	Ja	Ja	Nej	Næsten udtørret lokalitet april 2014. Er ved tidligere registrering af §3-natur kortlagt af NST som næringsfattig sø med tørvemosser, kæruld mv. i 2012. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
148	6	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
149	6	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
156	6	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
157	6	Bevoksning	Nej	Nej	Troldflagermus + <i>Myotis sp.</i> (sandsynligvis vandflagermus)	Arterne blev observeret på lokaliteten, dog vurderes det, at arterne ikke benytter lokaliteten som rasteområde.
158	6	Bevoksning	Nej	Nej	Sydflagermus + <i>Myotis sp.</i> (sandsynligvis vandflagermus) + odder	Område med små ege, private haver med solitære, vindudsatte træer samt skovklædt bakke. Ingen af disse steder vurderes som egnet rasteområde for flagermus. Odder er observeret på lokaliteten.
Natravn Dejbjerg Plantage	6	Plantage	-	-	Nej	Område med forekomst af ynglende natravn.
069	7	Mose	Ja	Ja	Nej	Delvist vandhul (tilgroet) og bræmme omkring vandhul med højstaudevegetation. Estimeret naturtilstand 5. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
085	7	Sø	Ja	ja	Spidssnudet frø	Uklart opstemmet vandhul med dunhammersump. To ægklumper af spidssnudet frø fundet. Muligvis flere ægklumper af brune frøer overset i utilgængelig dunhammersump på lidt dybere vand.
086	7	Mose	Ja	Nej	Nej	Arealet er enten gammel/ny grusgrav eller fyldareal i mose. Domineret af store jordflytninger/afgravninger på arealet. Stor og dyb grøft. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
087	7	Sø	Ja	Nej	Nej	Intet vandhul, men grusgravslignende areal. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
092	7	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
093	7	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	50 ægklumper af spidssnudet frø registreret.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
094	7	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
095	7	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
096	7	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
150	7	Bevoksning	Nej	Delvist	Trold- og sydflagermus samt med stor sandsynlighed vandflagermus	Mosaik af birke-/elleskov med vældpræg, pilekrat samt ugræssede og græssede enge med flere plantearter, der normalt forbindes med beskyttet natur. En mindre birke- og ellelund i den nordøstlige del af lokaliteten udgør et rastested for flagermus sandsynligvis for vandflagermus.
151	7	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
760_00_1380	7	Eng	Ja	Ja	Nej	Relativ fugtig, ugræsset, fersk natureng med flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 3. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
760_00_30060	7	Eng	Ja	Ja	Nej	Fugtig, ugræsset, fersk natureng med flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 2. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
760_00_65544	7	Eng	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes. Fugtig, græsset, fersk kultureng, der omlægges og gødskes. Estimeret naturtilstand 5. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
760_00_3237	7	Eng	Ja	Ja	Nej	Relativ fugtig, fersk natureng med flere naturtypekarakteristiske arter. Afgræsses ikke, men der bliver lavet ét årligt høslæt på arealet. Estimeret naturtilstand 3. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
Vandløbspassager	7	Diverse	-	-	Sandsynlig regelmæssig forekomst af odder	Tre vandløbspassager i denne delstrækning. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
Vandløbspassager	8	Diverse	-	-	Sandsynlig regelmæssig forekomst af odder	En vandløbspassage i nordlige del af delstrækningen. Forventet regelmæssig forekomst af odder.
031	8	Mose	Ja	Ja	Nej	Fint knoldkær/tidvis våd eng med violer og blåtop. 50% habitattype 6410. Estimeret naturtilstand 3.
032	8	Mose	Ja	Ja	Nej	Meget fint knoldkær med dominans af øret pil, blåtop (Habitattype 6410). Estimeret naturtilstand 3. Vestlige del af det oprindeligt vejledende registrerede areal er bævreaspektrat og vurderes ej at være §3-beskyttet.
033	8	Mose	Ja	Ja	Nej	Fin pilemose med rigkær- og dyndbundspartier (habitattype 7230 og 6140). Vestlige del ligger højere og er domineret af bl.a. skvalderkål. Estimeret naturtilstand 3.
034A	8	Mose	Ja	Ja	Nej	Fint pilekrat (svampe- og fuglelokalitet). Estimeret naturtilstand 3.
034B	8	Mose	Nej	Ja	Nej	Fin hængesæk. Estimeret naturtilstand 2.
035	8	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Fint, ret nyt vandhul. Suppleres nok af bestand af spidssnudet frø i Skjern Å-deltaet.
097	8	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Større sø på mark.
098	8	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
099	8	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
100	8	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
152	8	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Eng/moseområde. Syd for banen mest pilekrat. Dertil kommer en indhegnet og tidligere afgræsset eng med solitære egetræer. Ingen hulheder set. Nord for banen birkeskov. Der ses enkelte døde træer og et par træer med egnede hulheder.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
153	8	Bevoksning	Nej	Nej	Nej	Naturområde med moseagtige partier med pilekrat. På mere tørre dele ses selvsået birk. I den centrale del er vandhuller. Nordlige del er mere tør, med gran, lærk, birk mv. Nogle af træerne er stormfældede. Træerne har gennemgående ret små diametre og virker ikke egnede for flagermus.
154	8	Bevoksning	Nej	Nej	Flagermus	Skovagtig have med forholdsvis gamle og store egetræer, foruden bl.a. ahorn, ask. Få individer af flagermus blev registreret, men ingen tegn på rasteforekomster.
28334	8	Overdrev	Nej	Ja	Nej	Overdrev med visse naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 4.
28340	8	Mose	Nej	Ja	Nej	Fugtigt krat domineret af grå-pil. Estimeret naturtilstand 3.
030	8	Eng	Ja	Ja	Nej	Dyndengsbund domineret af lysesiv + mosebunke. Enkelte gode arter. Estimeret naturtilstand 3.
037	9	Mose	Ja	Ja	Nej	Drænet pilemose med stor okkerudfældning. Estimeret naturtilstand 5.
038	9	p3-overdrev	Ja	Nej	Nej	Intet biologisk overdrev, men derimod nok et gammelt borganlæg. Estimeret naturtilstand 5.
039	9	p3-mose	Ja	Nej	Nej	Arealet er stort set opdyrket. Smal bræmme langs dæmningen tilbage med dyndengssamfund. Estimeret naturtilstand 4.
040	9	Eng	Ja	Ja	Nej	Natureng af moderat naturmæssig kvalitet. Estimeret naturtilstand 3.
041	9	Hede	Ja	Ja	Nej	Fin botanisk lokalitet med flere naturtypekarakteristiske arter. Estimeret naturtilstand 2.
101	9	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Én ægklump af spidssnudet frø.
102	9	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen padder registreret
103	9	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen padder registreret
104	9	Mose	Ja	Ja	Nej	Ingen padder registreret. Indenfor N2000, derfor ikke undersøgt botanisk.
105	9	Sø	Ja	Ja	Nej	Ingen padder registreret
109	9	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	50 ægklumper af spidssnudet frø
110	9	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	50 ægklumper af spidssnudet frø
111	9	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	100 ægklumper af spidssnudet frø
132	9	Diverse	Delvist	Delvist	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
133	9	Diverse	Nej	Nej	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
134	9	Diverse	Ja	Ja	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
135	9	Diverse	Ja	Ja	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
136	9	Diverse	Delvist	Delvist	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
137	9	Diverse	Delvist	Delvist	Nej	Negativ strandtudse-eftersøgning. Det vurderes, at arten ikke forekommer i denne del af Skjern Å - komplekset.
159	9	Diverse	Nej	Ja	Nej	Lavtliggende areal, dyndmose med dominans af høj sødgræs og hængesæk af kærmysse!
Vådområder langs Skjern Å (lokalitet 101-105, 109 og 134-135)	9	Diverse	-	-	Sandsynlig regelmæssig forekomst af odder	Område med fåtallige ynglefuglearter, større antal af rastende vandfugle samt formodet regelmæssig forekomst af odder.

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	§3 Vejl. status	§3 Aktuel status	Bilag IV-arter	Kommentar (Definition af estimeret naturtilstand fremgår af tabel 2, i afsnit 4.3.1).
Dyrkede marker nord og syd for Skjern Å	9	Diverse	-	-	Nej	Område med større rastforekomster af gæs og sangsvaner.
043	10	Mose	Nej	Ja	Nej	Fin fattigkærvegetation langs bred af gravet vandhul. Estimeret naturtilstand 3.
044	10	Hede	Nej	Ja	Nej	Fin klithede med våde partier med klokkelyg og hirsestar. Estimeret naturtilstand 3.
045A	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Fin klithede, undertype 4050. Estimeret naturtilstand 3.
045B	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Græshede med gode overdrevsarter. Estimeret naturtilstand 3.
046	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Fin hede med primær dominans af hedelyng. Estimeret naturtilstand 2.
047	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Tør hede domineret af revling og hedelyng. Klokkelyg spredt på arealet + tormentil m.fl. Estimeret naturtilstand 2.
048	10	Mose	Ja	Ja	Nej	Hedemose (delvist opdyrket) ellers frit krat (pil, mosepors + sø + hængesæk). Estimeret naturtilstand 2.
049	10	Mose/hede	Ja	Ja	Nej	Hedemose (våd hede) med dominans af blåtop/mosepors + god hængesæk. Estimeret naturtilstand 2.
050	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Tør hede domineret af revling og hedelyng. Klokkelyg spredt på arealet + tormentil m.fl. Estimeret naturtilstand 3.
051	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Fin hede, dog lidt bølget bunke-domineret og tilgroet (undertype 4030 = 25 %). Estimeret naturtilstand 3.
052	10	Mose	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Ret tør pile- og tagrørdomineret mose. Estimeret naturtilstand 3.
053	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Tør hede domineret af revling og hedelyng. Partier er tilgroet i bjergfyr. Klokkelyg spredt på arealet + tormentil m.fl. Estimeret naturtilstand 3.
054	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Meget fin hede med stor artsdiversitet. Enkelte partier med våd hede (blåtop-domineret). Estimeret naturtilstand 2.
055	10	Mose	Ja	Ja	Nej	Fugtigt krat. Estimeret naturtilstand 4.
056	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Ret "tør" våd hede med dominans af blåtop. Lille parti mod vejen i god tilstand. Estimeret naturtilstand 2.
059	10	Ej P3	Nej	Nej	Nej	Markfirben findes næppe i nærområdet og således heller ikke på denne lokalitet, der i et område med forekomst kunne være yngle- og rasteområde. Ingen væsentlige naturinteresser kan påvirkes.
113	10	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Kraftig prædation på padder observeret. Flere nyforvandlede individer af butsnudede frø og skrubtudse observeret ved besigtigelse den 17. juni, hvor der dog ikke er ketsjet.
114	10	Sø	Nej	Ja	Spidssnudet frø	Have på græsplæne ved hus.
115	10	Sø	Ja	Ja	Nej	Tør, ingen ynglende padder
116	10	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Der er hverken fundet løgfrø eller stor vandsalamander i forbindelse med natregistrering og yngleftersøgning.
117	10	Sø	Ja	Ja	Spidssnudet frø	Forholdsvis lav sommervandstand. Fin vandkvalitet.
119	10	Sø	Nej	Ja	Nej	Tør ved besigtigelse.
160	10	Sø	Nej	Ja	Nej	Vurderet som potentiel ynglelokalitet for spidssnudet frø, men arten er ikke registreret
760_00_90106	10	Hede	Ja	Ja	Nej	Hede med flere karakteristiske arter samt krat med løv- og nåletræer. Estimeret naturtilstand 3.
Område øst for Tarm Plantage (lokalitet 046-050 og 053-054)	10	Plantage	-	-	Nej	Område med forekomst af natrav, der formodes at forekomme i nåletræsbekovninger i den sydlige del af delstrækningen.
Dyrkede marker syd for Skjern Å	10	Diverse	-	-	Nej	Potentielt område for lejlighedsvist rastende gæs og sangsvaner fra arealer nord for på delstrækning 9.

BILAG 5. VURDERING AF PÅVIRKNINGER (TABEL)

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
001	1	Klithede og klit	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
002	1	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
003	1	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
004	1	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år). Det er ikke muligt kun at påvirke den dårligste del af arealet	Nej	Væsentlig	Skal foretages
061	1	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
062	1	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
063	1	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
064	1	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
120	1	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Ikke vigtigt. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
121	1	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Ikke vigtigt. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
122	1	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Ikke vigtigt. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
Dyrkede marker vest for Holmsland Klitvej	1	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
161	1	Søer	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Ja	Moderat	Bør overvejes
005	2	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
006	2	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
007	2	Klithede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
012	2	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
013	2	Hede	Lav grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
014	2	Strandeng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør foretages
015A	2	Strandeng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
015C	2	Strandeng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
015B	2	Eng	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
016C	2	Strandeng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
016A	2	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
016B	2	Overdrev	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
065	2	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
066	2	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
067	2	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
068	2	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
123	2	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
126	2	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
127	2	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
Sandene (lokalitet 014, 015A, 015C, 016A og 016C)	2	Diverse	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	ja	Moderat	Bør overvejes
Marker øst og syd for Søndervig	2	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
021	3	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
022	3	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
070	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
071	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
072	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
073	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
074	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
075	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
076	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
077	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
078	3	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
130	3	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
131	3	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
138	3	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
139	3	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
140A	3	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
140B	3	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
Dyrkede arealer på hele delstrækningen	3	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
023	4	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
024A	4	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
024B	4	Eng	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
025	4	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
079	4	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
080	4	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
081	4	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
082	4	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
141	4	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
142	4	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
143	4	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
144	4	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
155	4	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
Vandløbspassager	5	Diverse	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Ja	Mindre	Ikke nødvendig
083	5	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
084	5	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
145	5	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
146	5	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
147	5	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
Gæs – spredning fra Venner Ådal-systemet.	5	Dyrkede marker	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
010	6	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
058	6	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
089	6	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
148	6	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
149	6	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
156	6	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
157	6	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
158	6	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
Natravn Dejbjerg Plantage	6	Plantage	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
069	7	Mose	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
085	7	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
086	7	Mose	Lav grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
087	7	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
092	7	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
093	7	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
094	7	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
095	7	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
096	7	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
150	7	Bevoksning	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
151	7	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
760_00_1380	7	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
760_00_30060	7	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
760_00_65544	7	Eng	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
760_00_3237	7	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
Vandløbspassager	7	Diverse	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Ja	Mindre	Ikke nødvendig
Vandløbspassager	8	Diverse	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Ja	Mindre	Ikke nødvendig
031	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
032	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
033	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
034A	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
034B	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
035	8	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
097	8	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
098	8	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
099	8	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
100	8	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
152	8	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
153	8	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
154	8	Bevoksning	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
28334	8	Overdrev	Middel grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
28340	8	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
030	8	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
037	9	Mose	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
038	9	p3-overdrev	Lav grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
039	9	p3-mose	Lav grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
040	9	Eng	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
041	9	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
101	9	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
102	9	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
103	9	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
104	9	Mose	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
105	9	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
109	9	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
110	9	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
111	9	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
132	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
133	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
134	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
135	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig

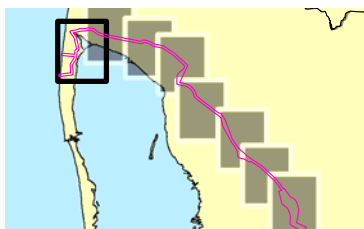
Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
136	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
137	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
159	9	Diverse	Middel grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
Vådområder langs Skjern Å (lokalitet 101-105, 109 og 134-135)	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	ja	Mindre	Ikke nødvendig
Dyrkede marker nord og syd for Skjern Å	9	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig
043	10	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
044	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
045A	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
045B	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
046	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
047	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
048	10	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
049	10	Mose/hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
050	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
051	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
052	10	Mose	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
053	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
054	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
055	10	Mose	Middel grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
056	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
059	10	Ej P3	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
113	10	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes

Lokalitet / tema	Del	Naturtype	Kategorisering af påvirkning (worst case)	ANTAGET bilag IV-art	Påvirkning	Afværgeforanstaltninger
114	10	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
115	10	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
116	10	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
117	10	Sø	Middel grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Midlertidig (1-5 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
119	10	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
160	10	Sø	Lav grad af forstyrrelse. Lokale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (<1 år)	Nej	Ubetydelig	Ikke nødvendig
760_00_90106	10	Hede	Høj grad af forstyrrelse. Nationale interesser. Høj sandsynlighed. Permanent (>5 år)	Nej	Væsentlig	Skal foretages
Område øst for Tarm Plantage (lokalitet 046-050 og 053-054)	10	Plantage	Høj grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Moderat	Bør overvejes
Dyrkede marker syd for Skjern Å	10	Diverse	Lav grad af forstyrrelse. Internationale interesser. Høj sandsynlighed. Kortvarig (0-1 år)	Nej	Mindre	Ikke nødvendig

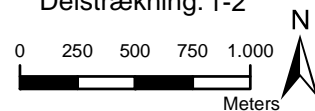
Besigtigelsestype

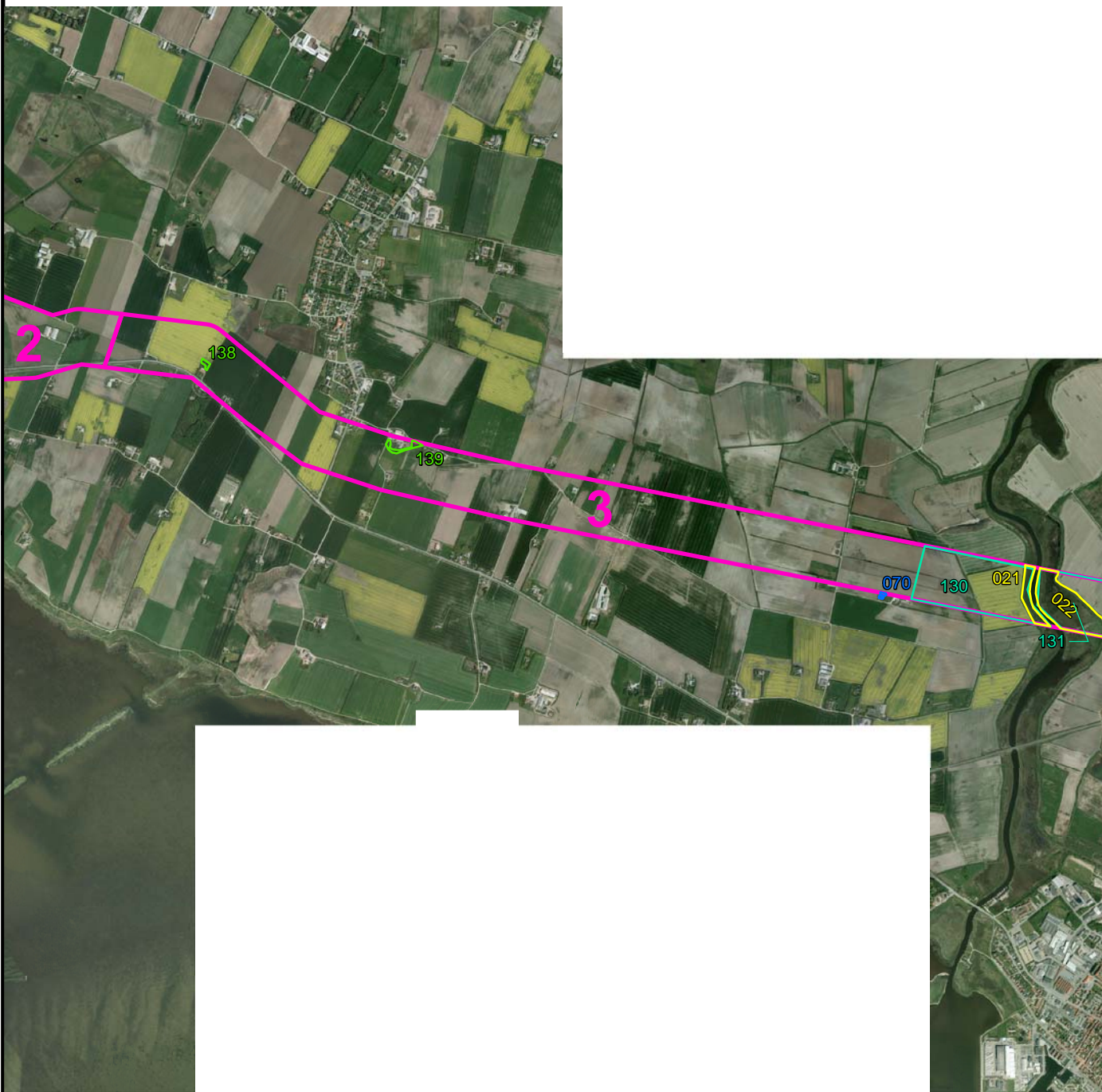
 	Birkemus
 	Mere end 1 type
 	Botanisk
 	Strandtudse
 	Andre padder
 	Flagermus
 	Markfirben
 	NST besigtigelse

Bilag 1: Lokalitetsnummerering

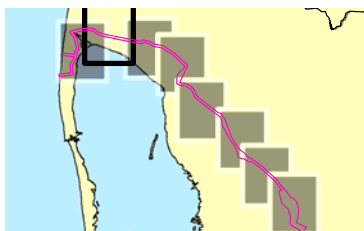
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 1-2

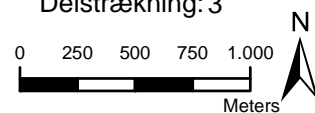
Besigtigelsestype

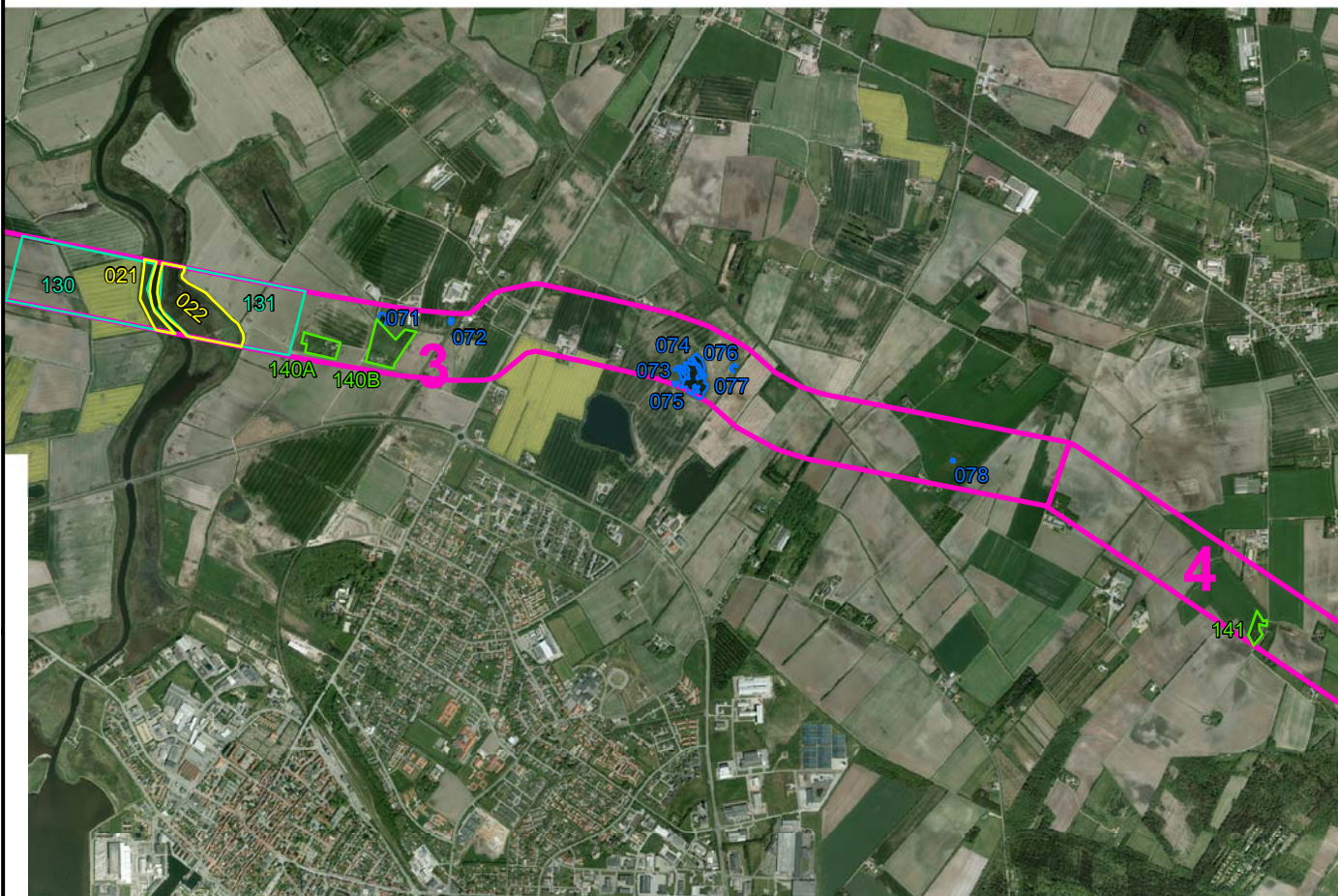
Mere end 1 type	Birkemus
Botanisk	Flagermus
Strandtudse	Markfirben
Andre padder	NST besigtigelse

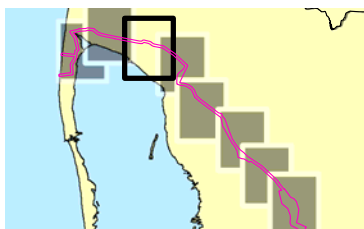
Bilag 1: Lokalitetsnummerering

Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 3

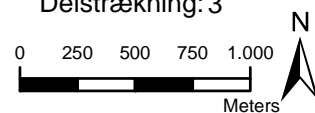

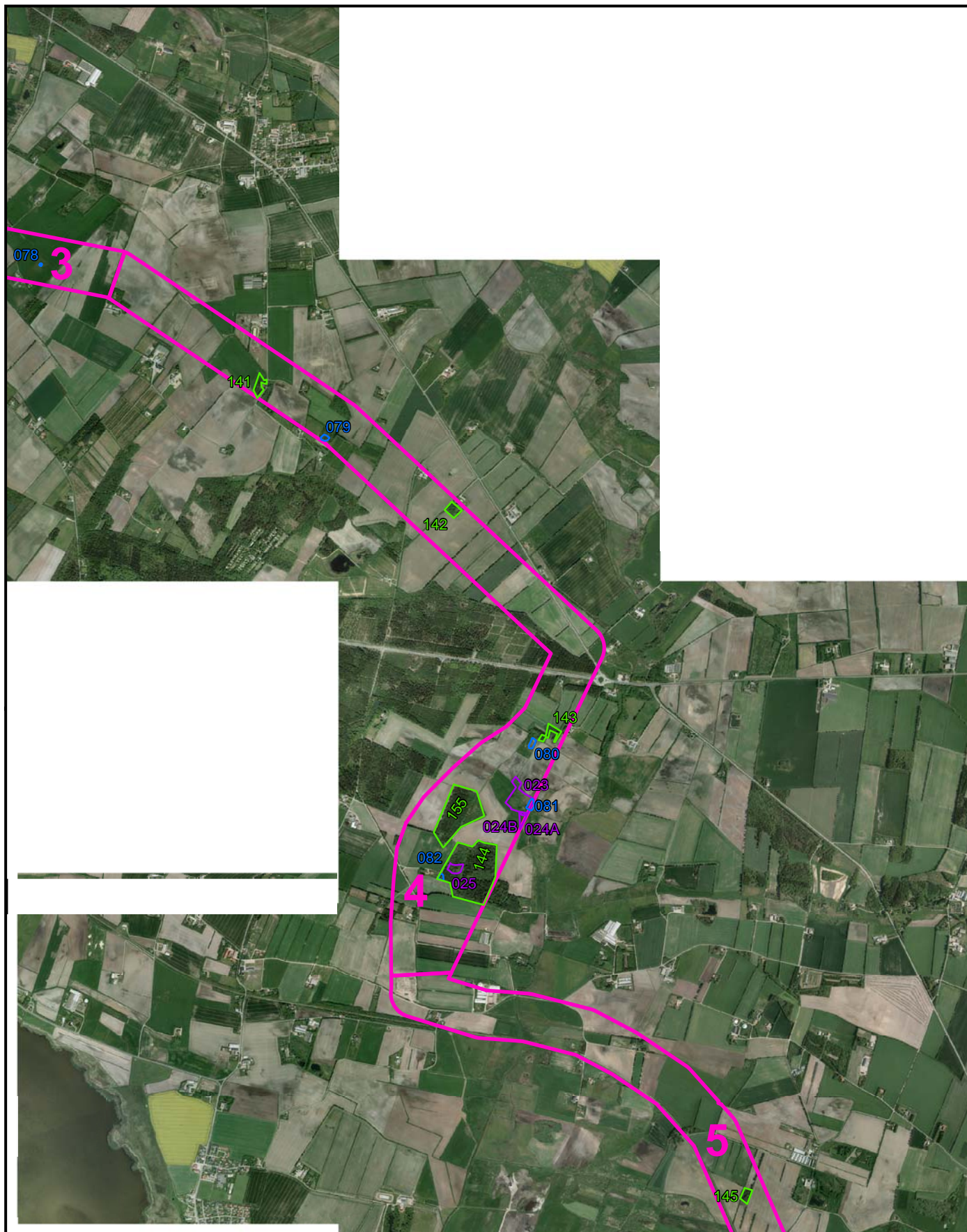
- Besigtigelsestype**
Mere end 1 type	Birkemus
Botanisk	Flagermus
Strandtudse	Markfirben
Andre padder	NST besigtigelse

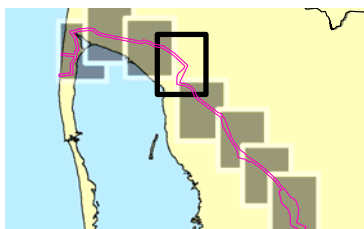
Bilag 1: Lokalitetsnummerering

Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 3

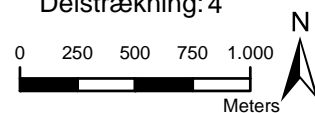
Besigtigelsestype	
 Mere end 1 type	 Birkemus
 Botanisk	 Flagermus
 Strandtudse	 Markfirben
 Andre padder	 NST besigtigelse

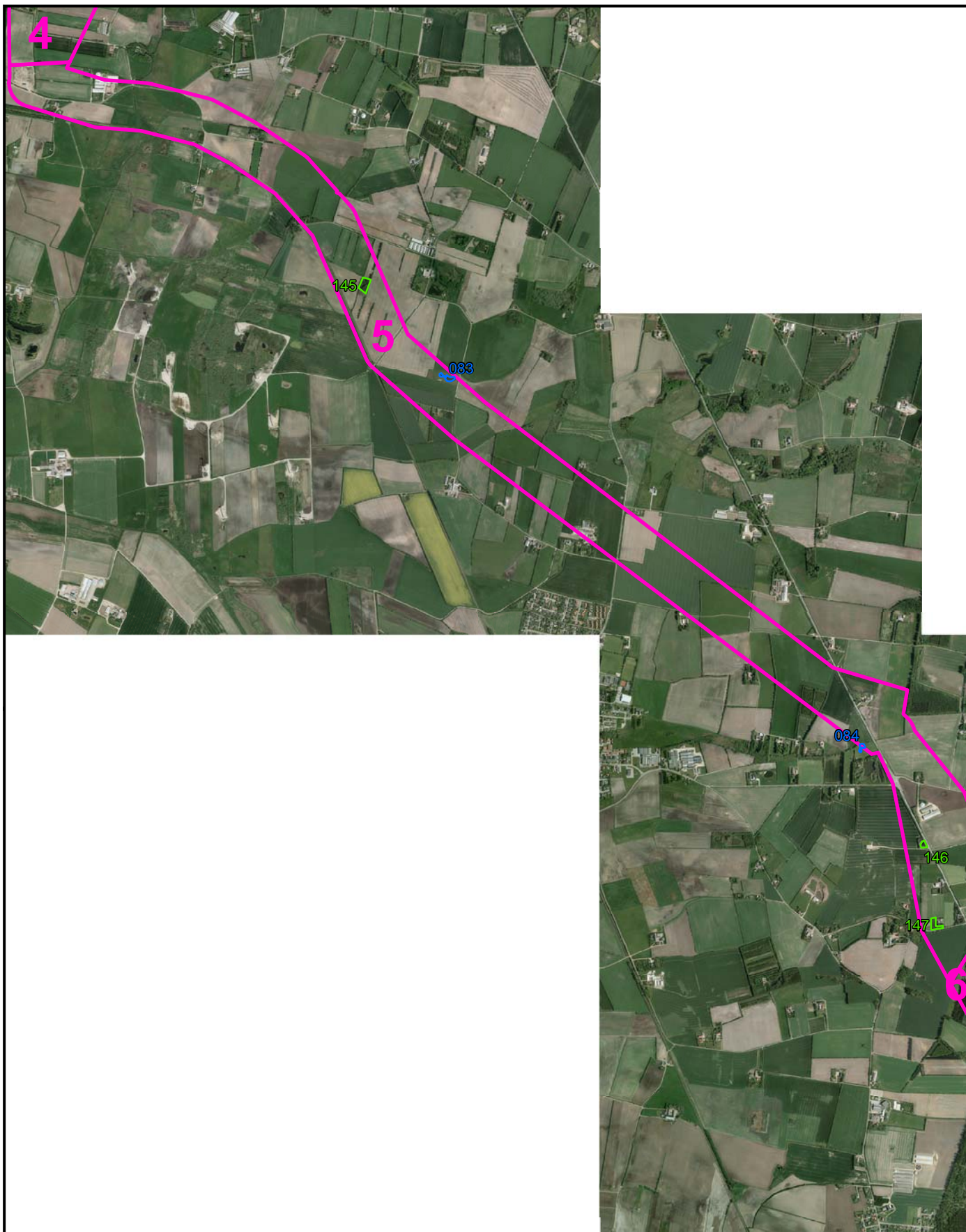
Bilag 1: Lokalitetsnummerering

Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 4

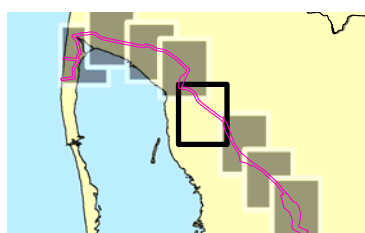
0 250 500 750 1.000

Meters

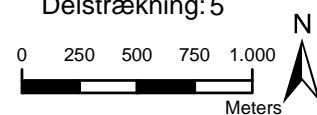

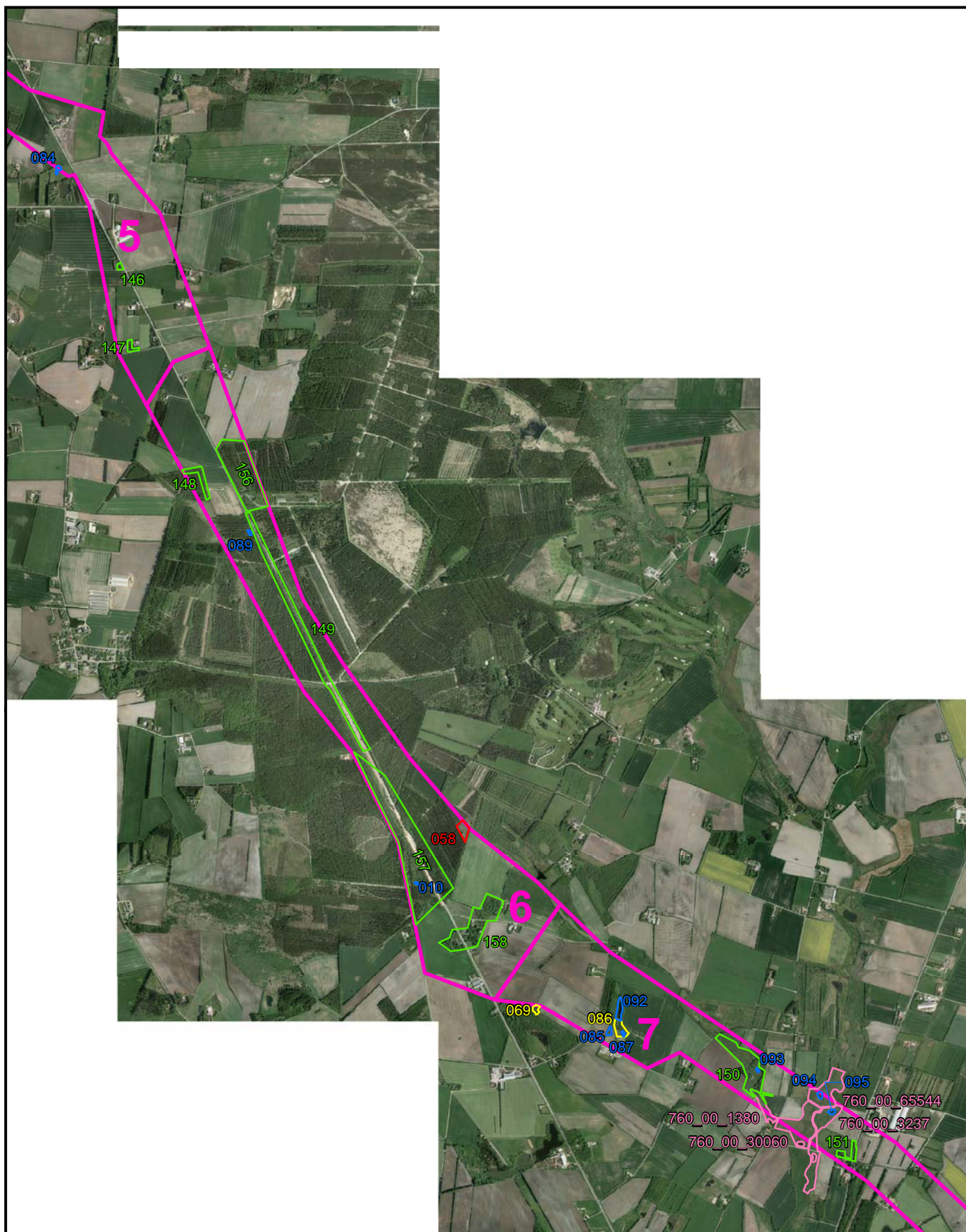
Besigtigelsestype	
 Mere end 1 type	 Birkemus
 Botanisk	 Flagermus
 Strandtudse	 Markfirben
 Andre padder	 NST besigtigelse

Bilag 1: Lokalitetsnummerering

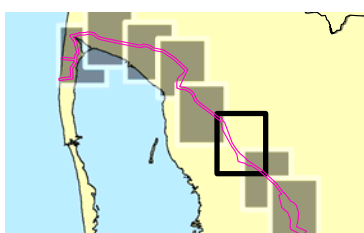
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 5

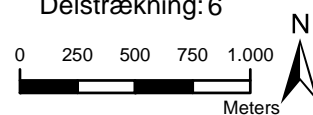
Besittelgesestype

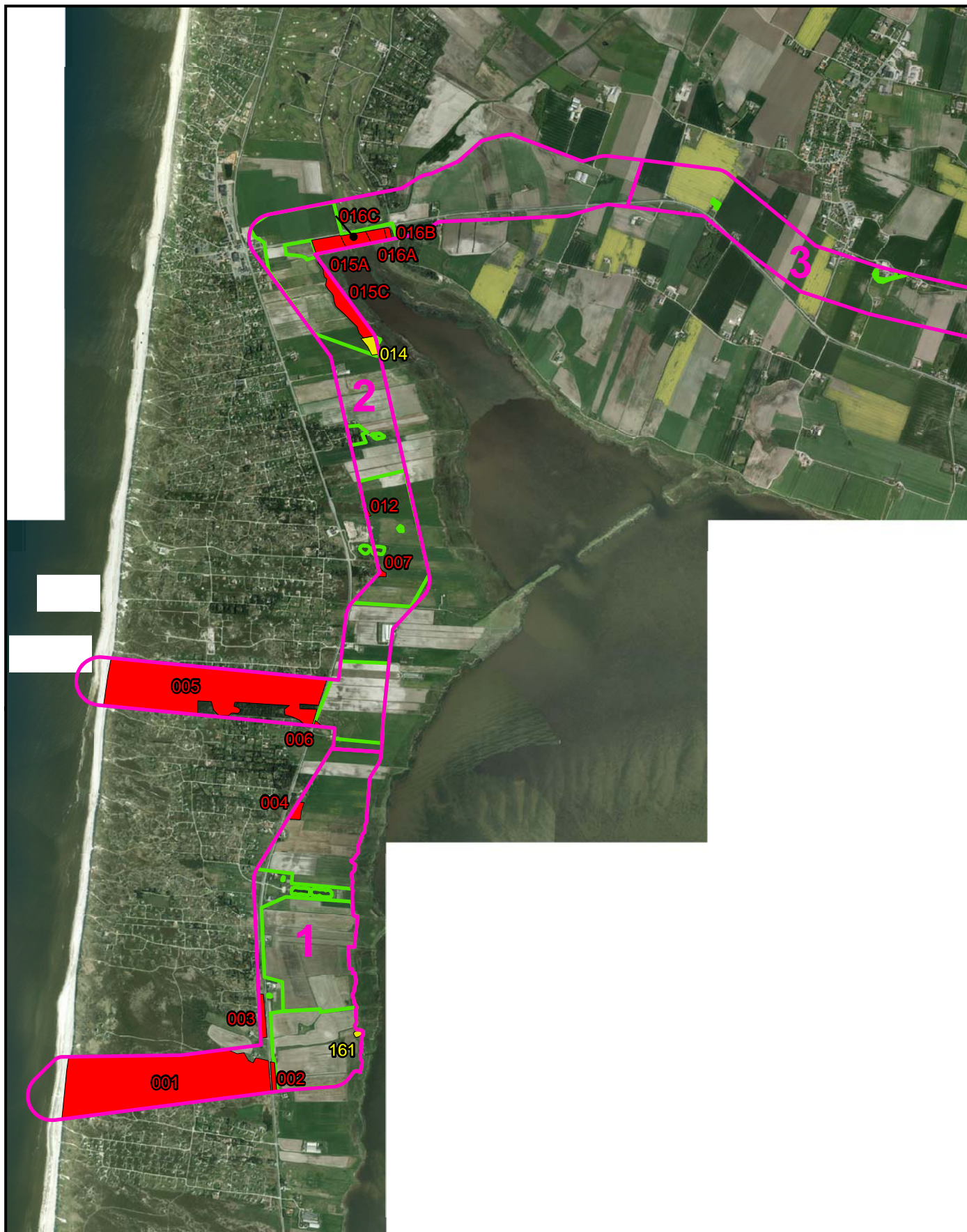
	Mere end 1 type		Birkemus
	Botanisk		Flagermus
	Strandtudse		Markfirben
	Andre padder		NST besittelgese

Bilag 1: Lokalitetsnummerering

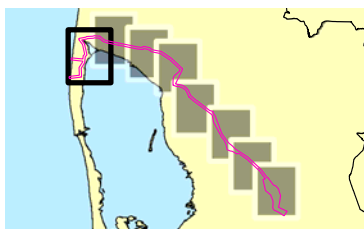
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 6

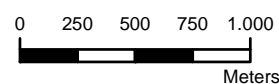
Påvirkningsgrad

- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

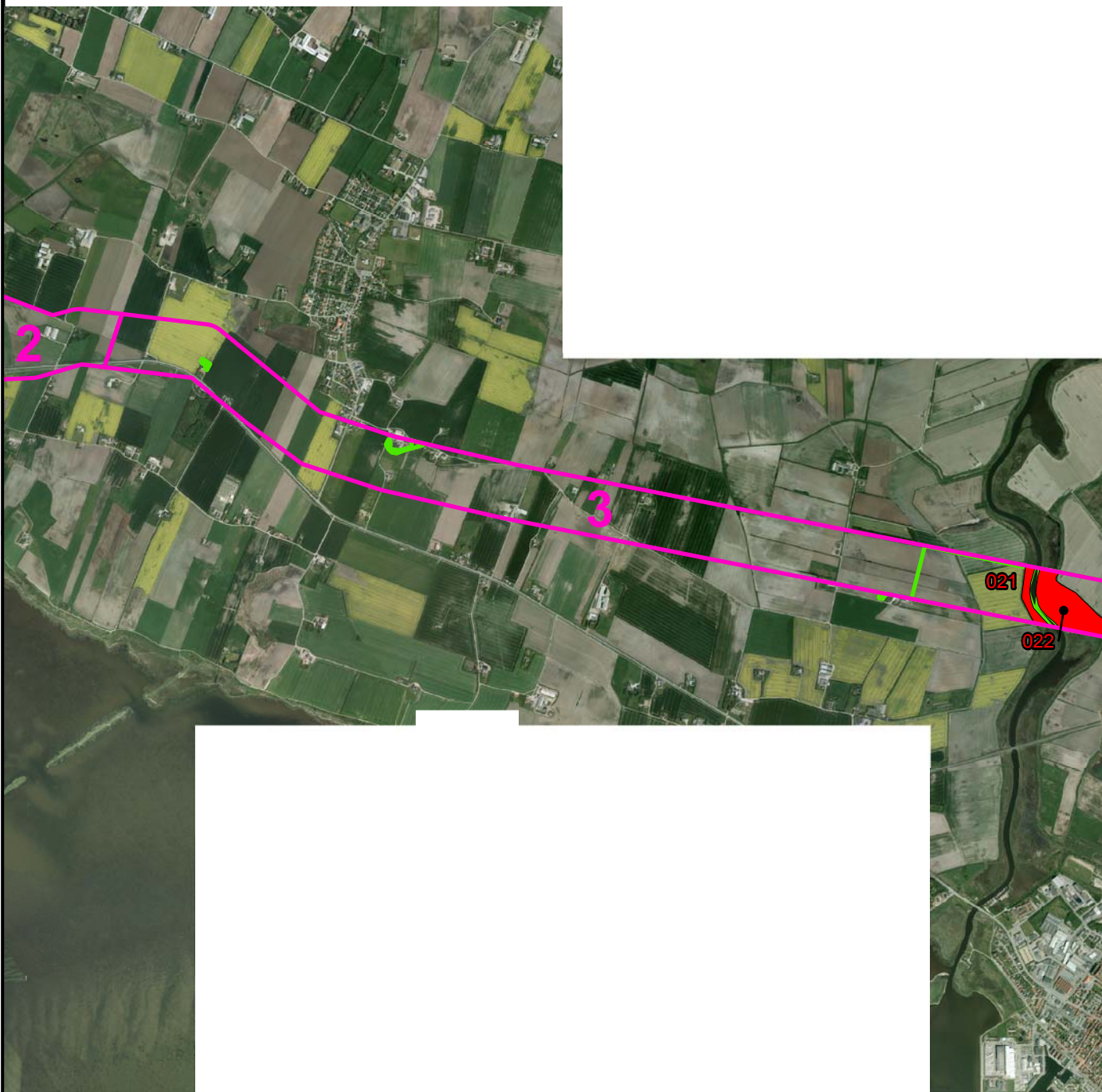

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

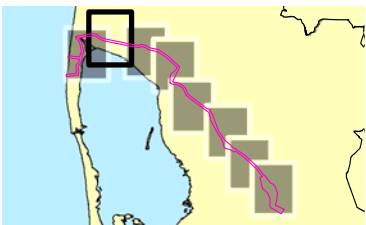
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 1-2

Meters

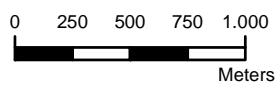

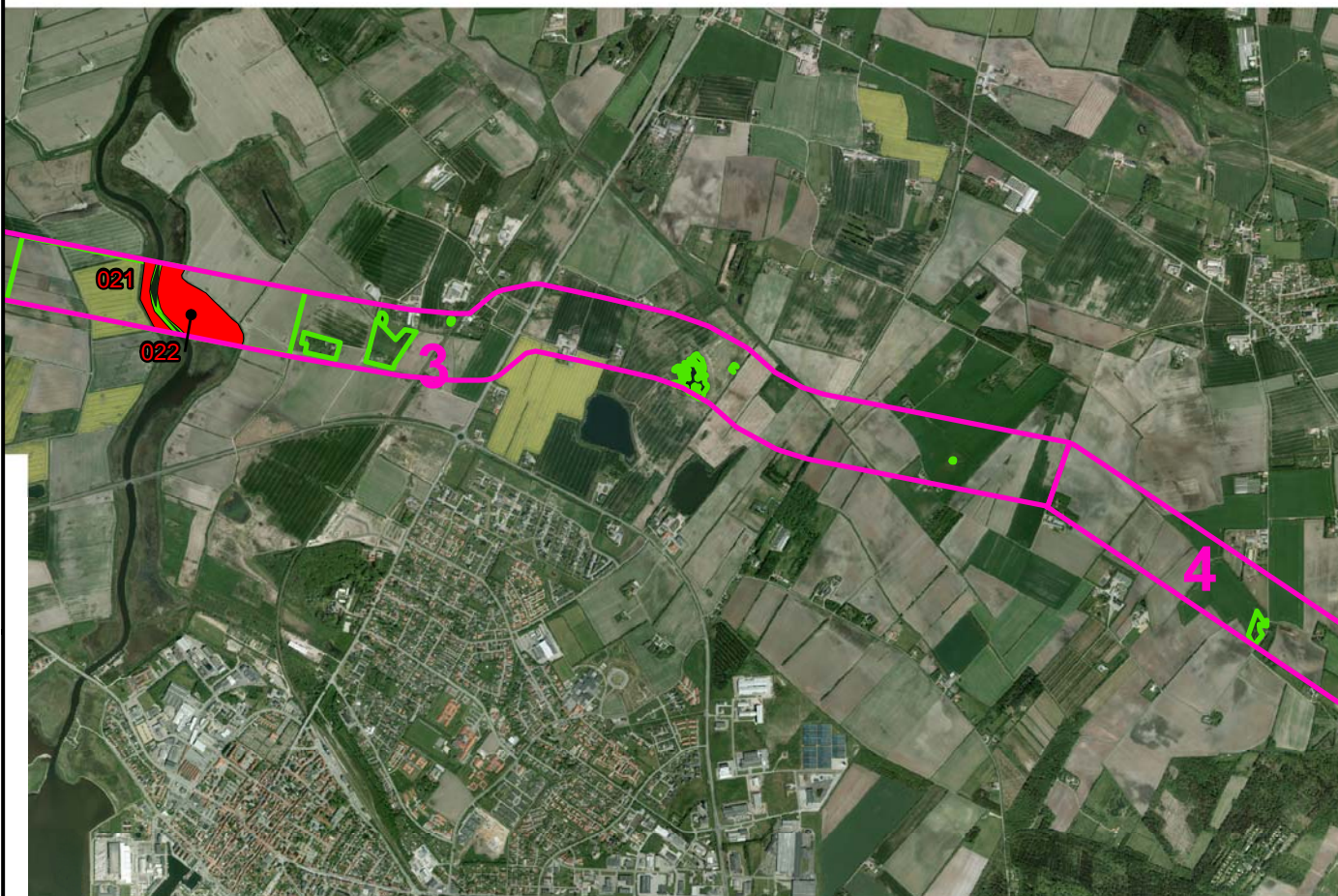
- Påvirkningsgrad**
- Væsentlig
 - Moderat
 - Mindre
 - Ubetydelig
 - Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

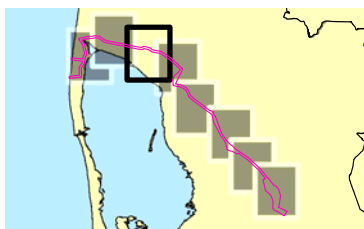
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 3

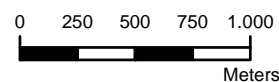
Påvirkningsgrad

- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

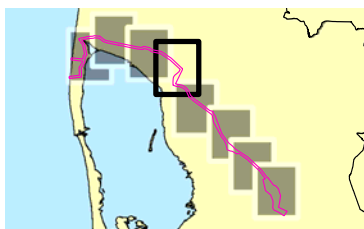
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 3

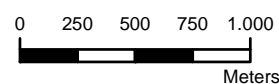
Påvirkningsgrad

- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

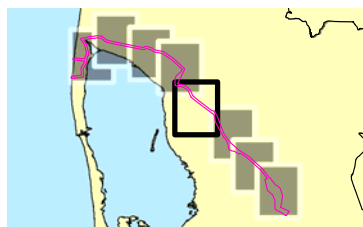
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 4

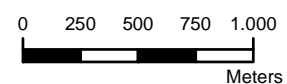
Påvirkningsgrad

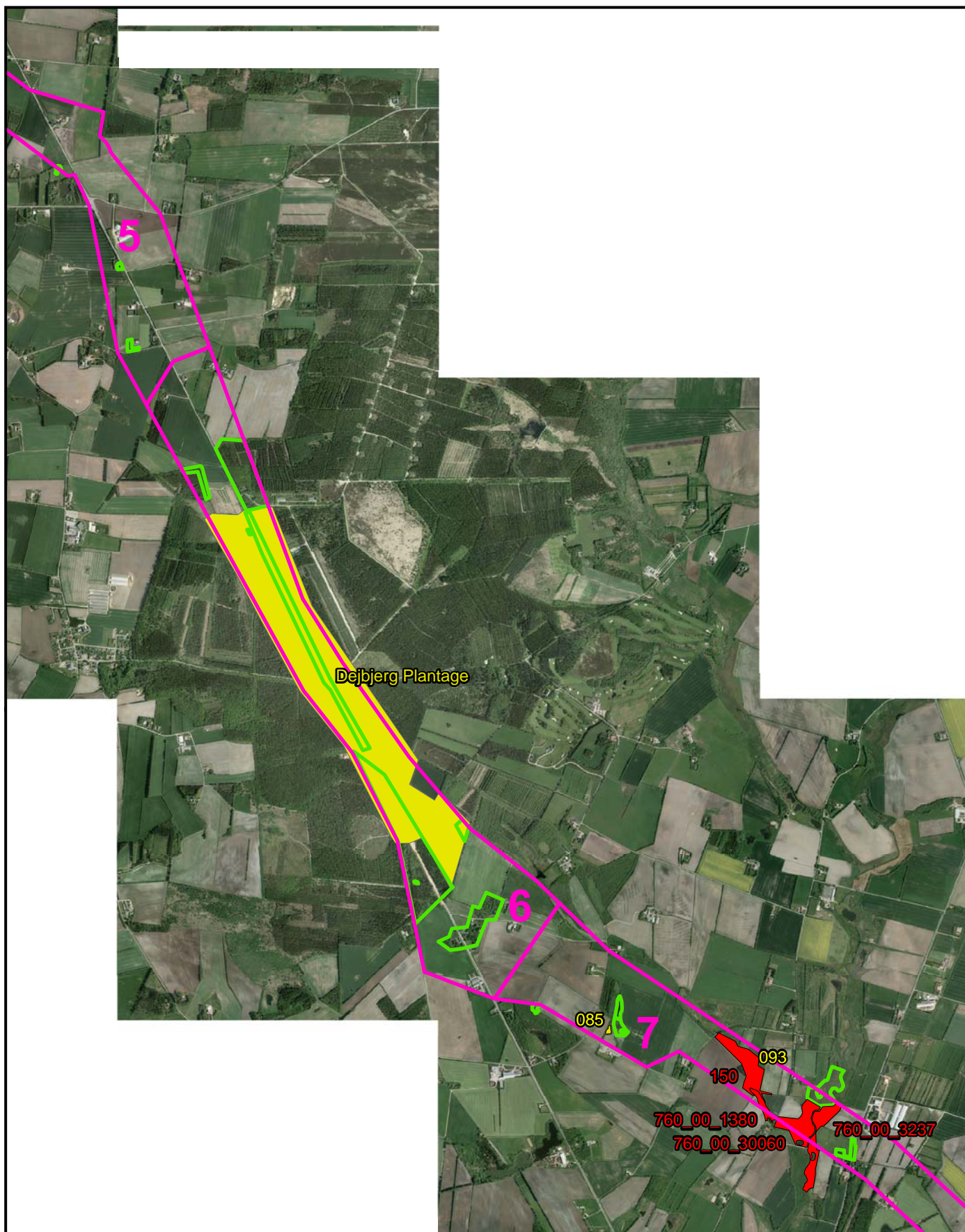
- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

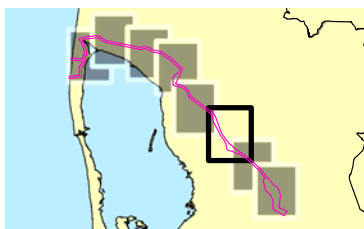
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 5

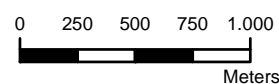
Påvirkningsgrad

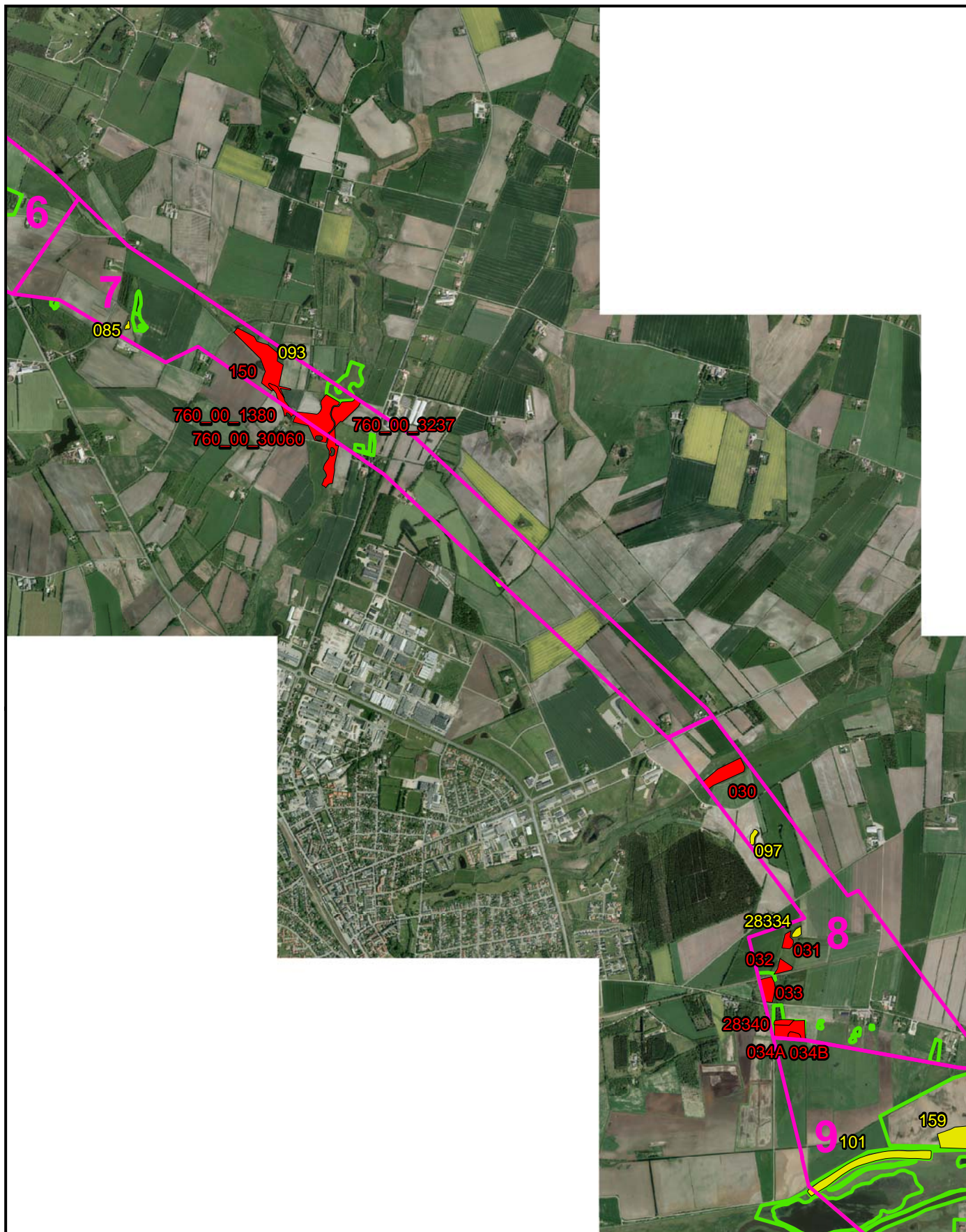
- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

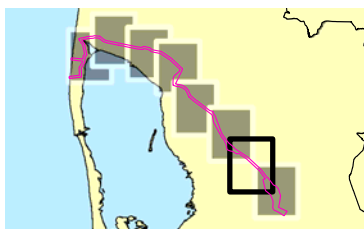
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 6

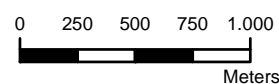
Påvirkningsgrad

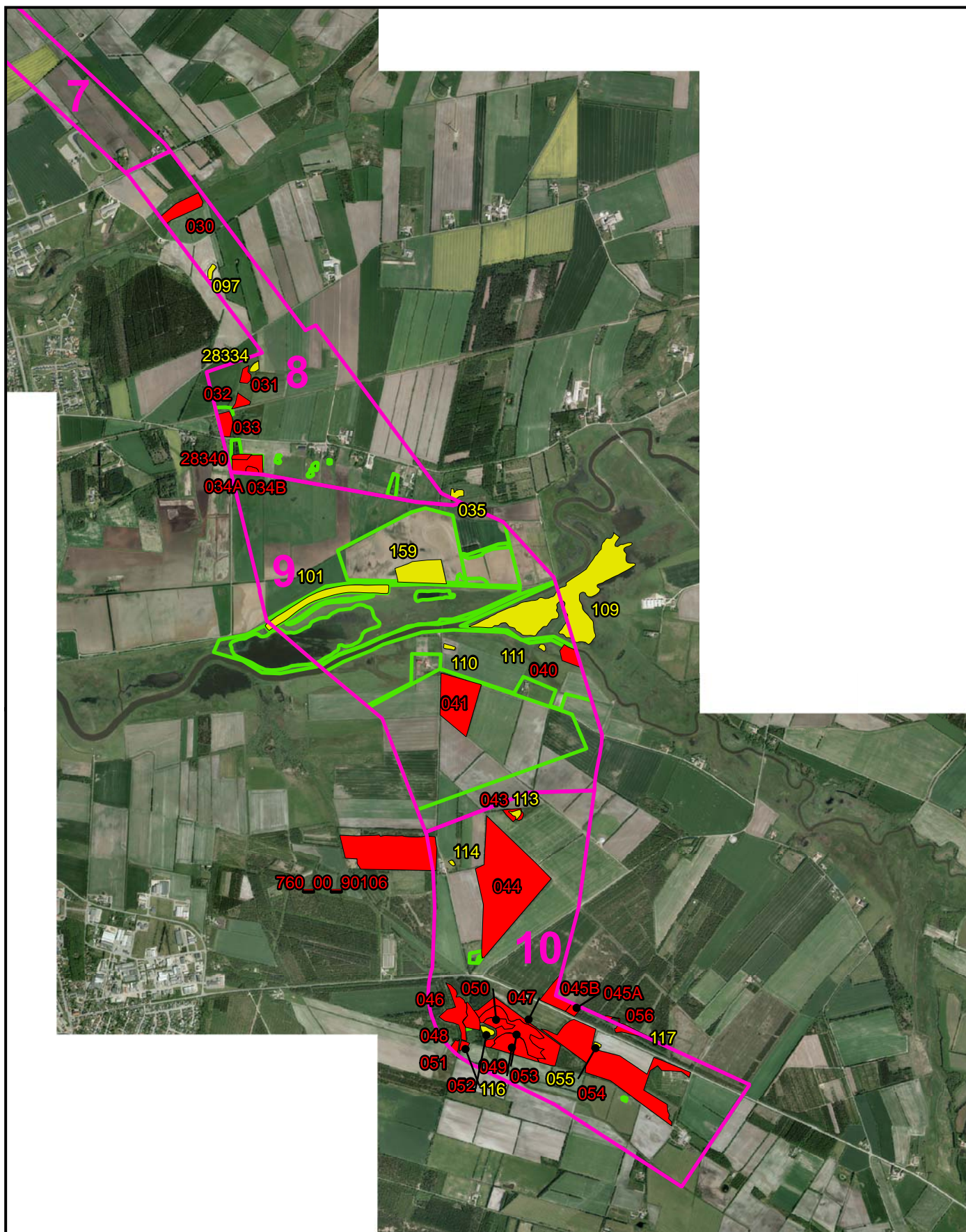
- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

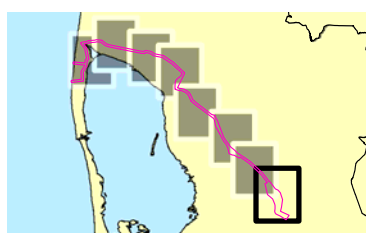
Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 7

Påvirkningsgrad

- Væsentlig
- Moderat
- Mindre
- Ubetydelig
- Undersøgelsesområde

Bilag 2: Vurdering af påvirkning

Projekt: Vesterhav Syd
Delstrækning: 8-9-10

